विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८
सातौं अद्यावधिक २०७४
बर्दिया

प्रकाशक
जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
बर्दिया

दस्तावेज : जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ (सातौ संशोधन २०७४), बर्दिया
District Disaster Preparedness and Response Plan (DPRP)-2074

प्रकाशन : जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति, बर्दिया
प्रकाशन मिति : २०७४ जेष्ठ
सर्वाधिकार : प्रकाशकमा
सहयोग : एक्सन एड् नेपाल/ कमैया महिला जागरण समाज नेपाल, थारु महिला उत्थान केन्द्र, बर्दिया/BRACED अनुकुलन परियोजना
सहजीकरण : महेशचन्द्र गौतम

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८
सातौं अद्यावधिक २०७४
बर्दिया

जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी

प्रकाशक
जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
बर्दिया

आधारभूत मानवीय मापदण्डका गुणस्तर र उत्तरदायित्वहरु

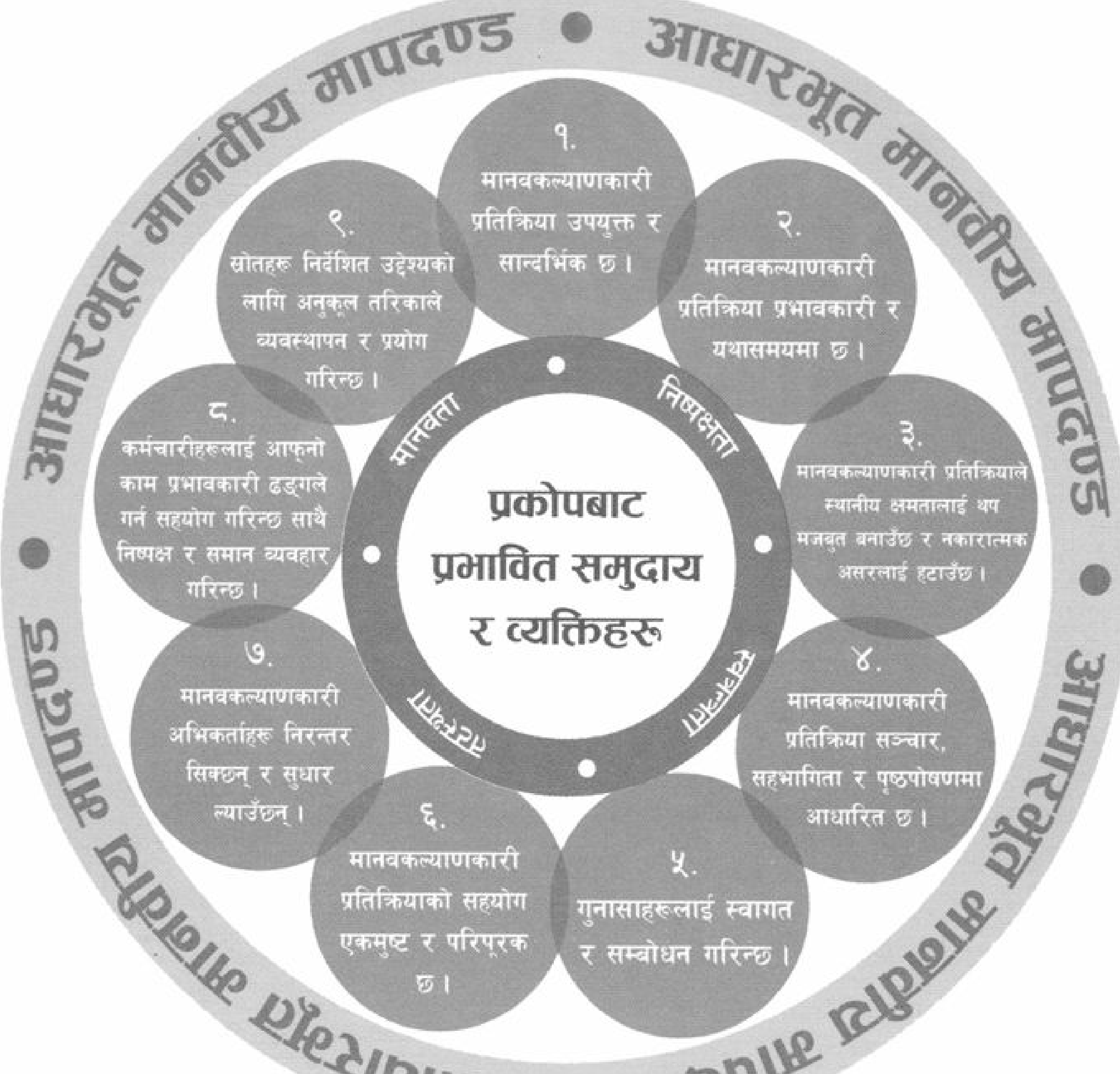

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
गुलरिया बर्दिया

०८४-४२०१३३ प्र.जि.अ.
०८४-४२००९५ स.प्र.जि.अ./प्र.अ.
०८४-४२०१३२ प्र.अ.
०८४-४२०२७६ प्रशासन
०८४-४२०२४५ फ्याक्स
०८४-४२०९९९ DEOC
website:daobardiya.moha.gov.np
email:daobardiya@moha.gov.np
d_bardiya@yahoo.com
bardiyadeoc@gmail.com

प.सं.०७३/०७४
च.नं.

मन्तव्य

सामुहिकरुपमा विपद्को सामना गर्ने, समुदाय र प्रतिकार्यमा संलग्न सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले बर्दिया जिल्लामा बि.सं.२०६८ देखि जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण भई कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । वि.सं. २०७४ मा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको सकृतामा योजनालाई स्थानीय तहको पुर्नसंरचना अनुरुप सातौं पटक अद्यावधिक गर्ने कार्य गरिएको छ । जिल्ला भित्रका सम्पूर्ण बिषयगत क्षेत्र प्रमुख, सहयोगी संघसंस्थाहरु, सरोकारवाला निकायबीच बिभिन्न चरणको बैठक, छलफल, परामर्शबाट यो योजना अद्यावधिक भएको छ ।

बर्दिया जिल्ला प्रकोपको दृष्टिले सम्वेदनशिल तराईको जिल्ला हो । यहाँ वर्षेनि बाढी, नदी कटान, आगलागि, जंगलीजनावर, हावाहुरी, खडेरी, सितलहर, महामारी आदी विपद्बाट जन र धनको क्षति भई रहेको छ । विगतलाई फर्केर हेर्दा, पछिल्लोपटक बि.सं. २०७१ सालको बाढीले बर्दिया जिल्लामा ठुलो धनजनको क्षति भएको थियो । उक्त बाढीले साबिकका २० गाविस र ४ नगरपालिकाका १७ हजार ३ सय ७६ परिवारका ९३ हजार ३० व्यक्ति प्रभावित भए । बाढीबाट ३ हजार ८ सय ५९ घर पूर्ण क्षति भए भने १३ हजार ५ सय १७ घर आंशिक रुपमा क्षति भए । बाढीबाट ३१ जनाको मृत्यू भयो र १५ जना बेपत्ता भएका छन् । यसरीनै, जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्राप्त सूचनाका आधारमा यस जिल्लामा बाढीमात्र नभई हावाहुरी, आगलागि, बन्यजन्तु आक्रमणबाट समेत मानवीय तथा भौतिक क्षति भएको देखिन्छ ।

विपद्लाई रोक्न सकिदैन तर योजनाबद्ध पूर्वतयारी र सर्तकता अपनाए विपद्को क्षति कम गर्न सकिन्छ । त्यसैले, हरेक बर्ष बर्दिया जिल्लाले प्रकोपको स्तरीकरणका आधारमा जिल्ला बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अध्याबधिक गर्दै आएको छ । फलस्वरुप बिभिन्न बिषयगत क्षेत्रहरुलाई सकृय बनाउने र सहयोगी संघसंस्थाहरु बीच समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि बिभिन्न गतिबिधिहरु सञ्चालनमा ल्याईएको छ ।

योजना अद्यावधिक गर्ने क्रममा सहयोग पुऱ्याउने जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिका सदस्यहरु, राजनैतिक दल, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सामाजिक संघसंस्था, सञ्चारकर्मी, उद्योगी, व्यापारी, निर्माण व्यावसायीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन्छु । साथै, योजना अद्यावधिक गर्न सहयोग पुऱ्याउने जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था (एक्सनएड् नेपाल)को योगदान स्मरण गर्दछु । त्यसैगरी योजनालाई सातौ अध्याबधिक गर्ने क्रममा सहयोग पुऱ्याउने थारु महिला उत्थान केन्द्र/अनुकुलन परियोजनालाई समेत धन्यवाद दिन चाहान्छु । यसरीनै, यस योजना अद्यावधिक गर्ने कार्यमा प्रत्यक्ष सहयोग पुऱ्याउने प्रशासकिय अधिकृत तथा फोकल पर्सन डिल्लीराम आचार्य त्यसैगरी अध्यावधिक कार्यमा संयोजन गर्नु हुने कमैया महिला जागरण समाज नेपालका कार्यक्रम निर्देशक मानबहादुर डाँगी,जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रका अधिकृत रुपन ज्ञवाली र योजना अध्यावधिकमा सहजिकरण गर्ने महेश चन्द्र गौतमलाई बिशेष धन्यबाद दिन्छु ।

अन्तमा, यस योजनाले बिपद्का समयमा गरिने प्रतिकार्यलाई सहज र योजनाबद्ध गर्न मद्दत गर्नेछ भन्ने बिश्वास लिएको छु ।

धन्यबाद ।

श्री विष्णुबहादुर थापा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
तथा
अध्यक्ष, जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, बर्दिया

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, बर्दिया

गुलरिया

५ नं. प्रदेश

पत्रसंख्या:२०७४/०७५

चलानी नं.:

मन्तब्य

बर्दिया जिल्ला प्राकृतिक विपद्का दृष्टिले जोखिममा रहेको जिल्ला हो । बर्दिया जिल्लाले हरेक बर्ष विशेषगरी बाढी, डुवान, कटान, पटान, आगलागि, जंगलि जनावर, महामारी, खडेरी, भुकम्प जस्ता प्रकोपको सामना गर्नु परिरहेको छ । जलबायू परिवर्तन, भु-क्षय, अव्यवस्थित बसोबास, नदी व्यवस्थापन नहुनु आदी कारणले बर्दिया जिल्ला बाढीका दृष्टिले उच्च जोखिममा रहेको छ । बर्दियामा वि.सं.२०७१ मा आएको बाढीले साविकका २० गाविस र ४ नगरपालिकाका १७३७६ परिवार डुबानमा परेका थिए । यसरी नै, ३१ जनाको मृत्यू भएको थियो भने लगभग ३ अरब ७५ करोड बराबरको आर्थिक क्षति भएको थियो ।

प्राकृतिक विपद्लाई रोक्न सकिदैन तर, सचेत तथा सामुहिक प्रयास र पूर्वतयारी गर्दा विपद्को क्षतिलाई कम गर्न सकिन्छ भन्ने मान्यता अनुरुप जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति बर्दियाको अगुवाईमा वि.सं. २०६८ देखि विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यान्वय हुदै आएको छ । यसै सन्दर्भमा बर्दिया जिल्लाका सरोकारवालाहरु बीच बिभिन्न चरणमा छलफल गरी विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ (सातौ अद्यावधिक २०७४) तयार गरिएको छ ।

यस योजनामा स्थानीय तहको पुर्नसंरचना बमोजिम विपद्को संकटासन्नता विश्लेषण गरिएकाले यस योजनाले जिल्लाका नव गठीत आठ वटै स्थानीय तहलाई विपद् पूर्व, विपद्का समयमा र विपद् पश्चात गर्नु पर्ने महत्वपूर्ण कामलाई दिशा निर्देश गर्न र विपद्बाट हुनसक्ने धनजनको क्षतिलाई कम गर्न सबै सरोकारवालाहरुलाई मद्दत पुऱ्याउने छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा, बर्दिया जिल्लाको *विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ (सातौ अद्यावधिक २०७४)* तयार गर्न महत्वपूर्ण योगदान गर्ने जिल्ला सहयोगी निकाय एक्सन एड नेपाललाई धन्यवाद दिन चाहान्छु । साथै, योजना निर्माणको कामलाई संयोजन गनु हुने कमैया महिला जागरण समाज नेपालका कार्यक्रम निर्देशक मानबहादुर डाँगी लगाएत जिल्ला आपत्कालिन सञ्चालन केन्द्र (DEOC) र सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

(श्री तेजराज शर्मा)

स्थानीय विकास अधिकारी

तथा

सदस्य सचिव, जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, बर्दिया

actionaid
NEPAL

शुभकामना !

एक्सनएड नेपाल विगत ३४ वर्ष देखि नेपालमा गरिबीको अन्त्यको लागि विभिन्न समाजिक सँस्था, संगठनहरु, सामाजिक आन्दोलनहरु र सरकारसँग मिलेर कार्य गर्दै आइरहेको छ। एक्सनएड नेपाल एक्सनएड अन्तर्राष्ट्रिय फेडेरेसनको सदस्य सँस्थाको रुपमा कार्यरत छ भने नेपालमा कानून बमोजिम दर्ता भएर आफ्ना गतिबिधिलाई अगाडी बढाइ रहेको छ ।
गरिबीका विभिन्न कारकहरु मध्ये प्राकृतिक विपत् एउटा कारण हो । विपत्का सामना गर्न नसक्दा हाम्रो देशमा गरिबीको रेखामुनी झर्ने जनसँख्या ठूलो छ। बर्षेनी तराइका जिल्लाका बासिन्दाहरुले खेप्नु परिरहेको डुवान, कटान, पटान जस्ता बाढीजन्य विपद्ले हजारौं परिवारहरुलाई प्रभावित पारिरहेको छ। यसले नागरिकको जीवन सुरक्षा, वास तथा सम्पत्तिको संरक्षण र जीविका माथी नकारात्मक प्रभाव पारिरहेको सर्वविदित नै छ। यसका लागि समुदायलाई विपत्को सामनागर्न सक्षम बनाउन क्षमता अभिबृद्धि गर्ने, नीजी तथा सार्वजनिक संरचना निर्माण गर्दा विपद्को आँकलनको आधारमा निर्माण गर्ने र परिआउँदा विपद्को सामना गर्नका लागि आवश्यक साधन-स्रोत सहीत तम्तयार रहने कुरा नै मुख्य हुन्। यस कार्यमा वर्दिया लगायतका एक्सनएडले काम गर्ने जिल्ला तथा समुदायहरुमा आफ्ना साझेदार सँस्थाहरु मार्फत् सक्रिय योगदान गरिरहेको छ।

बर्दिया जिल्ला विपत् जोखिमका हिसाबले उच्च जोखिम रहेको जिल्ला मध्येको एक हो। भूक्षयका कारण लगातार नदीको सतह भरिनुले बर्षेनी बाढीको सम्भावनालाई अँझ बढाइरहेको छ। त्यसैले विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक पूर्व तयारी गर्ने र विपद् आइपरे त्यसको प्रतिकार्यको कामलाई योजनाबद्ध गर्न सकियो भने क्षतीमा कमी ल्याउन सकिन्छ। यसै अभिप्रायका लागि जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति बर्दियाको अगुवाइमा विपत् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ लाई अद्यावधिक गर्दै **विपत् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७४** तयार भएको छ। यो योजनालाई अद्यावधिक गर्न जिल्ला प्रसासन कार्यालय लगायत सबै सरकारी निकाय तथा नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, थारु महिला उत्थान केन्द्र/अनुकुलन परियोजना लगाएत गैर सरकारी सँस्थाहरुको संलग्नता र सहयोग प्रति म जिल्ला अगुवा सहयोगी सँस्थाको (DLSA) तर्फबाट हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।

हामीले झण्डै २० बर्ष पछि स्थानीय तहमा जनप्रतिनिधिहरु पाएका छौं। यसले गर्दा जिल्लाको विपत् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयमा सबैको साथ र सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्ने बिश्वास मैले लिएको छ।

अन्त्यमा, एक्सनएड नेपाललाई बर्दिया जिल्लाको जिल्ला अगुवा सहयोगी सँस्थाको जिम्मेवारी प्रदान गर्ने गृह मन्त्रालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दिया र जिल्ला समन्वय समिति लगाएतका Cluster lead agencies लाई यहाँको योगदानको स्मरण गर्दै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक कार्यमा एक्सनएड नेपालको साझेदार सँस्थाको रुपमा संयोजन तथा सहजीकरण गर्ने कमैया महिला जागरण समाज (KMJS) नेपाल र सूचना संकलनमा सहयोग पुऱ्याउने जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चहान्छु।

सरोज पोखरेल
स्रोत केन्द्र सँयोजक,
एक्सनएड नेपाल, पश्चिमाञ्चल स्रोत केन्द्र, नेपालगञ्ज

विषयसूचि

परिच्छेद-१

परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

१.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा

१.३ विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने कार्य र प्रक्रिया

१.४ प्रकोप जोखिम विश्लेषण

१.५ विपद्को अवस्था तथा मान्यता योजना

१.६ विषयक्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरण

परिच्छेद-२

जिल्लास्थित स्रोत-साधनको आँकलन

२.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सूची

२.२ दक्ष जनशक्ति

२.३ सामान्य प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

२.४ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल(Gap) को पहिचान

परिच्छेद-३:

विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना

३.१ विषयगत क्षेत्रः समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

३.२ विषयगत क्षेत्रः खोज तथा उद्धार

३.३ विषयगत क्षेत्रः गैरखाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन

३.४ बिषयगत क्षेत्रः राहत(खाद्य, गैर खाद्य) गोदाम ब्यवस्थापन

३.५ विषयगत क्षेत्रः खानेपानी तथा सरसफाई

३.६ विषयगत क्षेत्रः स्वास्थ्य तथा पोषण

३.७ विषयगत क्षेत्रः संरक्षण

३.८ विषयगत क्षेत्रः आपत्कालिन् शिक्षा

३.९ विषयगत क्षेत्रः पुर्नस्थापना तथा पुनर्निर्माण

परिच्छेद-४:

कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति

४.१. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना क्रियाशील हुने

४.२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना

४.३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधि

परिच्छेद-५

प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

५.१. प्रतिवेदन तथा संचार

५.२. संस्थागत व्यवस्था

५.३. अभिलेखिकरण

५.४. अनुमोदन प्रकिया

अनुसूचिहरु

अनुसूचि नं. १ राजनैतिक दलका प्रमुखहरुको सम्पर्क विवरण
अनुसूचि नं. २ सुरक्षा निकाय सम्बन्धि सम्पर्क विवरण
अनुसूचि नं. ३ आम सञ्चार माध्यमहरूको सम्पर्क विवरण
अनुसूचि नं. ४ बर्दिया जिल्लामा उपलब्ध एम्बुलेन्सहरू
अनुसूचि नं. ५ नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, बर्दियाका उपशाखाहरू
अनुसूचि नं. ६ स्वास्थ्य केन्द्रहरुको सम्पर्क सूची
अनुसूचि नं. ७ गा.पा. कार्यालय र सम्पर्क सूचि
अनुसूचि नं. ८ नगरपालिका कार्यालय र सम्पर्क सूचि
अनुसुची नं. ९ राष्ट्रिय अनुक्रिया टोली (NDTR)को नामावली र सम्पर्क नं.
अनुसूचि नं. १० जलमापन केन्द्रहरुको सम्पर्क सूचि
अनुसूचि नं. ११ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन गर्ने समयतालिका
अनुसूचि नं. १२ प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (IRA) फाराम

शब्द संक्षेप

जि.प्रशा.का.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
जिदैप्रउस	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
केदैप्रउस	केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
जि.स.स	जिल्ला समन्वय समिति
स्थाविअ	स्थानीय विकास अधिकारी
गा पा	गाउँ गाँउ पालिका
नपा	नगरपालिका
गैसस	गैर सरकारी संस्था
सप्रबल	सशस्त्र प्रहरी बल
ने से	नेपाली सेना
ने प्र	नेपाल प्रहरी
जिखापा सडिका	जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय
जिवका	जिल्ला वन कार्यालय
जिकृविका	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय
जिप्राका	जिल्ला प्राविधिक कार्यालय
जिशिअ	जिल्ला शिक्षा अधिकारी
जिशिका	जिल्ला शिक्षा कार्यालय
जिस्वाका	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
जिभूसका	जिल्ला भूसंरक्षण कार्यालय
जिपसेका	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
मविअ	महिला विकास अधिकृत
मबाका	महिला तथा बालबालिका कार्यालय
उवासङ्घ	उद्योग वाणिज्य सङ्घ
DPRP	Disaster Preparedness and Response Plan
ARI	Acute Respiratory Infection
DDC	District Development Committee
DDRC	District Disaster Relief Committee
DTO	District Technical Office
DHO	District Health Office
FCHV	Female Community Health Volunteer
GBV	Gender Based Violence
H/N	Health and Nutrition
HW	Health Worker
IEC	Information, Education and Communication
IRA	Initial Rapid Assessment
MIRA	Multi Sectoral Initial Rapid Assessment
MoU	Memorandum of Understanding
NFI	Non Food Items
NGO	Non-Governmental Organization
NRCS	Nepal Red cross Society
ORT	Oral Re-hydration Therapy
PCVA	Participatory Capacity and Vulnerability Assessment
RRT	Rapid Response Team
SAM	Severe Acute Malnutrition
SFP	Supplementary Feeding Programme
VDC	Village Development Committee
WASH	Water Supply, Sanitation and Health Promotion
WDO	Women Development Officer
CC	Climate Change
DRR	Disaster Risk Reduction
CCA	Climate Change Adaptation
LDRMP	Local Disaster Risk Management Plan
LDMC	Local Disaster Management Committee
CDMC	Community Based Disaster Management Committee
LAPA	Local Adaptation Plan of Action

परिच्छेद-१

१.१ जिल्लाको संक्षिप्त परिचय :

१.१.१ बर्दिया जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

नेपालको दक्षिण पश्चिम तराई भू-खण्डमा रहेको प्रदेश नं. ५ मा पर्ने बर्दिया जिल्लाको पूर्वमा बाँके जिल्ला, पश्चिममा कैलाली जिल्ला, उत्तरमा सुर्खेत जिल्ला र सल्यान जिल्ला तथा दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेश पर्दछ। वि.सं. १९१४ मा भारतमा भएको सिपाही विद्रोहको समस्या समाधान गर्न तत्कालिन प्रधानमन्त्री श्री ३ जंगबहादुर राणाले ईष्ट ईण्डिया कम्पनीलाई सहयोग गरेवापत वि.सं. १८७३ को सुगौली सन्धिवाट गुमेको भु-भाग मध्ये पुरस्कारस्वरुप वि.सं. १९१७ मा बाँके, बर्दिया,कैलाली र कञ्चनपुर नेपाललाई फिर्ता आएकोले बर्दिया लगायतका उल्लेखित जिल्लाहरू नयाँ मुलुकको रुपमा पनि चिनिन्छन् ।

तत्कालिन अवश्थामा बर्दिया जिल्लामा विर्तावालहरु र जमिनदारहरुको यस जिल्लाको जमिनमा आधिपत्य रहेको पाइन्छ। २०२१ सालको भुमि सुधार पछिमात्र यस जिल्ला वासीहरुको नाममा जग्गा दर्ता स्रेस्ताको सुरुवात भएको पाइन्छ । यस जिल्लाका आदिवासी जनजातीहरु मात्र वसोवास गर्ने गर्देथे कालापानि समेतको नामले चिनिने यस क्षेत्रमा औलो रोगको भयका कारण पहाडी मुलका मानिषहरु केहि समयको लागि मात्र याहा वसोवास गर्ने चलन रहिआएको थियो । भुमिसुधार कार्यालय मार्फत जग्गा विक्रि वितरणको सुरुवात सगै यस जिल्लामा तराई मधेस सवै क्षेत्रका मानिषहरुको वसोवास क्रमिक रुपमा हुदै गएको पाइन्छ। २०३२/२०३३ सालमा पूर्नवास कम्पनी मार्फत चार कोषे झाडिको नामले चिनिने सालको रुखहरु भएको ठुलो जंगल फडानी गरि हालको सानोश्री, ताराताल क्षेत्र जमुनिया क्षेत्र र जुमनि कालिका क्षेत्रमा नयाँ वस्ती विकास गरिएको इतिहास र हेको छ। भने सुकुम्वासी र मुक्तकमैया व्यवस्थापनका लागि ऐलानि प्रति जंगल क्षेत्र तथा जग्गा खरिद गरि समस्या समाधान गर्ने प्रयास गरेको पाइन्छ ।

बर्दिया जिल्लामा निर्माणाधिन भेरी डाईभर्सनको निर्माण कार्य सम्पन्नता पश्चात कृषि उत्पादनमा बृद्धि हुनुका साथै अन्य क्षेत्रमा समेत बिकासले गति लिने देखिन्छ।

१.१.२ भौगोलिक अवस्थिति, सिमाना

यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्थालाई संक्षेपमा निम्न तालिकाबाट प्रस्तुत गर्न सकिन्छ।

तालिका १ : भौगोलिक अवस्थिति र सिमाना :

विवरण		
अक्षांस	:	२८० १७'उत्तरदेखी २८० ३९' उत्तर सम्म
देशान्तर	:	८१० ३' पूर्वदेखी ८१० ४१'
पूर्व	:	बाँके जिल्ला
पश्चिम	:	कैलाली जिल्ला
उत्तर	:	सुर्खेत र सल्यान जिल्ला
दक्षिण	:	भारतको उ.प्र.को बहराईच जिल्ला
क्षेत्रफल .	:	२,०२५ व. कि. मि
औषत लम्बाई	:	६४ कि.मि.
औषत चौडाई	:	३५.७१ कि.मि.
उचाई	:	समुन्द्र सतहबाट १३८ मि. १२७९ मि.सम्म
अधिकतम उचाई	:	१२७९ मि.(चेपाङ्ग गाउँ)

१.१.३ प्रमुख ताल तलैया नदीहरू

(क) ताल, तलैया :- बढैया ताल, कृष्णसार ताल, भग्रैया ताल, अनौहवा ताल, लक्ष्मणा ताल, दानवताल

(ख) नदीहरू :- कर्णाली/गेरुवा, बबई, मान खोला, ओराही खोला

१.१.४ पर्यटकीय स्थल

बर्दिया राष्ट्रियनिकुञ्ज, बढैया ताल, चिसापानी पुल, कोठियाघटमा रहेको नेपालको सवैभन्दा लामो पुल, कृष्णसार क्षेत्र, चेपाङ्ग गाउँ, ठाकुरद्वारा, होम इस्टे डल्ला, राजापुर आदि ।

१.१.५ व्यापारिक महत्वका स्थानहरू

गुलरिया, ताराताल, राजापुर, भुरीगाँउ, बाँसगढि, मैनापोखर, सितला बजार, बगनाह, स्याउली बजार, ठाकुरद्वारा, भोला गौडी, कतरनिया, शान्तिवजार, खोल्टी वजार आदि ।

१.१.६ राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजन

यस जिल्लामा साविकमा रहेका १८ वटा गा.वि.स. र ५ वटा नगरपालिकालाई समायोजान गरि २ वटा गाउँपालिका र ६ वटा नगरपालिका स्थानिय तह कायम गरिएको छ । समायोजन गरियका २ गाउँपालिका र ६ नगरपालिका लाई काचार वटा निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ । यसको विस्तृत विवरण यस प्रकार छ ।

तालिका नं. २

संसदीय निर्वाचन क्षेत्र	:	४
नगरपालिका संख्या	:	६
गाउँ पालिका सख्या	:	२
जम्मा वडा संख्या	:	७५
घरधुरी संख्या	:	८३११४७

निर्वाचन क्षेत्र, नगरपालिका तथा गाउँपालिका हरू

यस जिल्लाको प्रशासनलाई सुचारु ढङ्गले सञ्चालन गर्नका लागि ६ नगरपालिका २ गाउँ पालिका विभाजन गरिएको छ । संसदीय निर्वाचनका लागि यस जिल्लालाई ४ भागमा विभाजन गरिएको छ । संसदीय क्षेत्र नं १ मा १ नगरपालिका १ गाउँपालिका पर्दछन । क्षेत्र नं २ मा गुलरिया नगरपालिका र साविक पदनाहा, मगरागाडी, धधवार हाल वारबर्दिया नगर पालिका को वडा नं. ४ देखि ११ सम्म । क्षेत्र नं ३ मा मधुवन नगरपालिका, ठाकुरवावा नगरपालिका र साविक को बनियाभार गा.वि.स हाल वारबर्दिया वडा नं. १ देखि ३ पर्दछन । क्षेत्र नं ४ अन्तर्गत राजापुर नगरपालिका र गेरुवागाउँपालिकाहरू पर्दछन

१.१.७ भु-क्षेत्रको वर्गीकरण

बर्दिया जिल्लाको भौगोलिक क्षेत्रलाई मुलतः तराई र सिवालिक गरी दुई भागमा वर्गीकरण गर्न सकिन्छ । सिवालिक क्षेत्रले करीब १ तिहाइ क्षेत्रले ओगटेको छ । यो क्षेत्र २० डिग्री भन्दा कम भिरालोपना छ ॥ दक्षिण क्षेत्र समथर भु-भागको क्षेत्रमा भिरालोपनको अभावले गर्दा बर्षायाममा पानी जम्ने र निकासको समस्याले बाढीको रुप पनि लिने गर्दछ ।

१.१.८ जलवायु

यस जिल्लाको भौगोलिक बनावट अनुसार हावापानी पनि दुई प्रकारको पाईन्छ । चूरे क्षेत्रमा शितोष्ण र तराइ क्षेत्रमा उष्ण (Tropical) प्रकारको हावापानी पाईन्छ । अधिकतम वार्षिक वर्षा २०५० मि.मि.रेकर्ड भएको पाइन्छ । बर्दिया जिल्लाको

जलवायुको अभिलेख अनुसार औषत न्युनतम वर्षा ११११८ मी.ली. छ। जसमध्ये ८५ प्रतिशत वर्षा मनसुन याममा हुने गर्दछ। तुलनात्मक रुपले उत्तरी क्षेत्रमा बर्दिया निकुञ्जको घना जङ्गलको प्रभावले बढी पानी पर्दछ। यस जिल्लाको औसत सापेक्षिक आर्द्रता ७१.४ छ। हावाको औसत वेग ३ कि.मि. प्रति घण्टा छ।

१.१.९ हावापानी

हावापानीको दृष्टिले बर्दिया जिल्लालाई मुलतः ३ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ।

क) गर्मी सुख्खा र समशितोष्ण हावापानी (Hot Dry sub(tropical climate)

ख) न्यानो सुख्खा समशितोष्ण हावापानी (Warm Dry sub-tropical climate)

ग) शितोष्ण आद्र हावापानी(Cool moist Tropical)

गर्मी सुख्खायाम (बैशाख-जेष्ठ) मा भारतको थार मरुभुमीबाट तातो हावा (लु) बढ्नाले जन जीवन अस्त व्यस्त हुने गरेका छ। मौसम परिवर्तन हुने समयमा पानी जन्य र किटजन्य रोगहरु जस्तै ईन्सेफ्लाइटिस, मेनिन्जाइटिस झाडापखाला, छालाको रोग जस्ता प्रकोपहरु बढ्ने गर्दछन्।

१.१.१० जनसंख्या विवरण

जनगणना २०६८ अनुसार बर्दिया जिल्लाका जम्मा जनसंख्या ४२६५७६ रहेको देखिन्छ। जस मध्ये पुरुषको जनसंख्या २०५०८० जना र महिलाको जनसंख्या २२१४९६ छ। यस जिल्लामा कुल घरधुरी संख्या ८३१४७ छ। औषत घरपरिवारको आकार ५.१३ छ। जनघनत्व २११ प्रति वर्ग कि.मि र जनसंख्या बृद्धि दर १.०९ रहेको छ। यस जिल्लाको २०३८ देखि २०६८ सम्मको जनसंख्यालाई तालिका ३ मा देखाइएको छ।

तालिका ३: जनसंख्याको विवरण

जनगणना	जनसख्या					बृद्धि प्रतिशत	घरधुरी संख्या	औषत परिवारको आकार
	कुल	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत			
२०३८	५९९०४४	२९०३१३	४८.४६	९५१६५	५१.५४	३.८५		७.५
२०४८	२९०३१३	१७४४५४	५०.७९	१४२३८६	५०.७९	३.७	४१२९८	७.०
२०५८	३८२६४९	१९२६५५	५०.३५	१८९९९४	५०.३५	२.७९	५९५६९	६.४२
२०६८	४२६५७६	२०५०८०	४८.०७	२२१४९६	५१.९३	१.०९	८३१४७	५.१३

स्रोत : केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

१.१.११ भू- उपयोग

जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०२५०० हेक्टर मध्ये वन क्षेत्र १२१६८२ हेक्टर, खेतीयोग्य जमिन ७५००० मध्ये ६०१०० हेक्टर जमीनमा मात्र खेती गरिएको छ। सामुदायिक वनले १८४२५.०८ हेक्टर ओगटेको छ, राष्ट्रिय निकुञ्जले ८७,९३६.०० हेक्टर जमीन ओगटेको छ। मध्यवर्ती क्षेत्रको वनले ११९७० हेक्टर ओगटेको छ भने राष्ट्रिय वनले १८६९४.६ हेक्टर ओगटेको छ।

१.२ विपद्को जोखिम र संकटासन्नताः

यस जिल्ला प्रकोप तथा विपद्को दृष्टिले उच्च जोखिम भएको जिल्ला हो। यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्थिति, धरातलीय स्वरुप, माटो, जलवायु विविधता र संवेदनशीलता नै प्रकोपका मुख्य कारण हुन्। खासगरि भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत साधनको उचित व्यवस्थापनको अभाव, अवैज्ञानिक भू-उपयोग, असुरक्षित र पूर्वाधार संरचना निर्माण जस्ता कारणले भू -क्षय, सुख्खाग्रस्तता, आगलागी एवं जलउत्पन्न प्रकोपहरु सिर्जना भईरहेकोछ। विगत देखि हालसम्मको प्रकोपको इतिहासलाई नियाल्दा यस जिल्ला देहायका प्रकोपहरुबाट बढी प्रभावित भएको देखिन्छ।

१) बाढी २) जनावरको आतंक ३) आगलागी ४) सडक दुर्घटना ५) हावाहुरी ६) महामारी
७) शितलहर ८) खडेरी ९) असिना

यस बाहेक भुकम्प र महामारी पनि यस जिल्लाका प्रकोपहरुका रुपमा देखिएका छन् । बर्दिया जिल्लामा रहेका पुराना विद्यालय, सार्वजनिक तथा नीजि संरचनाहरु प्रायः प्राविधिक परामर्श बिना नै निर्माण गरिएकाले भूकम्पीय दृष्टिकोणबाट अति संवेदनशिल रहेका छन् ।

अध्ययनको क्रममा उपलब्ध सूचना, स्रोत, साधन र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना मार्गदर्शनका आधारमा माथि उल्लेखित मुख्य विपद्हरुमा केन्द्रित रही यो पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारी गरिएको छ । यद्दपी उल्लेखित वाहेक अन्य ठूला विपद्हरु आइलागेको अवस्थामा समेत तत्काल प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी विपद्को सामना गर्न यस योजनाले सघाउन सक्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

१.३ विपद्को पृष्ठभूमी

नेपाल बाढी, पहिरो, आगलागी, खडेरी, अतिवृष्टी, शितलहर तथा भूकम्प जस्ता प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ । यस्ता विपद्वाट जोगाउन र प्रकोप सृजित विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरुको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । आपत्कालमा गरिने प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरूको पूर्वतयारीको स्तर र उनीहरुको क्षमता तथा सबै तहमा उपलब्ध स्रोत साधनको ठूलो प्रभाव पर्दछ । तसर्थ, प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने जीउधनको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो । यसले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरुलाई विपद् उत्थानशील गराउने कार्यमा मद्धत पुऱ्याउँदछ । यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार गरेको **“विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७”** को आधारमा जिल्ला स्थित सरोकारवालासँग समेत छलफल अन्तर्क्रिया गरी विपद्को न्यूनीकरण र सामना गर्ने क्षमताको विकास गर्न जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले **विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८** तर्जुमा गरेको थियो । सोही योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिकरण गर्नेक्रममा “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७” ले निर्धारण गरेका विधि तथा प्रक्रिया पूरा गरी “**विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ को सातौ अद्यावधिक २०७४”** तर्जुमा गरिएको छ ।

विपद् व्यवस्थापनका विभिन्न चरणमा गरिने कामहरूमध्ये विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना विपद् जोखिम व्यवस्थापनको एक महत्वपूर्ण अंश हो । यसले विपद् पहिले, विपद्को अवस्था र विपद्को तत्कालीन प्रभाव समाप्त नभएसम्म गरिने कार्यलाई प्राथमिकता दिन्छ । विपद् पूर्वतयारी कार्यले विपद् अघि गरिने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखेको हुन्छ भने आपत्कालीन कार्ययोजनाले विपद्को समयमा र विपद्बाट उत्पन्न असहज अवस्थामा आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने कार्यलाई महत्व दिएको हुन्छ । विपद्बाट उत्पन्न असहज अवस्थामा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी मानवजीवनको रक्षा गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य रहेकोछ । एक क्षण अथवा केही दिन मात्रको विपद्ले लामो समय लगाएर आर्जित उपलब्धीलाई तहस नहस बनाई समग्र विकासको स्थितिलाई पछि धकेल्न सक्ने भएकाले विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनको अवधारणालाई विकास प्रक्रियामा मूलप्रवाहीकरण गर्नु आजको आवश्यकता भएको छ ।

१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उदेश्यहरु :

- प्रकोपका कुनैपनि घट्नाबाट हुन सक्ने विपद् र त्यसवाट सृजित मानवीय असरहरुलाई न्यूनीकरण गर्न पूर्व योजना तर्जुमा गर्ने ।
- विपद्को समयमा र विपद् पश्चात् गर्ने गतिविधिहरुको जिम्मेवारी क्रमवद्ध रुपमा राखी सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउने ।
- विपद्को क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी, गै.स.स. तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरुसंग विपद् पूर्व नै आकस्मिक योजना तयार गरी विपद् सामना गर्न सक्ने क्षमता (Resilience Power) को पहिचान गर्ने ।

- विपद्को समयमा संयमित र संगठित भई विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई योजनावद्ध तरिकावाट पूर्व जिम्मेवारीको किटान गरी व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने ।

१.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समग्र उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई संगठित, व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य मार्फत् सम्भावित क्षति, नोक्सानी न्यूनीकरण गर्नु हो । साथै विपद्को समयमा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्वारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । यस योजनाका विशिष्ट योजना निम्नअनुसार छन् :

- विपद् पहिला गर्नुपर्ने आधारभुत जोखिम न्युनीकरणका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।
- विपद्का समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
- विपद्का जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायबीच सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ
- उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा पीडित समदायको समान पहुँचको प्रत्याभुति हुनेछ ।
- सामाजिक, सास्कतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भइ विपद्का सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामका बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग ,पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै जवाफदेहीता र उत्तरदायित्वका भावनाका विकास हुनेछ ।
- सङ्कटाभिमुख समुदाय एवं क्षेत्रहरु पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शांकन तयार हुनेछ ।
- जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ ।
- बिषयगत क्षेत्रहरुको बाढी, भूकम्प र आगलागीको आकस्मिक योजना निमार्ण भई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुनेछ ।
- विपद् प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्दार तथा राहत सेवा पु¥याउन सरल उपायहरु अवलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ ।
- जिल्ला आपतकालीन सञ्चालन केन्द्रवाट समुदाय र केन्द्रविच द्रुत सुचना स्थापित गरि प्रतिकार्य प्रभावकारीरुपले हुने छ ।
- विपद् जोखिम न्यूनिकरण गर्न सरोकारवालाहरु वीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ
- विपद्को समयमा स्थानीय निकाय तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधीलाई अघि बढाइने छ ।

१.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया :

१.६.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा विधि :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा गृह मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ लाई मूलआधार मानिएको छ । जसको खाका निम्नअनुसार रहेको छ :

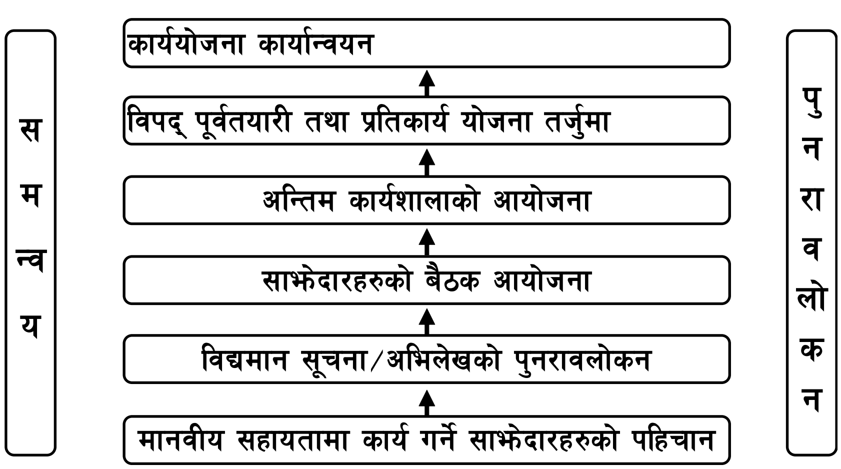

उपरोक्त मार्गदर्शनको खाकालाई अनुशरण गर्ने क्रममा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ लाई समयसापेक्ष पुनर ावलोकन तथा अद्यावधिक गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्नका लागि सर्वप्रथमको जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको वैठकले जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था (DLSA) Actionaid Nepal लाई जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निमार्ण गर्नको लागि जिम्मा दिएको थियो । यस संस्थाले जिल्लामा रहेका विपद्मा कार्य गर्ने सरकारी, गैर सरकारी, र जनैतिक दल, वुद्धिजिवी, संचारकर्मी तथा स्थानीय विपद् व्यवथापन समिति तथा जिल्ला आप्तकालिन कार्य संचालन केन्द्रसगं समन्वय गरी आवश्यक सूचना तथा जानकारी संकलन गर्ने विद्यमान सूचनाहरुलाई अद्यावधिक गर्ने काम भयो । यस कार्यमा जिल्ला अगुवा सहयोगी सस्था (DLSA) Actionaid Nepal , कमैया महिला जागरण समाज बर्दिया र थारु महिला उत्थान केन्द्रको अनुकुलन परियोजनाको आवश्यक प्राविधिक, आर्थिक र समन्वयात्मक सहयोग भयो । जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समितिवाट विभिन्न ९ वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) को पहिचान गरि संयोजन गर्ने क्षेत्रगत कार्यालय र जिम्मेवारी समेत तोक्ने काम भयो । यसरी पहिचान भएका ९ वटै विषयगत क्षेत्रसँग सम्वन्धित सरोकारवालाहरुको बैठक, जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठक तथा जिल्ला स्तरीय सरोकारवालाहरुको कार्यशाला गोष्ठीमा व्यापक छलफल र अन्तरक्रिया समेत गरी प्राप्त भएका थप सूचना, सुझाव र निर्णयहरु समेतको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ लाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७४ को मस्यौदा तयार भयो । प्रस्तुत मस्यौदा उपर मिति २०७४ जेष्ठ १० गतेको जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकमा छलफल एवं बिश्लेषण भई प्राप्त भएका राय सुझावहरुलाई समेत समावेश गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ को सातौ अद्यावधिक २०७४ पारित गरियो । साथै, जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिबाट स्वीकृत यस योजनालाई जिल्ला समन्वय समितिको योजनामा समावेश गर्न सकिनेछ ।

१.६.२ योजना तर्जुको पुर्वानुमान

परिस्थिति तथा योजना तर्जुमासम्बन्धी पूर्वानुमानः

जिल्लामा २०४०, २०५१, २०६३, २०७१ सालमा गएको बाढीको प्रभाव तथा २०७२ वैशाख १२ गते गएको विनासकारी भुकम्प तथा २०७२ सालमा भएका विपद्का घटना र २०७३ साल भित्र भएका विपद्का घटना पछि जिल्लामा विभिन्न समयमा सञ्चालन गरिएका विपद् जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरूलाई मध्येनजर गरी २०७४ का लागि योजना तर्जुमा गरिएको छ । २०७१ श्रावण २९ गते आएको वाढी र २०७२ र २०७३ मा भएका विपद्का घटना र त्यसले पारेका प्रभाव समेत ध्यानमा राखी यस वर्ष २०७४ (सन् २०१७) मा निम्न वमोजिम विपद् असरको पूर्वानुमान सहित राहत प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।

(क) बाढी

सम्भावित बाढी विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई शिघ्र उद्धार तथा राहत सेवा पुऱ्याउन विगत देखि नै क्षेत्रगत अवधारणामा आधारित भएर योजना बमोजिम प्रतिकार्यका गतिविधिहरू संचालन भैरहेका छन । २०७१ को बाढीबाट यस जिल्लाको धेरै क्षेत्रमा असर परेको थियो । यो प्रति कार्ययोजना विशेष गरी बाढी प्रकोपलाई मध्यनजर राखी बनाइएको छ। बर्दियाको पश्चिम अवस्थित राजापुर नगरपालिका ,गेरुवा गाँउ पालिका अधिकांस समुदायहरुले विशाल कर्णाली नदीको सामना गर्दछन । पाताभार, तिघ्रा, मनाउ, खैरी चन्दनपुर, गोला, दौलतपुर, राजापुर, र भिम्मापुर गाउँहरु बाढीको कारण ज्यादै असुरक्षित छन् । बबई नदी र महाभारत पर्वतबाट उत्पन्न हुने अन्य साना अस्थायी खोलाहरुले पनि जिल्ला सदरमुकाम गुलरिया र वारवर्दिया नगरपालिका लगायत तल्लो भेगका समुदायमो वार्षिकरुपमा क्षति गर्ने गरेका छन् । बर्दिया जिल्लाको सबै भन्दा बढी बाढीको जोखिम भएका अधिकांश गाउँहरुमा उच्च जन घनत्व (सामान्यतया २०० देखि ६०० प्रति वर्ग किलोमिटर) छ । दौलतपुर, नेउलापुर, वनियाभार, खैरी चन्दनपुर, गुलरिया आदि जस्ता नदीको किनारमा अवस्थित गाउँहरुमा उल्लेखनीय अनुपातमा विपन्न वर्गका मानिसहरुको बसोबास छ । जसले गर्दा यी क्षेत्रमा बाढीले थप असुरक्षा बढाएको छ । साथै भरतीय सिमामा कर्णाली नदीको कैलाशपुर ब्यारेज र ववई नदीको गोपिया ब्यारेज मा रहेको सिचाईबाधका ढोकाहरु वर्षादको समयमा पनि प्राय बन्द रहने हुदा पानीको निकास अवरोध भई नेपाल तर्फ बाढीको समस्या निम्त्याउने गर्छ भने विकासको नाममा निमार्ण गरिएका सड्कहरुमा पानीको निकास नराखिएको कारण पनि डुवान को समस्या अडाहुने गरेको पाईन्छ । विगत १० वर्षको बाढीको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं.४

क्र. सं.	आ.ब.	प्रभावित घर र जनसंख्या					मानवीय क्षति		
		घरपरिवार	महिला	पुरुष	बालबालिका	जम्मा	मृत्यु	बेपत्ता	घाइते
१	२०६४/०६५	४३१४	८६३१	८५९१	९२४०	१७२२२	८	१६	४
२	२०६५/०६६	२८५९	९०३३	७०८४	१५९३	१६११७	-	-	-
३	२०६६/०६७	२८७०	८९१७	७६१२	६९१	१६५२९	२	-	-
४	२०६७/०६८	६	१३	१५	१०	२८	-	-	-
५	२०६८/०६९	१४	३९	४५	-	८४	-	-	-
६	२०६९/०७०	-	-	-	-	-	-	-	-
७	२०७०/०७१	५९०	१७६९	१८१९	-	३५८८	-	-	-
८	२०७१/०७२	१७३७६				९२०३०	३१	-	२२
९	२०७२/०७३	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	२०७३/०७४ वैशाख मसान्त सम्म	१	०	१	१	१	१	०	०
	जम्मा	२७६८३	२८४०२	२५१६७	११५३५	१४५५९१	४२	१६	२६

श्रोत : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी वर्दिया जिल्ला शाखा/जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र गुलरिया बर्दिया

(ख) जंगली जनावारको आतंक:

जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०२५०० हेक्टर मध्ये वन क्षेत्र १२१६८२ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये सामुदायिक वनले १८४२५.०८ हेक्टर, राष्ट्रिय निकुञ्जले ८७,९३६.०० हेक्टर जमीन ओगटेको छ। यसरीनै, मध्यवर्ती क्षेत्रको वनले ११९७० हेक्टर ओगटेको छ भने राष्ट्रिय वनले १८६९४.६ हेक्टर ओगटेको छ।

मानीसको बसोबास क्षेत्र नजिक रहेका जंगल र भारतीय सीमामा रहेको निकुञ्जका कारण बर्दिया जिल्लामा जंगली जनावरको चाप अत्याधिक रहेको छ। फलस्वरुप बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, मध्यवर्ती क्षेत्र, सामुदायिक बन, राष्ट्रिय बन र भारतिय निकुञ्ज आसपासका मानवीय बस्तीहरुमा जंगली जनावरको आतंक अत्याधिक रहने गरेको छ। जंगली जनावरको आतंकले बर्षेनी धनजनको क्षति हुने गरेको छ। जंगली जनावरको आतंकको ईतिहासलाई तलकको तालिकामा देखाइएको छ। यसरीनै, २०७३ सालमा मात्र जंगली जनावरको आक्रमणबाट ७ जनाको ज्यान गएको छ।

तालिका नं. ५: हात्तिको आक्रमणबाट भएको मानविय मृत्यू विवरण					
क्र.स.	घटना भएको क्षेत्र समिति	घटना मिति	महिला	पुरुष	जम्मा
१	शिवपुर एकिकृत **समिति**	२०५६।१०।७		१	१
२	शिवपुर एकिकृत**समिति**	२०५७।११।४	१		१
३	शिवपूर एकिकृत **समिति**	२०६७।७।२	१		१
४	ठाकुरबाबा **समिति**	२०६०।६।२९	१		१
५	ठाकुरबाबा **समिति**	२०६३।६।१६		१	१
६	ठाकुरबाबा **समिति**	२०६६।६।२८		१	१
७	असारेगौडी **समिति**	२०६२।५।१६		१	१
८	भादा **समिति**	२०६२।५।२४		१	१
९	सिद्धपूरी **समिति**	२०६२।७।९	१		१
१०	श्रीरामनगर **समिति**	२०६३।५।१५		१	१

तालिका नं. ५: हात्तिको आक्रमणबाट भएको मानविय मृत्यू विवरण					
क्र.स.	**घटना भएको क्षेत्र समिति**	**घटना मिति**	**महिला**	**पुरुष**	**जम्मा**
११	श्रीरामनगर **समिति**	२०६६।२।११	१		१
१२	बबई **समिति**	२०६३।१०।२८		१	१
१३	पाताभार **समिति**	२०६३।१२।१०	१		१
१४	पाताभार **समिति**	२०६४।७।२२	१		१
१५	पाताभार **समिति**	२०६४।७।२४	१		१
१६	पाताभार **समिति**	२०६७।९।९		१	१
१७	पाताभार **समिति**	२०६५।११।१९	१		१
१८	करेलिया **समिति**	२०६९।१०।१८		१	
१९	करेलिया **समिति**	२०६७।१०।१२		१	१
२०	खैरिचन्दनपुर गाविस	२०६२।५।२०	१		१
२१	खैरिचन्दनपुर गाविस	२०६२।५।२०		१	१
२२	खैरिचन्दनपुर गाविस	२०६२।८।२३		१	१
२३	भादा (ढकेला)	२०६९।६।१६		१	
	जम्मा		**१०**	**१३**	**२१**

तालिका नं. ६: गैंडा को आक्रमण बाट भएको मानविय मृत्यू विवरण					
क्र.स.	**समितिको नाम**	**घटना मिति**	**महिला**	**पुरुष**	**जम्मा**
१	सुर्यपटुवा	२०६२।८।१९		१	१
२	सुर्यपटुवा	२०६७।९।२९	१		१
३	ठाकूरबाबा	२०६७।२।४		१	१
४	नयांगाउं	२०६८।८।२६	१		१
	जम्मा		१	२	३

तालिका नं. ७: चितुवाको आक्रमणबाट भएको मानविय मृत्यू विवरण					
क्र.स.	**समितिको नाम**	**घटना मिति**	**महिला**	**पुरुष**	**जम्मा**
१	भादा	२०६३।३।१७	१		१
२	भादा	२०६३।६।२३		१	१
३	करेलिया	२०६३।६।२०		१	१
	जम्मा जना		**१**	**२**	**३**

तालिका नं. ७:					
क्र.स.	**समितिको नाम**	**घटना मिति**	**महिला**	**पुरुष**	**जम्मा**
१	कोलडांडा मिलिजुली	२०५८।१२।२६	१		१
२	भादा	२०५९।१।१७	१		१
३	भादा	२०६३।४।२७		१	१
४	ठाकुरबाबा	२०५९।८।१२		१	१
	जम्मा		२	२	४
मानविय मृत्यू, विवरण					
क्र.स.	विवरण	घटना मिति	महिला	पुरुष	जम्मा
१	हात्तिबाट मृत्यु		१०	११	२१
२	गैंडाबाट मृत्यु		२	२	४
३	चितुवाबाट मृत्यु		१	२	३
४	बाघबाट मृत्यु		२	२	४
	जम्मा		१५	१७	३२

श्रोत मध्यवर्ति विकास समिति

(ग) आगलागी

गर्मीयाम बढ्नासाथ प्रत्येक बर्ष जिल्लामा आगलागीको घटना हुने गरेको छ । समुदायका मानिसहरूको असावधानीपूर्वक आगोको प्रयोग र घरको बनोटले गर्दा आगलागीका घटना बढी हुने गरेको पाइन्छ जिल्लाका अन्य गा.पा.हरूमा पनि आगलागीको प्रकोप भएतापनि प्रभावितहरूको संख्या कम हुने गरेको छ। विगत ७ वर्षको आगलागीको विवरण निम्नानुसार र हेको छ ।

तालिका नं. ९: विगत ७ वर्षको आगलागीको विवरण

क्र. सं.	**आ.ब.**	**प्रभावित घर र जनसंख्या**					**मानवीय क्षति**		
		घरपरिवार	**महिला**	**पुरुष**	**बलबालिका**	**जम्मा**	**मृत्यु**	**बेपत्ता**	**घाइते**
१	२०६४/०६५	२६	६८	५१	३५	११९	-	-	४
२	२०६५/०६६	२४	६१	६४	४३	१२५	-	-	४
३	२०६६/०६७	२७	६९	७३	५१	१४२	-	-	२
४	२०६७/०६८	४१	१३७	१४५	९२	२८२	-	-	-
५	२०६८/०६९	५४	१६९	१७३	७७	३४२	-	-	४
६	२०६९/०७०	१३४	४०४	४००	८७	८०४	-	-	-
७	२०७०/०७१	४३	११९	१२४	२७	२४३	-	-	-
८	२०७१/०७२	२८	९०	१०५	१२	१९५	-	-	-

श्रोत : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी वर्दिया जिल्ला शाखा

(घ) भूकम्प

विगतका वर्षहरूको विपद् प्रतिकार्य योजनामा भूकम्पीय विपद्लाई योजनाबद्ध रुपमा समावेश गर्न सकिएको थिएन । २०७२ बैशाख १२ गते गोरखा जिल्ला केन्द्रबिन्दु रहेको महाभूकम्पको प्रभाव वर्दिया जिल्लामा पनि देखिएको छ । भूकम्पबाट मानवीय क्षती नभएता पनि भौतिक संरचनामा केही मात्रासम्म असर परेको जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिबाट जानकारी प्राप्त भएको छ । प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना तर्जुमा निर्देशिका बमोजिम भूकम्पीय जोखिमलाई समेत ध्यानमा राखी योजना निर्माण गर्नुपर्ने भएकोले योजनामा समावेश गरिएको हो । वर्दिया जिल्लामा भूकम्पबाट हुने असरको बारेमा तथ्यांकगत र विश्लेषणात्मक विवरण हालसम्म तयार नभएको सहरी विकास तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालयबाट जानकारी प्राप्त भएको छ । भूकम्पबाट वर्दिया जिल्लाको ग्रामिण इलाकाहरूमा घरको निर्माण संरचनाको दृष्टिकोणबाट हेर्दा समान्य असर हुने पूर्वानुमान गर्न सकिन्छ। जिल्लामा भवन निर्माण संहिता बमोजिम घर निर्माण नभएकोले भूकम्पीय सुरक्षाको दृष्टिकोणले उच्च जोखिममा रहेकोछ । प्रतिकार्य योजनामा भूकम्पीय सुरक्षाको सन्देशलाई समुदायमा गहन र व्यापक ढङ्गले पुऱ्याउने तथा भूकम्पीय जोखिमको दृष्टिले समुदायलाई सुरक्षित बनाउन पहल गर्नुपर्ने आवश्यकता महशुस गरिएको छ । भूकम्पीय विपद्को अवस्थामा प्रभावित मानिसहरूलाई अस्थायी रुपमा स्थानान्तरणको लागि जिल्लाका सवैगाउँपालिकामामा रहेका विद्यालयका चौर तथा खुल्ला चौरको पहिचान गरिएको छ ।

(ङ) शीतलहर

तराईका जिल्लाहरूमा हिउँदको महिना मंसिर देखि माघ/फाल्गुनसम्म बाक्लो हुस्सु लाग्ने र अत्यधिक चिसो हुने गर्दछ । चिसोबाट केटाकेटी र बृद्धबृद्धाहरूलाई बढी असर हुने गरको छ । यसैगरी न्यानो कपडा नभएका अर्थात गरीब परिवार शीतलहर को उच्च जोखिममा रहेका छन् । यस जिल्लामा चिसो सुरु हुनासाथ केटाकेटीमा निमोनिया रोग बढी देखिने गरेको छ । शीतलहर प्रकोपको असर कम गर्नका लागि सारोकारवाला निकाय जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिले समयमा सर्तकता अपाउने गरी योजनामा समावेश गरेको छ । यस समयमा आवश्यक दाउरा उपलब्ध गराई गाउँबस्ती, शहरमा सामुहिक रुपमा आगो ताप्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ । त्यसै गरी कम्बल वितरणका लागि व्यवस्था मिलाउनु पर्ने हुन्छ ।

तालिका नं. १०: जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा प्राप्त तथ्यांकअनुसार विपद्ले २०७३ सालमा पुऱ्याएको क्षतिको विवरण:

महिना	प्रभावित घर संख्या								विस्थापित घर सख्या								मानविय क्षति																चैपाया/पशुपपंक्षी								अनुमानित भौतिक क्षति रु.
																	मृत्यु								घाइते								मृत्यु								
	वन्यजन्तु	आगलागी	हावाहुरी	चट्याङ	बाढी/ पहिरो	भूकम्प	सडक दुर्घटना	जम्मा	वन्यजन्तु	आगलागी	हावाहुरी	चट्याङ	बाढी/ पहिरो	भूकम्प	सडक दुर्घटना	जम्मा	वन्यजन्तु	आगलागी	हावाहुरी	चट्याङ	बाढी/ पहिरो	भूकम्प	सडक दुर्घटना	जम्मा	वन्यजन्तु	आगलागी	हावाहुरी	चट्याङ	बाढी/ पहिरो	भूकम्प	सडक दुर्घटना	जम्मा	वन्यजन्तु	आगलागी	हावाहुरी	चट्याङ	बाढी/ पहिरो	भूकम्प	सडक दुर्घटना	जम्मा	
वैशाख	७	९	०	०	०	०	०	१६	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	०	०	०	०	०	१२	२७११३००
जेष्ठ	६	०	६१	०	१	०	०	६८	०	०	६१	०	०	०	०	६१	१	०	०	०	१	०	०	२	०	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	११५८३१००
असार	०	०	०	४	०	०	०	४	०	०	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२	०	२	०	०	०	३	०	०	०	३	०	०	०	२	०	०	०	२	८००००
साउन	३८	१	०	०	२६७	२	०	३०८	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१८४०००
भाद्र	३	०	०	०	१	०	३	७	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	०	०	१	३	०	०	०	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	१५०००
असोज	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कार्तिक	०	३	०	०	१	०	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	०	०	२	५०००००
मंसिर	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११०००
पुष	१०	०	०	०	१	०	१	१२	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०	१	३	२	०	०	०	०	०	०	२	१	०	०	०	०	०	०	१	५२५००
माघ	२	२	०	०	०	०	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२००००
फागुन	१	२	०	०	०	०	०	३	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२५१४०००
चैत्र	०	०	०	०	१	०	१२	१३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	११	११	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	६८	१७	६१	४	२७२	२	१६	४४०	१	०	६१	१	०	०	०	६३	७	०	०	०	३	२	३	१५	२	०	१	३	०	०	१३	१९	१	१४	०	२	०	०	०	१७	२६६५०९००

१.६.३ विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने कार्य र प्रकिया :

जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति क्रियाशिल रहेको छ। यो समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा जिम्मेवारीहरु दैवी प्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ बमोजिम हुनेछ। जिल्ला समन्वय समितिले यस समितिको सचिवालयको रुपमा काम गर्दछ। यसरीनै, अन्य बिषयगत सरकारी कार्यालयहरु, सुरक्षा निकायहरु, दैवी प्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ बमोजिमका सदस्यहरु रहेका छन्। यस प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको क्रममा सम्पर्क हुन सकेका मानवीय सहायतामा संलग्न गैरसरकारी साझेदारहरुलाई विषयगतक्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको शिर्षक भित्र समेटिएको छ।

१.६.४ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

बर्दिया जिल्लामा आइपर्न सक्ने विपद्हरुलाई प्रभावकारी ढंगले सामना गर्न सक्ने क्षमताको विकास तथा पुर्वतयारीको आवश्यकतालाई महशुस गरी **विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना**(DPRP) निर्देशिकामा भएको प्रावधान अनुसार जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति वर्दियाको अग्रसरतामा यस जिल्लामा वि.सं.२०६८ साल देखि **विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना** तयार गरी बार्षिकरुपमा नियमित आवश्यक परिमार्जन गर्ने गरिएको छ। बि.स.२०६४ देखि गृह मन्त्रालयले विपद् जोखिम न्युनिकर णमा संलग्न निकायहरुको प्रतिकार्य क्षमतालाई सुधार गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरेको देखिन्छ। विपद् सम्वन्धि साझा धारणा निर्माण तथा उद्धारकर्ताको संगठनात्मक भूमिका, प्रकृया र पद्धतिमा सुधारका लागि गृह मन्त्रालयले विभिन्न तह र क्षेत्रमा राष्ट्रसंघिय निकाय, अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था, रेडक्रस सोसाइटी, रेडक्रसको अन्तराष्ट्रिय महासंघ तथा सरकारी अधिकारीहरुको संलग्नतामा विभिन्न गोष्ठि तथा छलफल गर्ने गरेको छ।

यी छलफलबाट प्राप्त सुझाव तथा निचोडलाई मध्येनजर गर्दै जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकाय बीच विपद् सम्बन्धी साझा धारणा र बुझाई कायम गरी योजना तर्जुमाका लागि विभिन्न चरणमा बैठक, कार्यशाला गोष्टी सम्पन्न गरि जिल्ला स्तरिय विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ। विगतका अनुभवहरुको आधारमा विपद्बाट प्रभावित समूहलाई उपलब्ध गराउने मानविय सहयोग सम्बन्धित क्षेत्रमा अनुभव प्राप्त निकाय र संस्थाको नेतृत्वमा उपलब्ध गराउने भन्ने क्षेत्रगत अवधारणा(Cluster Approach) अनुरुप योजनामा उल्लेख भए अनुसार कृतिम घटना अभ्यास (Simulation Excercise) गर्नु पर्ने आवश्यकता महशुस गरीएकाले कृतिम घटना अभ्यासलाई महत्वका साथ यस बर्षको योजनामा पनि समावेश गरिएको छ। हाल बर्दिया जिल्लामा आपत्कालिन अवस्थामा प्रतिकार्य तथा सूचना र समन्वयका लागि जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको नेतृत्वमा सन्चालन हुने गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (DEOC) स्थापना भई कार्यान्वयनमा रहेको छ। पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारीको लागि कार्य सञ्चालन बिधि र पूर्वसूचना प्रणाली आपतकालिन कोष कार्य सञ्चालन बिधि समेत जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिबाट पारित भै कार्यान्वयमा रहेको छ। साथै जिल्ला भित्र साविकका गा.वि.स. र न.पा.मा जलवायू परिवर्तन स्थानीय अनुकुलन योजना तयार भएका छन्।

बर्दिया जिल्लामा बिभिन्न निकायहरुवाट बिभिन्न समयमा बिपद् सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवं योजनाहरु सम्बन्धि प्रतिवेदनहरु प्रकाशन भएका छन्। यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाका लागि बिभिन्न सन्दर्भ सामाग्रीहरुको अध्ययन गरिएको छ। केही महत्वपूर्ण सामाग्रीहरु र त्यसबाट प्राप्त असल अभ्यासहरु तालिका नं. ११ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं.११: सन्दर्भ सामाग्रीहरुको विवरण

क्र.स.	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यासहरु
१	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७३	• जिल्लास्तरको विपद् जोखिम स्तरिकरण,र विषयगत अभ्यासहरु।
२	प्रकोप व्यवस्थापन कार्ययोजना २०६६, बर्दिया	• समग्र जिल्लाको विपद् जोखिमको अवस्थाको चित्रण।
३	जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समितिका बार्षिक प्रतिबेदनहरु	• जिल्लामा हुने गरेको विपद्का घटनाहरु र समाधानका उपायहरु बारे जानकारी।

क्र.स.	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यासहरु
४	विभिन्न गै.स.स. को सहयोगमा समुदायस्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्ययोजना र अनूभवहरु	• स्थानीय निकायले गरेको प्रयास र सफलताका कथाहरु एवं गाउँ स्तरमा योजना निर्माण गर्ने प्रक्रिया • स्थानीय समुदायको प्राथमिकताहरु बारे जानकारी भएको • विपद्को स्थिति र स्थानीयस्तरबाट गरेका परम्परागत असल अभ्यास र सम्भावित उपायहरु।
५	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा बर्दिया को आपत्कालिन जनस्वास्थ्य योजना-२०६९(२०७० दोस्रो संसोधन)	• २०६८ मा बनेको आपत्कालिन जनस्वास्थ्य योजना २०६९अद्यावधिक गरिएको। • स्वास्थ्य क्षेत्रमा तत्काल मानवीय सहयोग पुऱ्याउन रु ४,८०,००० को आपत्कालिन कोष स्थापना र सो कोषमा रकम थपिदै जाने रणनीति रहेको
६	विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६	• राष्ट्रिय स्तरमा तयार भएको नीतिबारे जानकारी र जिल्ला स्तरमा समायोजन गर्ने प्रक्रिया बारे स्पष्टता
७	दैवी प्रकोप उद्धार ऐन, २०३९	• ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र सरकारी संरचना बारे बुझाई
८	स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५	• विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा स्थानीय निकायको भुमिकाबारे स्पष्टता
९	स्फेयर परियोजना	• राहत मापदण्ड र न्यूनतम आवश्यकता बारे जानकारी भएको
१०	ह्योगो कार्य संरचना सन् २००५ देखि १५ (सेन्डाई कार्य संरचना २०२०-२०३०) तथा फ्लागसिप फोर २००९	• विपद् लाई प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत समावेश गर्न
११	प्रकोप पिडितलाई राहत प्रदान गर्ने मापडण्द २०४५, तेश्रो संशोधन २०६९	• राहत सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण गरिएको।
१२	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्य ढाँचा २०७०	• तत्कालको प्रतिफल सम्बन्धी
१३	स्थानियस्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना	• कार्ययोजना तत्काल प्रतिकार्यमा सहज
१४	लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२	• लाभान्वित पहिचानको आधार
१५	नेपाल सरकारद्वारा गरिने निर्देशन तथा परिपत्रहरु।	• प्रतिकार्यमा सहजता
१६	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रवाट प्राप्त सूचना	• तथ्यांक एकिकृत तथा प्रतिकार्यमा सहजता
१७	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी बर्दिया जिल्ला शाखाबाट प्राप्त तथ्यांकहरु	• तथ्यांक एकिकृत तथा प्रतिकार्यमा सहजता
१८	पूर्वानुमानमा आधारीत बाढी पूर्वसूचना कार्यबिधि २०७४	• विषयगत क्षेत्रको जिम्मेवारी बाडफाँडमा सहजता।
१९	विपद् जोखीम न्यूनिकरणको लागि सेन्डाइ कार्यढाचा (२०१५-२०३०)	• विपद्बाट हुने जनधन स्वास्थ्य तथा जिविककोपार्जनका साधनहरुका साथै व्यक्ति, समुदाय र राष्ट्रको आर्थिक, साँस्कृतिक तथा पर्यावरणीय सम्पदाको जोखिम र क्षतिमा उल्लेखीय कमी गर्नु।

१.६.५ प्रकोप जोखिम विश्लेषण

बर्दिया जिल्लामा रहेका प्रकोपहरु विश्लेषण निम्नानुसार गरिएको छ। बर्दियामा निम्नानुसारका विपद्का घटनाहरु हुने गरेका छन् १) बाढी, २) जंगलि जनावरको आतंक, ३) आगलागी, ४) सडक दुर्घटना, ५) महामारी

तालिका नं.१२ : बर्दिया जिल्लाको गा.पा./न.पा स्तरिय बिपद् प्रभावितहरुको संख्या र सङ्कटाभिमुखता स्तर

क्र. सं	गाउ पालिका तथा नगरपालिका	साविकका गाविस/नपा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	सडक दुर्घटना	महामारी	अन्य	बिस्थापित	सङ्कटाभि-मुखता स्तर
१	**गुलरिया नपा**	गुलरिया न पा	५८३४	०	२३	२	४	०	१३५९	उच्च
		महम्मदपुर	६२४	०	२१	३	३	३०	१०६	उच्च
२	**राजापुर नपा**	राजापुर न.पा.	२८१५	७	६५	१३	१३	१२२	३०३५	उच्च
		खैरीचन्दनपुर	२४४	११	२१	१	२	१४	२	उच्च
३	मधुवन नपा	सानोश्री ताराताल न.पा.	३२	३	२०	१	५	३७	९८	न्यून
		सुर्यपटुवा	७३७	२१	१८	१	७	१२	३८	उच्च
		ढोढरी	१५६	१६	११	२	४	२२	५	मध्यम
४	ठाकुरवावा नपा	ववइ नगर पालिका	३०४१	१०५	३०	१२	११	६२	४०३	उच्च
		शिवपुर	२२४	८१	१२	१	३	१२	६४	मध्यम
		ठाकुरद्धारा	३५३	९४	६	०	६	२७	६१	मध्यम
५	बारवर्दिया नपा	पद्नाह	७६८	४	१५	०	४	१२	८४	उच्च
		बनियाभार	१४७१	१४	१२	०	५	१६	५९०	उच्च
		मगरागाडी	६७१	३१	१७	१	६	१६	८५	मध्यम
		धधवार	५१६	२७	२१	२	६	२९	६३	मध्यम
६	बाँसगडी नपा	बाँसगडी नगरपालिका	३००	२३	११७	२४	९	५६	१४८	मध्यम
७	वढैयाताल गापा	सोरहवा	४७	०	५	६	०	०	४७	न्यून
		जमुनी	२२	०	११	०	२	२२	५३	न्यून
		कालिका	१३०	०	९	१	३	१५	७८	न्यून
		मैनापोखर	३०	०	१६	१	३	४	५४	न्यून
८	गेरुवा गापा	मनाउ	१५५	१२	१८	०	३	२१	२०९	उच्च
		पाताभार	२७८	२१	१०	२	४	२१	३३६	उच्च
		गोला	१०४	६१	१६	४	३	३४	२२२	मध्यम
		पशुपतिनगर	५८	३४	१३	०	४	१९	१२८	न्यून
जम्मा			**१८६१०**	**५६५**	**५०७**	**७५**	**११०**	**६०३**	**७२६८**	

नोटः १) स्तरिकरण बढ्दोक्रममा राखिएको छ।

स्रोतः जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, बर्दिया

तालिका नं. १३ : वातावरणीय दृष्टिले संवेदनशील क्षेत्रहरू

क्र.सं.	विवरण	साविक न.पा. तथा गा.वि.स.हरू	समस्याहरू
१	भु-क्षयको दृष्टिकोणले बढी खतरा क्षेत्र	गुलरिया नगरपालिका, प्रयागपुर, पदनाह गा.वि.स.८,	बबई नदीबाट बढी कटान बरबट्टा नदीबाट बढी कटान
२	नदी कटानका दृष्टिकोणले बढी संवेदनशिल क्षेत्र	पदनाह गा.वि.स.९, ,वनिया भार ,सोरहवा, जमुनि	बबइ नदीबाट बढी कटान, भविष्यमा पुरै गा पा र न पा लाई असर गर्ने
३	भु-क्षय तथा नदीकटानका हिसावले कम खतराजन्य क्षेत्र	गोला, राजापुर, मनाउ, खैरीचन्दनपुर,सुर्यपटुवा	कर्णाली नदीबाट कटान

श्रोत बर्दिया जिल्लाको प्रोफाइल

माथीको तालिकामा उल्लेख गरिएको तथ्याङ्क बिश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी क्षति गर्ने प्रकोपको रुपमा क्रमशः **बाढी, जङ्गली** जनावरको आतंक र **आगलागी** रहेका छन् । बर्दिया जिल्लामा रहेका पुराना विद्यालयहरु, सार्वजनिक तथा नीजि संरचनाहरु प्राय प्राविधिकको परामर्श विनानै निर्माण गरिएको हुदा भुकम्पीय जोखिका दृष्टिले पनि यो जिल्ला संबेदनशिल रहेका छ ।

१.६.६ प्रकोपको प्रभाव स्तर :

तालिका नं.१४ : समग्र प्रकोपका दृष्टिले गा.पा. तथा न.पा. भित्रका उच्च संकटासन्न समुदायहरुः

१) राजापुर नगरपालिका

क) जनसंख्या ५९५५३, ख) क्षेत्रफल : १२७.०८ वर्ग कि.मि ग) साविक : राजापुर, भिम्मापुर, दौलतपुर, मानपुरटपरा, बदालपुर, नयाँगाँउ र खैरीचन्दनपुर, घ) वडा सख्या : १०

सिमाना : पुर्व : गेरुवा गाउँपालिका , : पश्चिम : कैलाली जिल्ला , : उत्तर : कैलाली जिल्ला तथा गेरुवा गाउँपालिका ,: दक्षिण : भारत

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
दौलतपुर १,२,५,६,७,८ र ९	१	टिहुनी ,दौलतपुर चनौरा , भदाली टोल, प्रेमनगर, मुर्गहवा, सोनपुर,	मुर्गहवा, टुिनी, दैलपुर, प्रेमनर	दैलतपुर	दौलतपुर,टिहुनी	झवई, चनौरा, हिमालीपुर, टिउनी
नँयागाउँ १ देखि ९	२	सोहरीया र चैनपुर		नयागाऊ, सुकुम्वासी	नयँगाउ	नयाँगाउ
दौलतपुर ३,४ राजापुर ३,५,७,८,९	३	बसन्ता, तिघ्रा, रजपुरुवा, टेडीया, चख्खापुर	तिध्रा, टेडिया	टेडिया	चख्खापुर, तिध्रा, रसपुरुवा	टेडीया,तिध्रा
राजापुर १, ४, ६	४	,,संघर्षनगर,दलै,अनन्त पुर, खल्लाटोल,	संघर्षनगर, दलै	संभर्षनगर, राजापुर गाउँ	संघषनगर	राजापुर बजार क्षेत्र, अन्नतपुर, शान्तिपुर
बदालपुर १ देखि ९	५	जयपुर, भौरा		वदालपुरगाँउ,	वदालपुरगाउँ, जयपुर	भौंरा
मानपुरटपरा १,२,८,९	६	कोईली, मौवा, झप्टी, जोगिपुर	मौवा, पाहाडीनगर, कुनिया		झप्टी, माहादैउली, जमुनावोझी	मानपुर टपरा
भिम्मपुर १,६,७	७	शंकरपुर, भालुफाँटा, लालचीपुर, बेलासा	शंकरपुर ,भालुफाँटा	भालुफाँटा, श्रिलंका	लालचीपुर, लाहुरेटोल	

१) राजापुर नगरपालिका						
खैरीचन्दनपुर गाविस	१०	लालपुर , झप्टी, ढुन्डीपुर , मझरा , पहाडीपुर	लालपुर , झप्टी, ढुन्डीपुर, मझरा , पहाडीपुर	कर्मोहनी	कजेनीपुर	मंगलपुर, खैरीचन्दनपुर

२) गुलरिया नगरपालिका

क) जनसंख्या ६६,६७९, ख) क्षेत्रफल : ११८.२१ वर्ग कि.मि, ग) साविक : गुलरिया नगरपालिका र महोम्दपुर गा.वि.स., घ) वडा सख्या : १२

सिमाना : पुर्व वढैयाताल गाउपालिका : पश्चिम : मधुवन नगरपालिका तथा भारत : उत्तर : बारवर्दिया नगरपालिका : दक्षिण : भारत

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
गुलरिया न.पा १,३	१	सगाहापुर, दर्जी टोल, छेदापुर केरावारी,	१०,१४,१५,१६ नं. गाउँ	भगरैया, छेदापुरुवा , चौधरीपुर		१०, १४ नं. गाउँ
वडा नं. २	२	गुरजाहाना , संगमवस्ती, पडिण्तपुर	गुरजाहाना , संगमवस्ती, पडिण्तपुर	विचकररी, छेदापुर, जैनपुर	गुरजाहाना , संगमवस्ती, पडिण्तपुर, जैनपुर	
वडा नं.४	३	निमकोठिया, लटकनिया, खैरी	कट्टी,सिरकोहिया	निमकोठिया,	तेजिपुर, निमकोठिया,	निमकोठिया
वडा नं. ५ र ७	४	राम्पुरटापु, वगही, वेचैपुर, गिरीटोल, टपरा, कैलाशनगर	वगही	राम्पुरटापु वगही	वगही वेचैपुर	तुल्सीपुर, सुहेलवा,
वडा नं. ६	५	बालापुर, शान्तोषिटोल	बालापुर, शान्तोषीटोल	बालापुर, सुहेलवा	बालापुर, मतंगा	सुहेलाव, जिविस रोड,
वडा नं. ८	६	भेटनरीटोल, सुकुम्वासीटोल	सुकुम्वासीटोल,	सुकुम्वासीटोल, वजार क्षेत्र	सुकुम्वासीटोल	भेटनरीटोल, वजारटोल
वडा नं. ९	७	भन्सार खल्लाटोल,	चौर्गुजी	चौगुरजी, गुलरिया, वदलुपुरुवा	गुलरिया, चौगुरजी	गुलरिया, वसपार्क टोल, क्यापस रोड

२) गुलरिया नगरपालिका

क) जनसंख्या ६६,६७९, ख) क्षेत्रफल : ११८.२१ वर्ग कि.मि, ग) साविक : गुलरिया नगरपालिका र महोम्दपुर गा.वि.स., घ) वडा सख्या : १२

सिमाना : पुर्व वढैयाताल गाउपालिका : पश्चिम : मधुवन नगरपालिका तथा भारत : उत्तर : बारवर्दिया नगरपालिका : दक्षिण : भारत

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
वडा नं. १० र ११	८	थपुवा, भादापुरुवा, भट्ठा टोल, परसपुर, आसापुरुवा,		थपुवा, भटठाटोल	थपुवा, भटठाटोल	भादापुरुवा, कोठिया, सुरजपुर
वडा नं. १२	९	टेपरी, खालेपुरुवा, धुमना,	टपरी, धुमना	टेपरी, खालेपुरुवा,	टेपरी, खालेपुरुवा,	टेपरी, धुमना
वडा नं. १३ र १४	१०	महजिदिया, लट्कनिया ,	कालावन्जार, रत्नापुर, वजीपरसिया	कालावन्जार, रत्नापुर, वजीपरसिया	सवै	कालावन्जार, रत्नापुर
मोहोमदपुर वडा नं. १ देखि ५र ७	११	लालपुर, इन्द्रपुर, डाँडालालपुर		लालपुर, गणेशपुर,	लालपुर, इन्द्रपुर, डाँडालालपुर	गणेशपुर, इन्द्रपुर
मोहोमदपुर वडा नं. ६,८,९	१२	सूर्यगौडै, टडुवा, दुद्या, भैसाही, विक्री	टडुवा, सानो विक्री	टडुवा,कालिनगर	सूर्यगौडै, टडुवा, दुद्या, भैसाही, विक्री	दुद्या

३) मधुवन नगरपालिका

क) जनसंख्या ४६,४३७, ख) क्षेत्रफल : १२९.७३ वर्ग कि.मि ग) साविक : सानोश्री,ताराताल,ढोढरी र सूर्यपटुवा गा.वि.स., घ) वडा सख्या : ९

सिमाना : पुर्व : बारबर्दिया नगरपालिका, पश्चिम : राजापुर नगरपालिका तथा भारत, उत्तर : बर्दिया राष्ट्रिय निकुन्ज तथा ठाकुरबाबा नगरपालिका, दक्षिण : गुलरिया नगरपालिका तथा भारत

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
सुर्यपटुवा १ देखि ५	वडा नं. १	कैलाशि, पथ्रवोभ्mी, छोटकीटडुवा , कुशुम्म	पथरवोभ्mी, डल्ला, कैलासी, छोटकी टढुवा, कुसुम्मा	वडकीटडुवा, छोटकीटडुवा, पथरवोभ्कि, कैलाशि	वडकिटडुवा, वहादुपुर , कुशुम्मा	कुसुम्मा,वर्डा कटडुवा, डल्ला
सुर्यपटुवा ६ देखि ९	वडा नं. २	खाता, खैरेनी, वंगालीपुर, सोनाहा, रजवारा	खाता, सोनाहा, खैरेनी, रजवारा, वगालीपुर,	खाता, खैरेनी, वंगालीपुर, सोनाहा,	रजवारा, गगवापटुवा	खाता , ओरालीवजार
ढोढरी ४,९	वडा नं. ३	भगरैया,भगतपुर,कोठियाघाट	खाता, भगरैया, कोठियाघाट, मगगट्टी नयाँवस्ती	कोठियाघाट, नयावस्ती, विपतपुर,	कोठियाघाट, नयावस्ती, विपतपुर,	कोठियाघाट, खाता
ढोढरी, १,२ ३, ५,६,७, ८	वडा नं. ४	मैहुवा	कुर्माघाट,वादरभरिया, वेलवा, वसन्ता	वदरभरिया , वन्रास,	वदरभरिया , वन्रास, माचड	माचड
सानोश्री १, २ र ७	वडा नं. ५		८ नं. गाउँ,		सवै वडा	८ नं. गाउँ,
सानोश्री ४, ५	वडा नं. ६		श्रीकैया	मधुवनवजार , श्रीकैडा	सवै वडा	गाविस लाइन,
सानोश्री ३ र ७	वडा नं. ७	ताराताल , ३ नं. गाउँ	सवै वडा	ताराताल,प्रगतिवजार	सवै वडा	प्रगतिवजार
सानोश्री ६	वडा नं. ८	कुसुम्मावजार, ५ नं. गाउँ, १ नं. गाउँ	कुसुम्मावजार, ५ नं. गाउँ	कुसुम्मावजार,	५ नं. गाउँ	कुसुम्मावजार , ५ नं. गाउँ
सानोश्री ८ र ९	वडा नं. ९	१३ नं. खाल्ला गाउँ ,	१२ नं. ,धर्म वस्ती		खल्लागाउँ	

४) ठाकुरबाबा नगरपालिका

क) जनसंख्या ४४३६१, ख) क्षेत्रफल : १०४.५७ वर्ग कि.मि, ग) साविक : बगनाहा,नेउलापुर,शिवपुर र ठाकुरद्धारा गा.वि.स., घ) वडा सख्या : ९

सिमाना : पुर्व : बर्दिया राष्ट्रय निकुञ्ज, पश्चिम : बर्दिया राष्ट्रय निकुञ्ज, उत्तर : बर्दिया राष्ट्रय निकुञ्ज, दक्षिण : मधुवन नगरपालिका

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
नेउलापुर ५ र ७	१	भुरिगाँउ वजारक्षेत्र ,कर्मला खोदाउ	डुम्रेनी, खोदाउ	सिगवानि, भुरिगाँउ	भुरीगाउँ	भुरिगाँउ वजार
नेउलापुर १, २, ३, ४ र ८	२	कर्मला ,रानिपुर,वेसर्माफाटा	अम्रेनी, कर्माला, सुजनपुर वेसर्माफाँटा	अंरेनी, वेसर्माफाटा, पेरेनी,	वेसर्माफाटा, पेरेनी	प्रतापपुर, अंरेनी, वलाती
नेउलापुर ६ र ९	३	मिर्चैया सुकुम्वासिफाँटा, नेउलापुर चटकपुर ,जुडपानी गोदाहाना, जम्ति	नेउलापुर, गोदाना,	सुकम्वासिफाँटा, गोदान, चटकपुर	चटकपुरफाँटा, मिर्चैया, सुकुम्वासीफाटा,	नेउलापुर
वगनाहा ३, ४, ७ र ८	४	बावननपुर,खैलार	वर्गदाहा, खैलार , सैनवार, मैनवार,	वर्गदाहा, खैलार	बावननपुर,खैलार	सैनवार, मैनवार
वगनाहा १, ५ र ६	५	गोविन्दपुर,तकिया	गोविन्दपुर,तकिया	ताकिया	गोविन्दपुर,तकिया	वनविर , साइपुर
शिवपुर १ देखि ७	६	वनखेत, निकुञ्ज किनार	वनखेत, निकुञ्ज किनार, मोतिपुर, लडहवा	वकुवावजार, वनखेत, सुन्दरवस्ती, शिवपुर	वनखेत	
शिवपुर ८ र ९	७	भदेलि, कालिगौडी, सुजानपुर	भदेखि	कलिगौडी, भदेलि	भदेलि	कलिगौडी
ठाकुरद्धारा १ देखि ४	८	चिटकैया , गोव्रेला ,सुखाड, सुतैया,	चिटकैया , गोव्रेला ,सुखाड, सुतैया,	सुखाड, सुतैया	सुतैया	चिटकैया, मडेला
ठाकुरद्धारा १ देखि ४	९	ठाकुरद्धारा , खुशालपुर, वनतरिया शिवपुर हात्तिसार	वनतरिया, हात्तिसार, वेतहनी, खुशालपटुवा	ठाकुरद्धार, वानुगाँउ, वन्तरीया, शिवपुर	वन्तरीया,	ठाकुरद्धार वजार क्षेत्र

५) बारबर्दिया नगरपालिका

क) जनसंख्या ६८०१२, ख) क्षेत्रफल : २२६.०९ वर्ग कि.मि ग) साविक : धधवार, मगरागाडि, पदनाहा र बनियाभार गा.वि.स., घ) वडा सख्या : ११

सिमाना : पुर्व : बाँसगढी नगरपालिका, पश्चिम : मधुवन नगरपालिका, उत्तर : ठाकुरवावा नगरपालिका र बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, दक्षिण : गुलरिया नगरपालिका

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
वनियाभार १ र २	१	मुर्गिया र कुशुमडाँडा	जमुनिया, जोधिपुर,	जमुनिया, जोधिपुर,		
वनियाार ३ देखि ५	२	डुङ्गग्रही, कुमरा गाँउ,	डुङ्गग्रही, नारायणपुर,	डुङ्गग्रही, नारायणपुर,		
बनियाभार ६ देखि ९	३	रामपुर र लक्ष्मणपुर , भैशाखानी	, भैशाखानी ,	, भैशाखानी ,		
पदनाहा १, २, ५, ६, ७, ८, ९	४	रानिपुर , गुरुवागाँउ, वरवट्टा , बैरिया, ज्वालागीरी	ज्वालागीरी ,	रानिपुर, वरवट्टा		
पदनाहा ३ र ४ मगरागाडी	५	धोविया	धोविया, वनधुश्रा	धोविया		
मगरागाडी २, ४	६	गुलरा				जयनगर,मानपुर
मगरागाडी ५ देखि ८	७	दागपुरुवा ,		सिउनीया, रम्मापुर, हर्नवा		रम्मापुर
मगरागाडी ९ , धधवार २ र ७	८		थाफेना, वकलभार, और	थाफेना		
धधवार ३ र ६	९	धधवार,		धधवार, कर्तीया		कर्तनीय
धधवार १, ४, ९	१०	लम्मीफाँटा		लम्कीफाँटा, वैदि वैदा		वैदी,वैदा
धधवार ५, ८	११	खुन्तिपुर, जब्दी,		कपासर्फारम,जब्दी		जब्दी , खुन्तीपुर

६) बाँसगडी नगरपालिका

क) जनसंख्या ५५८७५, ख) क्षेत्रफल : २०६.०८ वर्ग कि.मि, ग) साविक : डेउढाकला, मोतिपुर र वेलुवा गा.वि.स., घ) वडा सख्या : ९

सिमाना : पुर्व : बाँके जिल्ला पश्चिम : बारबर्दिया नगरपालिका उत्तर : बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज दक्षिण : बडैयाताल गाउँपालिका

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
बाँसगढि १	वडा नं. १	चेपाङ्ग, बाटुले(पहिरो) , भंगाहा	चेपाङ्ग, बाटुले, कुरुले,	चेपाङ्ग, वाटुले, भँगाहा	चेपाङ्ग	चेपाङ्ग
बाँसगढि १, ३	वडा नं. २	राम्फ, सिमेन्ट कुला, नौलावगिया	पूर्व नौलावगिया			
बाँसगढि २, ४	वडा नं. ३	माहादेवा, सल्यानीटोल, फल्कापुर, पुष्पनगर, उत्तर वखारी				
बाँसगढि ५, ७	वडा नं. ४	अस्नेहरी, मटेरीया	अस्तेहरी, वठुवा			
बाँसगढि ८	वडा नं. ५	बाँसगढी, मोतिपुर, लक्ष्मणपुर				
बाँसगढि ९	वडा नं. ६	दाड.पुरुवा,				
बाँसगढि १०	वडा नं. ७		सगाहापुर , कालाबञ्जर, चौधरीपुर,			
बाँसगढि ६	वडा नं. ८		वेलौली, भेसाखानी, रीहारपुर, ककौरा, बनगौढी			
बाँसगढि ११	वडा नं. ९		दर्गाफाँटा, कोनैठी, जारीपुर, खैरेहनी, पहाडीपुर, ठुम्नि ,			

७) गेरुवा गाउँपालिका

क) जनसंख्या ३४८७१, ख) क्षेत्रफल : ७८.४१ वर्ग कि.मि, ग) साविक : पाताभार, गोला, पशुपतिनगर र मनाउ , घ) वडा सख्या : ६

सिमाना : पुर्व : बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज पश्चिम : राजापुर नगरपालिका उत्तर : कैलालि जिल्ला दक्षिण : राजापुर नगरपालिका

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
पाताभार १, ६, ७, ८	वड नं. १	सरखोल, भठेरा, वनखेत, वघैपुर,	सरखोल, भठेरा, वनखेत, वघैपुर,	सरखोल, भठेरा, वनखेत, वघैपुर,	सरखोल, भठेरा, वनखेत, वघैपुर,	सरखोल, भठेरा, वनखेत, वघैपुर,
पाताभार ३, ४, ५	वड नं. २	टिकुलीगड, राजिपुर, वनघुश्रा,	टिकुलीगड, राजिपुर, वनघुश्रा,	टिकुलीगड, राजिपुर, वनघुश्रा,	टिकुलीगड,राजिपुर, वनघुश्रा	टिकुलीगड, राजिपुर, वनघुश्रा
पाताभार २, ९	वड नं. ३	सनक्टी , वनक्टी , लोहारपुर	सनक्टी, वनक्टी, लोहारपुर	सनक्टी , वनक्टी , लोहारपुर	सनक्टी, वनक्टी, लोहारपुर	सनक्टी, वनक्टी, लोहारपुर
गोला १ देखि ९	वड नं. ४	डिकुनिया, गदि्टोल , खल्ला गाँउ, खोल्टी वजार	डिकुनिया, गदि्टोल , खल्ला गाँउ, खोल्टी वजार	डिकुनिया, गदि्टोल , खल्ला गाँउ, खोल्टी वजार	डिकुनिया, गदि्टोल , खल्ला गाँउ, खोल्टी वजार	डिकुनिया, गदि्टोल , खल्ला गाँउ, खोल्टी वजार
पशुपतिनगर १ देखि ९	वड नं. ५	विन्द्रा, वनजरीया, स्याउलीवजार	विन्द्रा, वनजरीया, स्याउलीवजार	विन्द्रा, वनजरीया, स्याउलीवजार	विन्द्रा, वनजरीया, स्याउलीवजार	विन्द्रा, वनजरीया, स्याउलीवजार
मनाउ १ देखि ९	वड नं. ६	सोनहाफाँटा, गुप्तीपुर, सैजना वाचपुर हात्तिखल्ला	सोनहाफाँटा, गुप्तीपुर, सैजना वाचपुर हात्तिखल्ला	सोनहाफाँटा, गुप्तीपुर, सैजना वाचपुर हात्तिखल्ला	सोनहाफाँटा, गुप्तीपुर, सैजना वाचपुर हात्तिखल्ला	सोनहाफाँटा, गुप्तीपुर, सैजना वाचपुर

८) वढैयाताल गाउँपालिका

क) जनसंख्या ४७८६८, ख) क्षेत्रफल : ११५.१९ वर्ग कि.मि, ग) साविक : सोरहवा, मैनापोखर, जमुनी र कालिका , घ) वडा सख्या : ९,

सिमाना : पुर्व : बाँके जिल्ला पश्चिम : गुलरिया नगरपालिका उत्तर : बासँगडी नगरपालिका, दक्षिण : भारत

साविक गाविस/ नपा	हालको वडा	बाढी	जङ्गली जनावर	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना
जमुति ६ देखि ९	वडा नं. १	शान्तिपुर	डाफेँ	शान्तिपुर , डाफेँ	शान्तिपुर , डाफेँ	शिन्तीपुर
जमुति १ देखि ५	वडा नं. २	सितापुर	जमुनि, फुटाहा	जमुनि, फुटाहा,	जमुनि, फुटाहा,	सितापुर
सोरहवा ६ देखि ९	वडा नं. ३	सतपतिया, भोलागौडि पुष्पनगर,	सतपतिया	तमौलिपुर, भवानीपुर,	तमौलिपुर, भवानीपुर,	भोलागौडि
सोरहवा ३ देखि ५	वडा नं. ४	गाइनेटोल,				खैरेनी, दक्षिण भखारी,
सोरहवा १ र २, मैनापोखर ३	वडा नं. ५	फुलवारीटोल,		जगतलिय वडैया	जगतिया, वडैया	वडैया, जगतीया
मैनापोखर १, २, ४, ६, ८, ९	वडा नं. ६	फुलवारी , खल्लागाउँ, खल्कापुर,	फुलवारी , खल्लागाउँ, खल्कापुर,	फुलवारी , खल्लागाउँ, खल्कापुर,	फुलवारी, खल्लागाउँ, खल्कापुर,	मैनापोखर
मैनापोखर ५, ७, कालिका १, २, ९	वडा नं. ७	वकोटिया, काणालीपुर, कण्ठपुर,	वकोटिया, कर्णालीपुर, कण्ठपुर,	वकोटिया, कर्णालीपुर, कण्ठपुर,	वकोटिया, कर्णालीपुर, कण्ठपुर,	कण्ठपुर
कालिका ३, ५, ६, ७, ८	वडा नं. ८	कुरनपुरुवा, वर्मेलीटोल, सितलावजार, पशुपतिवजार, दैलेखिवजार,	कुरनपुरुवा, वर्मेलीटोल, सितलावजार, पशुपतिवजार,	कुरनपुरुवा, वर्मेलीटोल, सितलावजार, पशुपतिवजार,	कुरनपुरुवा, वर्मेलीटोल, सितलावजार, पशुपतिवजार,	सितलावजार, स्याउली वजार, पशुपतिवजार
कालिका ४	वडा नं. ९	टेसनपुर	टेसनपुर, शन्तिनगर, जनतानगर	टेसनपुर , शन्तिनगर , जनतानगर	टेसनपुर, शन्तिनगर, जनतानगर	टेसनपुर, शन्तिनगर, जनतानगर

भूकम्पः

भूकम्पको जोखिममा नेपाल राष्ट्र नै उच्च जोखिमा रहेको हुनाले बर्दिया जिल्ला पनि यस प्रकोपबाट अछुतो नरहनसक्छ । बिशेष गरी यस जिल्ला को केहि क्षेत्र मा भुकम्पको फल्टलाईन रहेको विज्ञ हरुको अनुमान रहेको हुँदा सङ्कटाभिमुख भूकम्पको जोखिम भएको अनुमान गर्न सकिन्छ । भुकम्पपछिको अवस्था यसप्रकार रहेको छ ।

भूकम्पबाट प्रभावित हुनसक्ने सम्भावित नगर तथा गाविसहरु राजापुर न.पा., पाताभार, गोला, पशुपतिनगर, दौलतपुर, मनाउ, खैरीचन्दनपुर, सुर्यपटुवा, ढोढरी, सानोश्रीताराताल (कुसुम्बा बजार), ववइ न.पा. (भुरी गाउँ), बाँसगढी न.पा., मैनापोखर, कालिका,मगरागडी र गुलरिया नगरपालिका तथा पुराना स्कूल स्वास्थ्य संस्था र निजी पुरना संरचनाहरु उच्च जोखिममा रहेका छन् । भुकम्पबाट प्राभावित जनसंख्या र संरचनाको विवरण निम्नानुसार अनुमान गरिएको छ ।

प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्या : ५००० जना
मृत्यु हुन संक्ने जनसख्या : १०० जना
घाईते हुनसक्ने जनसंख्या : २००० जना
बिस्थापित हुनसक्ने जनसंख्या : ३००० जना (घाईते समेत गरी)
क्षति हुन संक्ने संरचना :

पूर्ण नष्ट घर : २५० घरधुरी
आंशिक नष्ट घर : १५०० घरधुरी

साथै संचार टेलिफोन टावरहरु क्षति ग्रस्त हुनसक्ने र यातायात प्रभावित क्षेत्रहरुमा १ महिना सम्म यातायात असहज हुने । विपद्को दृष्टिकोणबाट बर्दिया जिल्ला बाढीको उच्च जोखिममा रहेको छ । जङ्गली जनावर तथा आगलागी अन्य महत्वपूर्ण प्रकोपहरु हुन् । गत दश बर्षको विपद् प्रभावित तथ्याङ्कको आधारमा यस वर्ष १०,००० परिवार प्रभावित हुनसक्ने देखिन्छ तर भुकम्पबाट विगतमा भएको क्षतिको एकिन तथ्यांक जिल्लामा उपलब्ध हुन सकेन । यद्यपि भुकम्पीय दृष्टिकोणबाट जिल्लाका केहि गाउपालिकातथा न.पा.मा रहेका पुराना विद्यालय, निजी भवनहरु तथा संरचनाहरु जोखिममा रहेका छन् ।

१.६.७ विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरण

क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने जिल्लास्थित सम्बन्धित निकायहरू (Cluster Leads) सँग मिली मानवीय गतिविधि सञ्चालन गर्नका लागि निम्नलिखित क्षेत्रहरू (Clusters) गठन गरिएको छ । साथै ती क्षेत्रसँग सम्वन्धित सहयोगी निकायहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं. १५: बिषयगत क्षेत्रहरु, अगुवा संस्था र सदस्यहरु

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु	
१) समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन	जिल्लाप्रशासनकार्यालय	▪ जि.स.स. ▪ नेपाली सेना ▪ नेपालप्रहरी ▪ सशस्त्रप्रहरी वल ▪ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ▪ नेपाल टेलिकम ▪ स्थानीयएफ.एम., पत्रपत्रिका	▪ नेपालपत्रकार महासंघ ▪ राष्ट्रिय अनुसंधान ▪ डिइओसी ▪ कर्णाली वेसीन कार्यालय

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु	
२) खोज तथाउद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	▪ नेपाली सेना ▪ सशस्त्रप्रहरी ▪ नेपालप्रहरी ▪ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ▪ राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	▪ जिल्ला वन कार्यालय ▪ ईलाका प्रहरी कार्यालय ▪ बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, ठाकुरद्वारा
३) खाद्य (जिवीकोपार्जन)राहत सामाग्री तथा गोदाम व्यवस्थापन	▪ जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	▪ नेपालप्रहरी ▪ जिल्ला समन्वय समिति ▪ उद्योग वाणिज्य संघ ▪ कृष्णसार यातायातव्य. संघ ▪ विश्व खाद्य कार्यक्रम नेपाल ▪ नेपाल रेडक्रस, बर्दिया शाखा ▪ एक्सनएड नेपाल	▪ थारु महिलाउत्थान केन्द्र ▪ कमैया महिला जागरण समाज नेपाल ▪ गैसस महासंघ ▪ नेपाल खाद्य संस्थान, राजापुर ▪ जिल्ला बन कार्यालय ▪ जिल्ला कृषि विकास एलाइन्स बर्दिया DADA ▪ फेकोफन बर्दिया ▪ जिल्ला खाद्य अधिकार संजाल
४) अस्थायी आवास र शिविर व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामग्री	▪ शहरी विकास तथा भवन निमार्ण डिभिजन कार्यालय र नेपाल रेडक्रस, बर्दिया शाखा	▪ सामुदायिक वन उपभोक्ता महासघ ▪ सुरक्षा निकाय ▪ प्लान नेपाल ▪ एक्सन एड नेपाल ▪ युनिसेफ ▪ सेभ द चिल्ड्रेन ▪ मालपोत कार्यालय ▪ भुमिसुधार कार्याल ▪ जिल्ला वन कार्यालय ▪ जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र	▪ जिल्ला शिक्षा कार्यालय ▪ गा.पा. तथा न.पा. हरु ▪ जिल्ला प्राविधिक कार्यालय ▪ नापी कार्यालय ▪ उद्योग व्यापार सघ ▪ गैसस महासघ ▪ थारु महिला उत्थान केन्द्र ▪ कमैया महिला जागरण समाज नेपाल
५) पुनर्स्थापना तथा पुर्ननिर्माण	▪ जिल्ला समन्वय समिति	▪ जिल्ला वन कार्यालय ▪ जिल्ला प्राविधिक कार्यालय ▪ खानेपानी तथा सरसफाई ▪ बबई सिंचाई आयोजना ▪ जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डि.कार्यालय ▪ नेपाल विद्युत प्राधिकरण ▪ सडक डिभिजन कार्यालय ▪ जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डि.कार्यालय	▪ गा.पा./न.पा. ▪ वन समितिहरु ▪ मालपोत कार्यालय ▪ भूमिसुधार कार्यालय ▪ नेपाल टेलिकम ▪ थारु महिलाउत्थान केन्द्र ▪ जिल्लामा कार्यरत अन्तराष्ट्रिय गैससहरु ▪ कमैया महिला जागरण समाज नेपाल

६) खानेपानी तथा सरसफाई	▪ खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजनकार्यालय	▪ जिल्ला प्राविधिक कार्यालय ▪ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ▪ आड्रा नेपाल ▪ वेस नेपाल	▪ गा.पा. र नपा ▪ युनिसेफ ▪ थारु महिलाउत्थान केन्द्र ▪ प्लान ▪ कमैया महिला जागरण समाज नेपाल
७) स्वास्थ्य तथा पोषण	▪ जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	▪ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ▪ जिल्ला अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा उपस्वास्थ्य ▪ जिल्ला आयुर्बेद अस्पताल ▪ जिल्ला पशु सेवा कार्यालय ▪ औषधि व्यवसायी संघ	▪ युनिसेफ ▪ सेभ द चिल्ड्रेन ▪ जि.स.स., गा.पा. र नपा ▪ जनजागरणमहिला संघ ▪ गेरुवा सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र ▪ थारु महिला उत्थान केन्द्र
८) संरक्षण	▪ महिला तथा बालबालिका कार्यालय	▪ जिल्लावालकल्याण समिती ▪ जिल्लाप्रहरी कार्यालय ▪ एक्सन एड् नेपाल	▪ सामुदायिकप्रहरी ▪ जि.स.स., गा.पा. र नपा ▪ युनिसेफ ▪ शक्ति समुह ▪ प्लान ▪ आरकेजेएस ▪ कमैया महिला जागरण समाज नेपाल ▪ दलित महिला उत्थान संघ
९) आपत्कालिन शिक्षा	▪ जिल्ला शिक्षा कार्यालय	▪ गै.स.स.महासंघ ▪ युनिसेफ ▪ सेभ द चिल्ड्रेन ▪ प्लान ▪ एक्सन एड् नेपाल	▪ प्याब्सन, एन प्याब्सन ▪ रेडक्रस, बर्दिया ▪ आरकेजेएस ▪ बेस ▪ कमैया महिला जागरण समाज नेपाल ▪ दलित सेवा संघ

नोटः

१) **हाल जिल्ला स्तरमा रहेका बिषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सहयोगी निकायहरु स्थानीयतह पुर्नसंरचना पश्चात भएको व्यवस्था अनुसार आ-आफ्नो बिषयगत क्षेत्रमा परिचालित हुने छन्।**

२) बिभिन्न क्षेत्रसँग सम्बन्धित निकायहरुको सम्पर्क व्यक्ति र संपर्क नम्बर विषयगत योजना संगै राखिएको छ।

१.६.८ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	▪ समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने ▪ खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकाय समन्वयमा परिचालन गर्ने । ▪ आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिक को लागि समन्वय)
२	जिल्ला समन्वय समिति	स्थानीय विकास अधिकारी	▪ समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने ▪ आवास तथा पुनःस्थापना कार्य गर्ने ▪ स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानविय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने
३	सुरक्षा निकाय	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	▪ मुख्यतः खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व तथा उद्धारकार्य गर्ने । ▪ सुरक्षा व्यवस्था गर्ने ▪ विषयगत समितीमा रहि सहयोग गर्ने
४	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	▪ समन्वय ▪ स्रोत संकलनमा सहयोग ▪ जनपरिचालन गर्ने
५	जिल्ला आपतकालिन कार्य संञ्चालन केन्द्र	फोकल पर्सन	▪ सूचना संकलन, समन्वय, संप्रेशन ▪ तथ्यांक व्यवस्थापन
६	जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय(DLSA)	स्रोत केन्द्र प्रमुख	▪ राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघ/संस्था तथा सरोकारवालासंग समन्वय र सहकार्य गर्ने । ▪ स्रोतको खोजी गर्ने ।
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	▪ खाद्य, गैर खाद्यसामाग्री तथा अस्थाई आवास व्यवस्थापन ▪ आपत्कालीन आवास तथा बन्दोबस्ती (Logistic) व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने
८	विषयगत सरकारी कार्यालय	कार्यालय प्रमुखहरु	▪ विषयगत समितीमा रहि क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने ▪ सम्बन्धित कार्यालयको आपत्कालिन योजना निर्माण गर्ने
९	उद्योग वाणिज्य सङ्घ	अध्यक्ष	▪ सुख्खा तथा तयारी खाना RTE जस्तैः चिउरा, भुजा, विस्कुट आदि, खाद्यसामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने
१०	यातायात व्यवसायी संघ	अध्यक्ष	▪ राहात तथा उद्धार कार्यका लागि यातायातका साधनहरु र जन शक्ति उपलब्ध गराउने ।
११	संचार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	▪ सहि सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण
१२	नागरिक समाज	संयोजक	▪ राहत तथा उद्धार कार्यमा सहयोग तथा समन्वय ▪ मानव अधिकारको संरक्षण तथा सम्वर्द्धनमा सहयोग
१३	पेशागत व्यवसायी समतिहरु	अध्यक्ष	▪ राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग
१४	गै.स.स.महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	▪ मानवस्रोत परिचालन गर्ने ▪ स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने ▪ गै.स.स. वीच समन्वय ▪ क्षमता विकास तथा सहजिकरण कार्य गर्ने

परिच्छेद-२

जिल्लास्थित स्रोत-साधनको आँकलन

२.१. मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सूची

क्र.स	कार्यालय/निकाय	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सर्म्पक नम्वर	इमेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	विष्णु वहादुर थापा	९८५८०३७७७७	गन्ज बहादुर एमसी	९८५८०२७२७१	d--_bardiya@yahoo.com
				डिल्ली राम आचार्य	९८४८०२८३०९	dilliram241784@gmail.com
२	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (DEOC)	विष्णु वहादुर थापा	९८५८०३७७७७	डिल्ली राम आचार्य	९८४८०२८३०९	bardiyadeoc@gmail.com
				रुपन ज्ञवाली	९८५८०२३९००	rupan.gyawali@gmail.com
३	जिल्ला समन्वय समिति	तेजराज शर्मा	९८५८०६२२२२	नरेन्द गिरी	९८४८०२६१८५	ddc.bardiya@gmail.com
४	नेपाली सेना रुद्रध्वज गण, गुल्म	पृथ्वीबहादुर थापा	०८४-४६०६१० ९८६०७३६३२७			rundradhoj.deltraforce@gmail.com
५	नेपाल प्रहरी	प्र.उ भरत वोहोरा	१००	युवराज खड्का	९८५१२८१३०७	dpobardiya@nepalpolice.gov.np
			९८५८०३५५५५		०८४४२१०६४	
६	शशस्त्र प्रहरी बल	स.प्र.उ तारादत्त पन्त	०८४४२१२२२ ९८५१२७२११८	जिवन भण्डारी	९८४८०२९०९१	apfbardiya.bso@gmail.com
७	उद्योग वाणिज्य संघ	अमर बहादुर खडका	९८५८०२३१०८	अमर बहादुर खडका	९८५८०२३१०८	
८	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय	दिलिप कुमार	९८५८०३३११०	दिलिप कुमार	९८५८०३३११०	wssdobardiya@gmail.com
९	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	दमन सिंह चौधरी	९८५८०२०११३	विष्णु ढकाल	९८४८१०२८१२	deobardiya@gmail.com
१०	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	परशुराम रावत	९८५८०२३०३८	शिवराम सुवेदी	९८४८०३५७२१	dadobardiya2014@gmail.com
११	महिला तथा वालवालिका कार्यालय	गिरा कुमारी वस्नेत	९८५८०२१११२	शिला शाह	९८४८०३३९२९	wechildren123@gmail.com
१२	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	महेन्द्रध्वज अधिकारी	९८५८०७००२७	सुनिल पाण्डे	९८४८०२४७०२	dphobardiya@gmail.com; dho.bardiya@gmail.com
१३	जिल्ला पशु कार्यालय	टेकनाथ आचार्य	९८५८०२०२२९	ऋषिराज कोईराला	९८४८०३३४४२	dlso_bardiya@yahoo.com
१४	जिल्ला वन कार्यालय	बलिराम पण्डित	९८५८०२६६७७	द्रोणराज शर्मा	९८४८०२३६८८	baddfo@dof.gov.np sharma.dronraj2013@gmail.com
१५	सिंचाई डि.कार्यालय	मंगल शाही	९८५८०३२१००	नारायण पराजुली	९८४८०४४२००	iairrigationbardia@gmail.com
१६	जल उत्पन्न प्रकोप कार्यालय	ध्रुवकुमार पोखरेल	९८५८०३१०६७	लोकेन्द्र कठायत	९८५२०५६६५७	dwidpd06@gmail.com
१७	जिल्ला पशुसेवा कार्यालय	टेकनाथ आचार्य	९८५८०२०२२९	टेकनाथ आचार्य	९८५८०२०२२९	
१८	जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	हरिप्रसाद शर्मा	९८५८०२५७४०	हरिप्रसाद शर्मा	९८५८०२५७४०	dtobardiya@gmail.com
			९८५५०६५६७२			
१९	बारवर्दिया नगर कार्यपालिका	लक्ष्मी वास्कोटा	९८५११४५६९९	लक्ष्मी वास्कोटा	९८५११४५६९९	barabardiya@gmail.com
२०	बासगढी नगर कार्यपालिका	कमल पौडेल	९८५८०७१११	कमल पौडेल	९८५८०७१११	bansgadhimun@gmail.com
२१	राजापुर नगर कार्यपालिका	चिरञ्जीवि गिरी	९८५८०२७७२२	चिरञ्जीवि गिरी	९८५८०२७७२२	rajapurmun@gmail.com
२२	गेरुवा गाउँ कार्यपालिका	भिम वहादुर खत्री	९८५११४७१३१	भिम वहादुर खत्री	९८५११४७१३१	bhim.dmpwc@gmail.com

क्र.स	कार्यालय/निकाय	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
२३	गुलरिया नगर कार्यपालिका	रामचन्द्र पौडेल	९८५८०२२५२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०	megha_aryal@yahoo.com
२४	बढैयाताल गाउँ कार्यपालिका	वन्दना कर्ण	९८५८०३८८८८	वन्दना कर्ण	९८५८०३८८८८	badhaiyatal2073@gmail.com
२५	ठाकुरबाबा नगर कार्यपालिका	सुरेश सुनार	९८५८०७२१११	सुरेश सुनार	९८५८०७२१११	thakurbaba2073@gmail.com
२६	मधुवन नगर कार्यपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०७०१११	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०७०१११	sanoshreetaratal.mun@gov.np
२७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्णप्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	राजेन्द्रसिं एलसी	९८४८०७९७७०	nrcs_gulariya@yahoo.com
२८	गैसस माहासंघ	विष्णुप्रसाद तिमिल्सेना	९८५८०८१०००	विष्णु प्रसाद तिमिल्सेना	९८५८०८१०००	bishnutimlsina@gmail.com;
२९	पत्रकार महासंघ	राजेन्द्र धिताल	९८४८०२१२०६	भावुक योगी	९८५८०५०९६१	bhabuknews@gmail.com
३०	युनिसेफ	राजेश मगर	९८५११५९१३५	रुद्र खड्का	०८१५५०००८ ९८५५०५६२८६	rbkhadka@unicef@org
३१	डव्लु.एफ.पी	बखत निरौला	९८५१०८७९०	यज्ञ पुन	९८५८०४०००७	yagya.pun@wfp.org
३२	एक्सनएड (डि.एल.एस.ए)	दिनेश गुरुङ्ग	९८५१०९४००८	प्रेम चौधरी	९८४८२१३०३७	Prembahadur.tharu@actionaid.org
३३	प्राक्टिकल एक्शन	देवदत्त भट्ट	९८५१११५७५७	लोक नारायण पोखेल	९८५८०२४८८१	lok.pokharel@practicalaction.org.np
३४	कर्णाली वेसिन कार्यालय	वीर बहादुर चन्द	९८५८०२४३४६	राजेश कुमार महतो	९८४८४२६५२२	chand_dhm@hotmail.com
३५	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	निर्मल चौधरी	९८४८०३१८७३	rkjs_bardia@gmail.com nirmalb48@gmail.com
३६	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	विराटपन्त	९८४१४४०९३५	twucbardiya@ntc.net.np
३७	प्लान नेपाल	दुर्गा क्षेत्री	९८४८०२९७००	दुर्गा क्षेत्री	९८४८०२९७००	durgakumari.kshetri@plan-international.org halakMan.BK@plan-international.org
३८	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	मैनामोति चौधरी	९८४८४१४१११	मान वहादुर डागी	९८५८०२६६०६	mandangi743@gmail.com
३९	जनजागरण महिला संघ	गोमा शर्मा	९८४८०२५७१३	लक्ष्मी पौडेल	९८०२५३५९१६	jjmssoraha@gmail.com
४०	सामाजिक विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र वाके	लालमणी भण्डारी	९८५८०२३७१४	प्रकाश खड्का	९८५८०४३५११	csdr.nfrp@gmail.com

२.२ दक्ष जनशक्ति

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बर्दिया जिल्ला शाखा अर्न्तगत रहेका तालिम प्राप्त तथा प्रशिक्षण जन शक्ति

- राष्ट्रिय विपद् अनुक्रिया टोली सदस्य NDRT : ९(जना (साधारण १, सर्बेक्षण १, उद्धार १, शिविर व्यवस्थापन १, खानेपानी ५)
- जिल्ला विपद् अनुक्रिया टोली सदस्य DDRT : १२२ जना
- विपद् व्यवस्थापन प्रशिक्षण : ३ जना
- प्रशिक्षक प्रशिक्षण : २६ जना
- स्वंयसेवक व्यवस्थापन : ७ जना
- रेडक्रस प्रचार प्रसार, सुरक्षित पहुच र ट्रेसिङ्ग सेवा : १५ जना

- प्राथमिक उपचार प्रशिक्षण : ५३ जना
- सामुदायिक प्रशिक्षण : ३० जना
- प्राथमिक उपचारक : १८३४ जना
- परियोजना प्रस्ताव लेखन प्रशिक्षक : ५ जना
- समुदायको अगुवाईमा पूर्व सरसफाई प्रशिक्षण्क : ११ जाना
- विपद् उत्थान शिलता प्रशिक्षण (V2R) : २ जना
- रक्तदाता उत्प्रेरण प्रशिक्षक : १ जना
- ए लेभल प्रशिक्षक : ११ जना
- ए लेभल तालिम प्राप्त(खोज तथा उद्धार/प्रा.उ.) : ३४७ जना
- लेवल बि तालिम प्राप्त(डिडिआटी) : ७२ जना
- लेवल सि तालिम प्राप्त : ४८
- खोज तथा उद्धार गर्न सक्ने : ११६ जना
- विपद् व्यवस्थापनका लागि सामुदायिक पहल CADRE : ६५ जना
- विपद् व्यवस्थापनका लागि सामुदायिक पहल VADRE TFI-IW : २ जना
- पूर्व सूचना प्रणलीमा तालिम प्राप्त व्यक्ति : ४६ जना
- प्रारभिक उद्धलेखा जोखा तालिम प्राप्त व्यक्ति : ९४ जना

विभिन्न निकायसंग भएका दक्ष जनशक्तिको विवरण

क्र.स.	दक्ष जनशक्ति	स्वास्थ्य	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी बल	नेपाली सेना	नेरेसो	एक्सनएड/KMJS	प्राक्टिकल एक्सन/CSDR	प्लान/RKJS	जम्मा
१	प्राथमिक उपचारक			२	१०	१८३४	१०	१०५		
२	विपद् जोखिम व्यवस्थापन			२			२	११		
३	खोज तथा उद्धार गर्नसक्ने			४६	६०	४६३	५	१०५	२४९	
४	पूर्व सूचना प्रणालीमा तालिम प्राप्त व्यक्ति				२			२२३		
५	स्वयंसेवक						१००	४५०		

२.३. सामान्य प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

- विपद् व्यवस्थापनका विविध उद्देश्यका लागि विषयगत क्षेत्र भित्र र वाहिर समन्वयात्मक संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- सुरक्षा निकायका कर्मचारी तथा रेडक्रसका स्वयंसेवकहरुलाई खोज तथा उद्धार सम्बन्धी तालिम दिने ।
- गैरखाद्य सामग्री तथा अन्य प्रतिकार्य सामग्रीहरुको संकलन तथा भण्डारण ।
- जिल्लास्तरमा कार्य संचालन विधि सहित आपत्कालीन् प्रतिकार्य कोष स्थापना गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी कृतिम घटना अभ्यास तथा नमूना अभ्यास संचालन गर्ने ।

२.४. आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल (Gap's) को पहिचान

क्र.स	खाडल(Gap's)	खाडल(Gap's) पुरा गर्न पुर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता	समय सिमा	संयोजक
१	तथ्यांक संकलन र विषयगत तथ्यांक संकलनमा समस्या	• तथ्यांक संकलनका लागि इरा र मिरा फर्मेट भर्ने वारे तालिम • इरा, मिरा र क्लष्टरको विस्तृत सूचना लिने फर्मेटको छपाइ गर्ने • मोवाईल डाटा मार्फत तथ्यांक संकलन ।	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, नेपाल रेडक्रस, डिईओसी	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, जि.स.स., एक्शन एड, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, थारु महिला उत्थान केन्द्र	असार मसान्त सम्म	श्री गञ्जबहादुर एमसी (सप्रजिअ) कृष्ण प्रसाद गौतम (सभापति) प्रेम चौधरी -परियोजना अधिकृत
२	जिल्लामा खोज तथा उद्धार सामाग्रीको कमी	• खोज तथा उद्धारका सामाग्री -(जस्तै रवर टयुव, डुंगा, डोरी, लाइफज्याकेट) जिल्ला तथा जोखिम स्थानमा भण्डार गर्ने । (विशेष गरेर तीनवटै सुरक्षानिकाय र राजापुर, वांसगढी, भुरिगाउं, गुलरिया र मगरागढी)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	एक्सन एड नेपाल, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, केएमजेएस, रेडकस, प्राक्टिकल एक्शन, सिएसडिआर, थारु महिला उत्थान केन्द्र	असार मसान्त सम्म	श्री गञ्जबहादुर एमसी(स.प्र.जि.अ.)
३	सुरक्षा निकायमा पौडी खेल्ने जनशक्तिको कमी	• सुरक्षा निकायका करीव ९० जनालाई (जिल्ला र इलाकामा गरी) पौडी सम्वन्धि ७ दिने तालिम दिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	एक्सन एड नेपाल	असार मसान्त सम्म	प्रेम चौधरी परियोजना अधिकृत
४	जिल्लामा गैर खाद्य सामाग्रीको अभाव (एन.एफ.आई किट)	• करीव ५००० परिवारलाई पुग्ने गैर खाद्य सामाग्रीको वन्दोवस्ती गरी ८ वटा स्थानीय तहले मा स्टक गरी राख्ने	जिल्ला समन्वय समिति, न.पा., गा.पा., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जि.स.स., नपा, गा.पा., एक्सन एड नेपाल, लुथरन, विश्व खाद्य, खाद्य संस्थान राजापुर	असार १५	तेजराज शर्मा, स्था.वि.अ.(जि.स.स.) कृष्ण प्रसाद गौतम सभापति, (नेपाल रेडकश) प्रेम चौधरी परियोजना अधिकृत, (एक्सन एड् नेपाल)

क.स	खाडल(Gap's)	खाडल(Gap's) पुरा गर्न पुर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता	समय सिमा	संयोजक
५	विपद्को समयमा कम्तिमा ७२ घण्टा सम्म पुग्ने सुख्खा खाद्द सामाग्रीको अभाव	• करीव ५००० परिवारलाई पुग्ने गैर खाद्य सामाग्रीको वन्दोवस्ती गरी ८ वटा स्थानीय तहले मा स्टक गरी राख्ने	जिल्ला कृषी विकास कार्यालय	उद्योग वाणिज्य संघहरु, विश्व खाद्य, खाद्य संस्थान राजापुर, सिएसडिआर	असार १५	परशुराम रावत ब.कृ.वि.अ.
६	वर्षातभन्दा पहिले बाढी संकटासन्नता पहिचान र रोकथामका कार्य गर्न नसकिएको	• वर्षातभन्दा पहिले बाढी संकटासन्नता पहिचान र रोकथामका कार्य गर्ने	जल उत्पन्न प्रकोप	जिसस, न.पा, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, भूसंरक्षण, नेरेसो, सिएसडिआर, केएमजेएस, था.म.उ.केन्द्र	असार मसान्त सम्म	जलउत्पन्न र भूसंरक्षण
७	अन्तर संस्था समन्वयको कमी -(संस्थाहरु वीच अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा) राहत एउटै स्टयाण्डर्ड नभएको	• क्लष्टरको छुटटै प्रतिकार्य योजना बनाएर अगाडि बढने र जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिले अनुमोदन गर्ने तथा स्थानीयतहको अगुवाईमा गर्ने	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिर क्लस्टर लिड	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरु, सरोकारवालाह रु	असार मसान्त	जिल्ला प्रशासन र क्लस्टर लिड
८	प्रभावित स्थलमा जान बाटोको समस्या	• हेलिकप्टर तथा मोटर वोटको व्यवस्था गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति	जिल्ला समन्वय समिति, सुरक्षा निकाय, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरु	आवश्यक्ता अनुसार	जिल्ला प्रशासन, प्रहरी, सेना र सशस्त्र
९	गापा, नपाको सक्रियता राम्रो रहेता पनि अझ प्रभावकारी बनाउने	• गापामा पाल र आपतकालिन कोष राख्ने • तयारी अवस्थामा रहन र बर्षातको समयमा विदा नलिने वारेमा पत्राचार गर्ने • एलडिएमसी र सिडिएमसिलाई अभिमूखिकरण गर्ने • गापा र नपाको कामलाई गुणस्तिरय बनाउने	जि.स.स., गा.पा. र न.पा.	सम्वन्धित गा.पा., न.पा.मा काम गर्ने संस्था	निरन्तर	योजना अधिकृत जि.स.स.

क्र.स	खाडल(Gap's)	खाडल(Gap's) पुरा गर्न पुर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता	समय सिमा	संयोजक
१०	डिइओसीमा स्थायी प्रकृतिको जनशक्तिको व्यवस्थापन	• डिइओसीमा दक्ष जनशक्तिलाई निरन्तरता दिने र तालिम दिने • अधिकृत स्तरको कमाण्डमा डिइओसीलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्लामा कार्यरत आइएनजीओ	निरन्तर	डिल्लीराम आर्चाय (प्रशासकिय अधिकृत जि.प्र. का.)

२.५ भौतिक साधन श्रोतको आवश्यकता र (Gap) खाडल

सामाग्रीको विवरण	आवश्यकता	जिल्लामा श्रोत	खाडल	संभावित सहयोग
सामग्री ढुवानी ट्रक र ट्रिपर	६ नगरपालिकामा	गु.न.पा.संग २ ट्रिपर र १ ट्र्याटर जि. प्रहरी र शसस्त्र प्रहरीसंग १,१ ट्रक		
जनशक्ति ओसार पसार साधन जिप हलुका सवारी		जि.प्रहरी		WFP, CEHP, NRCS
गोदाम राहत सामाग्री भण्डारका लागी	२ वटा २५० मे.टन क्षमता भएको गुलरिया न.पा.मा १, राजापुरमा १	राजापुर खाद्य संस्थान १	गु.न.पा.मा छैन	स्थानीय सरकारी, गैरसरकारी, अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.
बर्दियाका जोखिमयुक्त समुदायमा DRR कार्यक्रम	करिव १०० समुदाय	जिल्ला भित्र राजापुर , गेरुवा र मधुवन गरपालिकामा ४० समुदायमा NFRP कार्यक्रम संचालन		
मान खोलामा बाढी पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना	वर्षा मापन केन्द्र र सूचना संयन्त्र			जिल्ला समन्वय समिति प्राक्टिकल एक्सन नेपाल ,
ओराही खोला बाढी पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना				
ऱ्याफ्टिङ्ग वोट उद्धार सामाग्री	२ थान			जिल्ला प्रशासन कार्यालय , जिल्ला समन्वय कार्यालय , सहयोगी निकाय

परिच्छेद-३:
विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना

३.१. विषयगत क्षेत्रः समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

अगुवाई गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय /जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंञ्चालन केन्द्र(DEOC)
मुख्य बिपद्को किसिमः बाढी,भुकम्प,आगलागी ,हावाहुरी, जंगलीजनावरको प्रकोप, शितलहर,लू

विपद्को अनुमानित अवस्थाः

- यस जिल्लामा हुनेगरेका बाढी, भुकम्प, आगलागी, हावाहुरी, जंगली जनावरको प्रकोप, शितलहर, लगायत प्रकोपवाट हुने विपद्को जोखीमवाट सम्भाव्य प्रभावित १०,००० परिवारका ५०,००० जना हुन सक्नेछन् ।
- ६ वटा नगरपालिका २ र गाउँपालिकाका प्रभावित समुदायले सम्बन्धित निकायसँग सम्पर्क र समन्वय विस्तार गर्नुपर्ने हुन सक्छ ।
- सूचना प्रविधिहरू अवरुद्ध वा नष्ट भई सूचना आदान-प्रदानमा समस्या आउनसक्छ ।
- सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलनमा कठिनाइ उत्पन्न हुनसक्छ ।
- कर्णालि नदीको कैलाशपुरी तथा ववई नदी गोपिया भारतको सिमानामा रहेको व्यारेजहरुका गेटहरु का कारण पानीको प्रवाह अवरुद्ध हुनगइ नेपालतर्फको भूभाग तथा समुदायहरु डुवानमा पर्न सक्ने ।
- बाढी तथा भूकम्पका कारण भौतिक पुर्वाधारहरु जस्तै भवन, पुल, कलभर्ट सडक, विद्युत प्रशारण लाइन क्षति हुनसक्छ ।
- आगलागी तथा जङ्गलि जनावरका कारण भौतिक संरचना घरगोठ, धनमाल तथा मानवीय क्षति हुनसक्छ ।
- सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलनमा दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनसक्छ ।
- महामारी जन्य सम्भाव्य रोगहरु देखा पर्नसक्छन् ।
- कृषि वालीमा रोगजन्य तथा किट जन्य प्रकोप हुन सक्नेछ ।

विषयगत उद्देश्यः

- समुदायलाई बाढीको पूर्वसूचना प्रदान गर्ने ।
- विभिन्न किसिमका प्रकोपहरुका कारण हुन सक्ने विपद्को जोखिम सम्बन्धी पूर्व जानकारी दिन यथासम्भव प्रयास गर्ने ।
- प्रभावित समुदायलाई खोज तथा उद्धार एवं राहत व्यवस्थापन क्षेत्रसँग सम्पर्क-समन्वय विस्तार गर्ने
- विपद्को समयमा गठित सबै विषयगत क्षेत्रहरुको उपयूक्त परिचालन तथा समन्वय कायम गर्ने ।
- प्राप्त सूचनाहरु संकलन तथा विश्लेषण गरी जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र र दैवी प्रकोप उद्धार समिति मार्फत सम्प्रेषण गर्ने ।
- मनसूनको समयमा माथिल्लो तटिय क्षेत्र, छिमेकी जिल्लाहरु र भारतिय समकक्षीसंग निरन्तर सम्पर्कमा रहि डुवान, कटान र क्षतिका बारेमा जानकारी लिने दिने र समस्या समाधानका लागि पहल गर्ने ।
- केन्द्र, क्षेत्र र समुदायस्तर सम्म प्रभावकारी समन्यय गरी बिपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि जिल्ला आपतकालिन संचालन केन्द्रले भुमिका खेल्ने । विपद् सम्वन्धि सवै सूचना सङ्कलन विष्लेषण र प्रशारण एकद्वार प्रणालि नीति अवलम्व गर्ने ।

रणनीतिः

- समुदायमा हुनसक्ने संभावित विपद्को सूचनाहरु सम्बन्धीत निकायहरुबाट निरन्तर प्राप्त गर्ने र विश्लेषण गर्ने ।
- विभिन्न निकायका सूचना अधिकारी एवम् समुदायस्तरका सूचना सर्म्पक व्यक्ति/समुह मार्फत स्थानीयतह, स्थानीयतहका विपद् व्यवस्थापन समितिहरु, सुरक्षा निकाय, स्थानीय राजनितिक दल, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, संचारमाध्यमहरु, स्थानीय संघसंस्थासंग समन्वय र सहकार्य गरी DEOC मार्फत संभाव्य प्रभावित क्षेत्र तथा निकायहरुमा सुचना सम्प्रेषण गर्ने ।
- प्राप्त सूचनाहरु आ-आफ्ना तालुक निकायहरुमा पठाउने ।
- संभावित प्रकोप हुनसक्ने अवधिभर र विपद्को समयमा स्थानीय समाचार माध्यम (एफ. एम. रेडियो, टि.भि., पत्रिका) मार्फत प्रसारण तथा प्रकाशन गर्ने ।
- विपद्को समयमा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति मार्फत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुलाई सक्रिय वनाउन भूमिका निर्बाह गर्ने ।
- पानी जन्य प्रकोपबाट हुन सक्ने बिषयको अवस्थालाई आल्पिकरण गर्न भनसुनको समयमा छिमेकि राष्ट्र भारत जिल्ला वहराइचका सुरक्षा निकाय संग कर्णाली र ववई नदीमा रहेका बाधहरु ढोका खोल्नका लागि समन्वय गर्ने ।

विपद् अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना :

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
०-१ घण्टा	▪ वाढी, आगलागि, जगली जनावर, भुकम्प लगायतका प्रकोपहरुमा तत्काल सरोकारवाला सम्पर्क व्यक्तिहरुसग तत्कालै सुचना लिने ▪ कर्णाली र बबईको जल मापन केन्द्रका गेज रिडरहरु संग निरन्तर सम्पर्क गरी बाढीको सूचना सङ्कलन गर्ने । ▪ कर्णाली वेसिन कार्यालय नेपालगञ्ज सँग निरन्तर मैासमी विवरण लिने ▪ जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोल रुममा रहेको बिद्युतिय डिस्प्ले बोर्डमा सम्पर्क गर्ने साथै निरन्तर अनुगमन गर्ने । ▪ सम्भाव्य प्रभावित समुदायहरुलाई बाढीको सूचना एफ एम रेडियो र टेलिफोन मार्फत आवश्यकताको आधारमा प्रवाह ▪ गर्ने । ▪ न.पा./गापा. तथा समुदाय स्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी नियमित सूचना आदान प्रदान गर्ने ▪ जिल्लाको बिषयगत क्षेत्रहरुलाई तत्काल सूचना सम्प्रेषण गराउने ▪ जि.दै.प्र.उ.स.वाट के.दै.प्र.उ.समिति ,के.दै.प्र.उ.स र NEOC मा प्रतिवेदन गर्ने । ▪ उद्धार कार्यको लागि थप जनशक्ति र श्रोत साधनआवश्यक REOC /NEOC मा तुरुन्त गर्ने ।	▪ स्थानिय तहमा रहको सरोकारवालानिकायको सर्म्पक व्यक्तिको टेलिफोन नम्वर अद्यावधिक गर्ने ▪ जलमापन केन्द्रहरुको सम्पर्क व्यक्तिहरुको संग सर्म्पक गर्ने । ▪ जल तथा वर्षा मापन केन्द्र मा रहेको उपकरण र जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोल रुममा रहेको बिद्युतिय डिस्प्ले बोड को अवस्था वारे जानकारी लिने ▪ कर्णाली वेसीन कार्यलयवाट मैसम पुर्वानुमानको आकलन गरिरहने ▪ सम्बन्धीत सरोकारवाला निकायका सूचना अधिकारी मार्फत बाढी प्रभावित समुदायहरुलाई सूचना प्रवाह गर्ने । ▪ प्रभावित हुने समुदायहरुलाई मेगाफोन र साईरन मार्फत जानकारी गराउने । ▪ प्रत्येक समुदायमा सूचना बारे अपडेट गराई राख्ने । ▪ प्रभावित समुदायमा पहुँच योग्य रेडियो एफ.एम.संग सम्पर्कमा रहि निरन्तर सूचना सम्प्रेषण गर्ने ।	▪ स्थानिय तहको नया संरचना ▪ बाटो कल्भर्टहरुमा क्षति हुन सक्ने । ▪ प्राविधिक कारणले फोन सम्पर्कमा ढिलाई हुने । ▪ अनुमान भन्दा बढी जोखिमको विपद् आउन सक्ने ।	DEOC, जि.प्र.का.,जि स.स.,नपा,गापा,स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कर्णाली वेसीन कार्यालय, ने.रे.सो. बर्दिया, स्थानीय एफएमहरु	

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
१-७ घण्टा	▪ जल मापन केन्द्रहरुमा नियमित सम्पर्क गर्ने र सूचना सम्प्रेषण गर्ने । ▪ बिषयगत क्षेत्रको बैठक गरी आ-आफ्ना केन्द्रिय निकायमा सूचना प्रवाह गर्ने र गर्न लगाउने । ▪ जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गृह मन्त्रालयको NEOC मा निरन्तर जानकारी गराउने । ▪ कर्णाली वेसिन कार्यालय नेपालगञ्जसग निरन्तर मौसमी विवरण लिने	▪ ०-१ घण्टा सवै गतिविधि निरन्तरता दिने	▪ बाटो कल्भर्टहरुमा क्षति हुन सक्ने । ▪ प्राविधिक कारणले फोन सम्पर्कमा ढिलाई हुने । ▪ अनुमान भन्दा बढी जोखिमको विपद् आउन सक्ने ।	DEOC, जि.प्र.का., जि.स.स.,जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कर्णाली वेसिन कार्यालय	
७-२४ घण्टा	▪ उपचारको क्रमलाई निरन्तरता दिने । ▪ उद्धार गरिएका व्यक्तिहरुको लगत तयार गर्ने ▪ अन्य विषयगत क्षेत्रका क्रियाकलापमा समन्वय र सहयोग गर्ने । ▪ प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पठाउने	▪ प्रभावित व्यक्तिहरुलाई उपचारको लागि शिविर व्यवस्थापन गर्ने । ▪ उद्धार गरिएको व्यक्ति (घाईते र विस्थापित) हरुको लगत तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।	▪ शिविर व्यवस्थापनका लागि उचित ठाँउ छनौटमा कठिनाई हुन सक्ने । ▪ समन्वय र सहयोगमा ढिलो भएमा प्राथमिक उपचार शिविर ससञ्चालनमा ढिलाई हुने ।	DDRC, DEOC जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, LDMC, DLSA र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी समुदाय	
२४-४८ घण्टा	▪ विपद्बाट प्रभावितहरुको लगत तयार गर्ने ▪ अस्थायी शिविर व्यवस्थापन गर्ने । ▪ मृत जनवार (घरपालुवा चौपाया) को दुर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने । ▪ अस्थायी शिविर सुरक्षा व्यवस्थापन कार्य गर्ने ।	▪ तयार गरिएको लगतका आधारमा राहत वितरणका लागि विषयगत क्षेत्र परिचालन गर्ने । ▪ अस्थायी शिविरमा सुरक्षा व्यवस्था गर्न सुरक्षा निकायलाई परिचालन गर्ने ।		DEOC, जि.प्र.का., जि.स.स.,जिल्ला प्रहरी कार्यालय	

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
४८-७२ *घण्टा*	▪ खोज तथा उद्धार कार्य निरन्तरता दिने ▪ दर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने । ▪ व्यक्तिगत क्षति भएको सम्पतिको विवरण संकलन गर्ने ।	▪ व्यक्तिग क्षति भएका विवरणलाई सम्प्रेषण गरी समबिन्धत निकायमा पठाउने । ▪ सुरक्षा निकायलाई विपद् सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धी तालिम दिने	▪ समयमै व्यवस्थापन गर्न नसक्दा दुर्गन्ध फैल्न सक्ने । ▪ दक्ष जनशक्ति नभएर गलत तथ्यांक आउन सक्ने ।	DEOC ,DDRC, सुरक्षा निकाय र LDMC	
३-७ दिन ७२ घण्टा देखि ७ दिन	▪ उद्धार कार्यमा निरन्तरता प्रदान गर्ने । ▪ शिविर व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने । ▪ स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने ।	▪ सुरक्षा निकायमा समन्वय गर्ने । ▪ सामुदायिक भवन तथा सुरक्षित आश्रय स्थलको पहिचान गरी तयारी अवस्थामा राख्ने । ▪ स्वास्थ्य विषयगत क्षेत्रलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	▪ समन्वय र उद्धार कार्य हुन नसकेमा जनधनको क्षति हुन सक्ने ।	DDRC, LDMC, सुरक्षा निकाय, समुदाय, स्वास्थ्य विषयगत क्षेत्र	
एक साता देखि १ महिना भित्र	▪ समन्वय र सुरक्षा व्यवस्थापन । ▪ स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन सहयोग ।	▪ DDRC को बैठक बस्ने । ▪ सुरक्षा समितिको बैठक बस्ने । ▪ खाद्य विषयगत क्षेत्रलाई राहतका लागि परिचालन गर्ने । ▪ उपचार कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	▪ समयमा खाद्य समाग्री उपलब्ध गराउन नसक्दा भोकमरि कुपोषण वृद्धी हुने । ▪ महामारी फैल्न सक्ने ।	DDRC, सुरक्षा समिति, LDMC, समुदाय	

भएकोक्रमर्त विकार समितिरठुलो वाढी उद्धारसमति , म्न , कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य:

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम...आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	जलमापन केन्द्रहरुको सम्पर्क व्यक्तिहरुको नाम र फोन नम्बर अद्यावधिक गर्ने ।	DEOC	सम्पर्क गरि नम्बर संकलन गर्ने	मनसुन पूर्व
२.	बाढी प्रभावित समुदायहरुलाई सूचना गर्न सम्पर्क व्यक्तिहरुको नाम र फोन नम्बर सङ्कलन गर्ने ।	DEOC	महत्वपूर्ण टेलिफोन सूचि तयार गरी वितरण गर्ने	मनसुन पूर्व
३.	रेडियो एफ एम स्टेसनको फोन नम्बर र सम्पर्क व्यक्तिहरुको नामावली सूचि तयार गर्ने र वितरण गर्ने ।	DEOC	प्रत्येक्ष भेटघाट, टेलिफोन सम्पर्क	मनसून पूर्व
४.	जिल्ला प्रसाशन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, सुरक्षा निकायहरु, रेडक्रस र रेडियोहरुको सूचना सम्पर्क व्यक्ति पहिचान गर्ने ।	DEOC	विपद्मा कार्यरत संस्था तथा अन्य स्रोतहरु मार्फत	मनसुन पूर्व
५.	प्रत्येक नगरपालिका तथा गाउँपालिकामा सूचना सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई अभिमुखिकरण गर्ने र जलमापकहरुको फोन नम्बरहरु उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह, रेडक्रस ,कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	बैठक, कार्यशाला	मनसून पूर्व
६.	सञ्चारकर्मीहरुलाईwww.hydrology.gov.np, mfd.gov.np www.daobardiya.gov.np , www.drrportal.gov.np काबारे जानकारी गराउने ।	DEOC, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कर्णाली वेसिन कार्यालय, प्राक्टिकल एक्सन	बैठक, कार्यशाला	मनसुन पूर्व

समन्वयतथा सूचनाव्यवस्थापन क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूचिः

क्रस	कार्यालय/निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न	इमेल ठेगाना
१	जिल्लाप्रशासन कार्यालय/ जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	प्र.जि.अ. विष्णु वहादुर थापा	९८५८०३७७७७	गन्जबहादुर एम.सी. डिल्लीराम आचार्य रुपन ज्ञवाली	९८५८०२७२७१ ९८४८०२८३०९ ९८५८०२३९००	d_bardiya@yahoo.com bardiyadeoc@gmail.com
२	जिल्ला समन्वय समिति	स्था.वि.अ. तेज राज शर्मा	९८५८०२४४८४	नरेन्द गिरी	९८४८०२६१८५	ddc.bardiya@gmail.com
३	नेपाली सेना रुद्र ध्वजगण गुल्म	पृथ्वीबहादुर थापा	०८४-४६०६१० ९८६०७३६३२७			rundradhoj.deltraforce@gmail.com
५	सशस्त्रप्रहरी बल सीमा सुरक्षा कार्यालय	स.प्र.उ तारादत्त पन्त	०८४४२१२२२ ९८५१२७२११८	जिवन भण्डारी	९८४८०२९०९१	apfbardiya.bso@gmail.com
६	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ भरत वोहरा	१०० ९८५८०३५५५५	युवराज खड्का	९८५१२८१३०७	dpobardiya@nepalpolice.gov.np
७	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा	सभापति कृष्ण प्रसाद गौतम	०८४ ४२०१२५ ९८४८०३२७४९	राजेन्द्र सिह एलसी	९८४८०७९७७०	nrcs_gulariya@yahoo.com
८	नेपाल पत्रकार महासंघ	राजेन्द्र धिताल	९८४८०२१२०६	भावुक योगी	९८५८०५०९६१	bhabuknews@gmail.com
९	एफ.एम., पत्रपत्रिका	अनुसूचि मा हेर्नुहोला।				
१०	नेपाल टेलिकम	का.प्र. श्री अच्युतकुमार रावल	०८४४२०२४४ ९८५८०५१५२३	श्री अच्युतकुमार रावल	९८५८०५१५२३	achyut.rawal@ntc.net.np
११	कर्णाली वेसीन कार्यालय	बीर बहादुर चन्द	९८५८०२४३४६	राजेश महतो	९८४८४२६५२२	chand_dhm@hotmail.com

यसैगरि मौसम पूर्वानुमान गरि नदी तटिय समुदायका वासिन्दाहरु लाइ बाढी आउनु पूर्व सजग गराइ जिउधनको सुरक्षा गर्ने उद्धेश्य का साथ प्राक्टिकल एक्सन र विश्व खाद्य कार्यक्रम (SOP) बर्दिया, नेपाल तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। सोको संक्षिप्त रुप यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ।

- कार्य सञ्चालन विधि जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र नीतिका विद्यमान संचालन परिधि भित्र रहेर कार्यान्वयन गरिनेछ। पूर्वानुमानमा आधारित लगानी मानवीय कार्य सञ्चालन मोडेलमा नौलो भएतापनि कार्य सञ्चालन विधिले सम्बन्धित सस्थाहरुलाई सुम्पिएको जिम्मेवारी र राष्ट्रिय विपद् व्यवस्थापन संचालन गर्ने नियम, कानून, स्तर तथा नीतिका बीच प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ भन्ने सुनिश्चित गर्दछ। पूर्वानुमानमा आधारित प्रत्येक कार्यका निम्ति कोष विनियोजित र प्रत्याभूत गरिएको छ। यसका लागि या त अलग्गै पूर्व तयारी कोषको स्थापना गरिएका छन् वा विद्यमान केन्द्रीय र लाइन एजेन्सीहरुका राहत कोष प्रारम्भिक स्रोत परिचालनमा हुने व्यय लागतका निम्ति उपयोग गरिनेछ।
- पूर्वानुमानका साधनहरु उपलब्ध छन् र योजनावद्द प्रारम्भिक प्रक्रिया तथा तयारी गतिविधिहरुका लागि पर्याप्त विश्वसनीय छन्। स्थानीय सन्दर्भमा पूर्वानुमान जानकारी बारे व्यापक बुझाइ छ।
- निश्चित कार्य प्राथमिकताका आधारमा छनौट गरिन्छन् ता कि पूर्वानुमानमा आधारित लगानीले बर्दिया जिल्लामा कम लागतमा विनाशकारी बाढीको जोखिम रोकथाम तथा कम गर्नेछ।
- पूर्वानुमान प्रविधि र तथ्याङ्कमा हालै भएका उपलब्धिहरु निश्चित क्षेत्रका लागि समाविष्ट गर्न, पहिचान गरिएका कमी कमजोरी र प्रतिक्रिया सहित विपद्को समय र विपद् पहिले गरिएका कार्यबाट सिकेका कुराहरु समावेश गर्न हरेक वर्ष वा आवश्यकता अनुसारकार्यसंचालन विधि नवीकरण र अद्यावधिक गरिनेछ।
- कार्य सञ्चालन विधिले दीर्घकालीन तथा अल्पकालीन मौसम र बाढी पुर्वानुमानको उपयोग गरेको छ, ती अनिश्चित हुन्छन्। अनिश्चितता हटाउन र पूर्वानुमानमा सुधार गर्न धेरै चुनौतीहरू छन्।

कार्य सञ्चालन विधि जिल्लाको पुरानो प्रशासनिक संरचनालाई ध्यानमा राखेर विकसित गरिएको हो। तथापि, नेपाल सरकार ले हालै स्थानीय तहमा मुख्य प्रशासनिक निकायका रुपमा गाउँपालिका र नगरपालिकालाई गठन गरेर स्थानीय निकायहरु पुनर्गठन गरेको छ। जिल्लातहमा यो नयाँ प्रशासनिक संरचनाले यस कार्य सञ्चालन विधिको तत्काल कार्यान्वयनमा अनिश्चितता र जटिलता ल्याउने सम्भावना छ। त्यसकारण, नयाँ प्रशासनिक संरचना प्रान्तीय, जिल्ला, ग्रामीण तथा शहरी तहमा क्रियाशील बनेपछि यसकार्य सञ्चालन विधिको संशोधन आवश्यक हुन सक्छ। नेपाल बाढीको पुर्वानुमान प्रणाली विकासको सन्दर्भमा प्रारम्भिक चरणमा छ। आजसम्म पनि नदी जलाधार सम्बन्धी निर्धारणात्मक हाइड्रोलोजिकल मोडेल संचालित भएका छैनन\। त्यसैले बर्दिया र देशको अन्य बाढी जोखिम क्षेत्रहरुमा संचालित पूर्व सूचना प्रणाली पूर्ण रुपले नदी र वर्षाको तात्कालिक अनुगमनमा आधारित छन्। यस सामान्य प्रणालीको एक प्रमुख कमजोरी विशेष गरी भिरालो पहाडी क्षेत्रदेखि उत्पन्न भएका नदीहरुमा विपद् प्रतिकार्यका लागि ज्यादै कम समय(२-३ घण्टा भन्दा पनि कम) उपलब्ध हुनु हो। पूर्व सूचनाको निम्ति अग्रिम समय बढाउन हालको प्रयासले विद्यमान पूर्व सूचना प्रणालीमा वर्षा पूर्वानुमान सम्मिलित गर्ने तर्फ ध्यान केन्द्रित गरिरहेको छ। बर्दिया जिल्लाको लागि उपलब्ध पूर्वानुमान प्रणाली (विश्वव्यापी र स्थानीय मोडेल) मा आधारित छ। यस कार्य संचालन विधिको कार्यान्वयन मुख्यतया बर्दिया जिल्लाको हालको जिल्ला पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना पूर्व सूचना प्रणाली निर्देशिकाको संयोजनमा हुनेछ। हाल विद्यमान अन्य सबै क्लस्टर निर्दिष्ट आपत्कालिन योजना, प्रतिकार्य योजनाहरु वा कार्य संचालन विधिको पुरकको रुपमा भविष्यमा निरूपित गरिनेछन् वा कमसेकम कार्य संचालन विधिको सहयोगी बनाइने छ। यस कार्य संचालन विधिको कार्यान्वयन अलग अलग पूर्वानुमान समयको लागि प्रदान गरिएको पूर्व निर्धारित तयारी र आपत्कालिन प्रतिकार्य गतिविधिहरु अनुसार हुनेछ। सम्पूर्ण सरोकारवाला संस्थाहरु वा बर्दियाको जिल्ला पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य टोलीद्वारा मुख्यरुपले पहिचान गरेको यस दस्तावेजमा निर्धारण गरिए अनुसार आफ्ना गतिविधिहरु सम्पन्न गर्न आवश्यक छ।

विभिन्न समयको पूर्वानुमान र सम्भाव्यता स्तरको ट्रिगर मेनुः

पूर्वानुमान (समय)	**उच्च सम्भाव्यता**	**मध्यम सम्भाव्यता**	**निम्न सम्भाव्यता**
सिजनल	**सामान्य भन्दा माथि**	**सामान्य**	**सामान्य भन्दा कम**
१५ दिन	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (> ७०%)	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०-७०)%	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (< ५०%)
१० दिन	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (> ७०%) वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटर भन्दा बढी(> ७०%)	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०-७०)% वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटरभन्दा बढी (५०-७०)% १५० मिलिमिटरभन्दा बढी (> ७०%	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (< ५०%) वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटरभन्दा बढी(< ५०%) १५० मिलिमिटरभन्दा बढी(५०-७०)%
३ दिन	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (> ७०%) **क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा >१४० मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा >१८० मिलिमिटर	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०-७०)% **क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा >(६० -१४०) मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा >(१४०-१८०) मिलिमिटर	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (< ५०%) **क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा <६० मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा ६० मिलिमिटर

१ दिन	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (> ७०%) **क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** वर्षा (<१४०)मिलिमिटर **वर्षा निगरानी** • >६० मिलिमिटर१ घण्टा • >८० मिलिमिटर ३ घण्टा • >१०० मिलिमिटर ६ घण्टा • >१२० मिलिमिटर १२ घण्टा • >१४० मिलिमिटर २४ घण्टा **नदी निगरानी** पानीको सतह सतर्कता स्तरभन्दा माथि र बढिरहेको **संभाव्य पूर्वानुमान मोडेल** पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा माथि तथा बढिरहेको(> ७० %)	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०-७०)% **क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** वर्षा > (६०- १४०) मिलिमिटर **वर्षा निगरानी** • ३०-६० मिलिमिटर १ घण्टा • ६०-८० मिलिमिटर ३ घण्टा • ८०-१०० मिलिमिटर ६ घण्टा • १००-१२० मिलिमिटर १२ घण्टा • १२०-१४०मिलिमिटर २४ घण्टा **नदी निगरानी** पानीको सतह > ४.५ मिटर र बढिरहेको बबई नदी पानीको सतह > ८ मिटर र बढिरहेको कर्णाली नदी **संभाव्य पूर्वानुमान मोडेल** पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा कम तथा बढिरहेको(५०-७०)%	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता (<५०%) **क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** वर्षा (>६०)मिलिमिटर **वर्षा निगरानी** (>६०)मिलिमिटर **नदी निगरानी** पानीको सतह सामान्य र स्थिर **संभाव्य पूर्वानुमान मोडेल** पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा कम तथाघटिरहेको(<५०%)

३.२. विषयगत क्षेत्रः खोज तथा उद्धार

अगुवाइ गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC)

मुख्य बिपद्को किसिम : बाढी, भुकम्प, जंगलीजनावर र आगलागी

विपद्को अनुमानित अवस्था :

- बाढी प्रभावित मध्ये १०,००० परिवारमध्ये ३५०० परिवारलाई उद्धार गर्नुपर्ने अवस्था ।
- भूकम्प तथा बाढीबाट भौतिक संरचनाहरु, घर, बाटो, कलभर्ट आदि भत्किन सक्छ साथै यातायात अवरुद्ध हुनसक्ने ।
- मानिसहरु वेपत्ता हुने, पुरिने, वगाउने, नदी वीचमा फस्ने, घाइते हुने तथा मानवीय क्षति हुनसक्ने ।
- ६ नगरपालिका.र २ गा.पा.का जोखिम यूक्त क्षेत्रहरुमा डुवान, कटान र पटान हुन सक्ने ।
- सहर उन्मुख वस्तीहरु भूकम्पिय जोखिममा पर्ने ।
- सूचना सम्पर्क बिच्छेद हुने र कायम गर्न कठिन हुने ।
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायीरूपमा क्षति, बाल-वालिका, महिला, वृद्ध-वृद्धा तथा फरक क्षमता(अपाङ्ग) भएका मानिसहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुने ।
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरू माथि चाप पर्ने ।
- सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा चोरी, लुटपाट, बलात्कार र मानव बेचबिखन जस्ता घटनाहरु हुन सक्ने ।

विषयगत उद्देश्यः

- विपद्को समयमा प्रभावित समुदाय तथा सुरक्षा पोष्टहरुमा खोज तथा उद्धारका लागि अवश्यक सामाग्रीहरुको प्रवन्ध मिलाउने ।
- विपद्मा परेको व्यक्तिहरुको यथाशिघ्र खोज तथा उद्धार कार्य गरि जीउधनको सुरक्षा गर्ने ।
- विपद्मा परेका समुदायलाई उद्धार गरी सुरक्षित आश्रय स्थलमा राख्ने ।
- बिपद्को कारणले जीवन जोखिममा परेका व्यक्तिहरूको प्राथामिकतानुसार उद्धार गर्ने ।
- विपद्मा परेकालाई समयमै आधारभूत आवश्यकताका राहत सामग्री वितरण गर्ने ।

रणनीति :

- सुरक्षा निकायको समन्वयमा समुदायका तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुलाई परिचालन गराउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने
- उद्धार सामाग्रीहरुको थप आपूर्तीका लागि सम्बन्धित निकायहरुमा समन्वय गरि व्यवस्थाका लागि पहल गर्ने ।
- DEOC/DLSA मार्फत विभिन्न गैर सरकारी संस्थाहरुसँग समन्वय गरी खोज तथा उद्धार कार्यको लागि थप आवश्यक पर्ने साधन (सवारी साधन समेत) को प्रबन्ध मिलाउने ।

विपद् अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्कोघटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
०-१ घण्टा	▪ सुचना प्राप्त गर्न साथ आपत्कालिन बैठक बस्ने । ▪ खोज तथा उद्धार टोलीको परिचालन र खोज तथा उद्धार कार्यको थालनी । ▪ स्वयम् सेवकहरु परिचालन गर्ने ▪ DDRC का सदस्यलाई जानकारी ।	▪ सम्वद्ध व्यक्तिहरुसंग सम्पर्क गर्ने नम्वर राख्ने ▪ खोज तथा उद्धार टोलीको लागि आवश्यक वन्दो वस्तीको सामग्रीहरूको तथा सामग्रीहरूको तयारी गर्ने ▪ खोज तथा उद्धार टोली तथा स्वयंसेवकहरु परिचालन गर्ने ▪ प्राथमिक उपचारको टोली परिचालन गर्ने ▪ रेकर्ड तयारी गर्ने । ▪ स्वयंसेवकहरुलाई अभिमुखिकरण	▪ उद्धार सामग्रीहरु प्रयाप्त मात्रामा नभएको, जस्तै लाईफ ज्याकेट, Climbing rope, Rafting Boat ▪ जोखिम क्षेत्रमा रहेका सुरक्षा निकायका पोष्टरुमा थप उद्धार सामाग्रीको व्सथा गर्नु पर्नै ।	DEOC , जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
१-७ घण्टा	▪ घटनाको द्रुत लेखाजोखा गर्ने । ▪ हराएकाहरुको खोजी र खोज तथा उद्धारका कार्य जारी राख्ने । ▪ आवश्यकता अनुसार मोटरबोट, हेलिकप्टर, रवर बोट आदिको प्रयोग गरी खोज तथा उध्दारका कार्य गर्ने	▪ खोज तथा उद्धार टोलीको लागि आवश्यक वन्दो वस्तीको सामग्रीहरूको तयारी अवस्थामा विभिन्न ६ स्थानमा राख्ने ▪ खोज तथा उद्धार टोली तथा स्वयंसेवकहरु परिचालन गर्ने । ▪ प्राथमिक उपचारको टोली परिचालन गर्ने ▪ रेकर्ड तयारी गर्ने । ▪ हेलिकप्टर विपद्को समयकोलागि तयारी अवस्थामा राख्न समन्वय गर्ने	▪ जोखिम क्षेत्रमा रहेका सुरक्षा निकायका पोष्टरुमा थप उद्धार सामाग्रीको व्सथा गर्नु पर्नै ।	स्थानीय निकाय, जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु र रेडक्रस सोसाइटी, DEOC	
७-२४घण्टा	▪ जोखिममा रहेकालाई स्थानान्तरण गर्ने ▪ घाईतेहरुलाई प्राथमिक उपचार गर्ने ▪ प्राथमिक उपचार गरि थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने । ▪ घटना मुचुल्का तयार गर्ने, मृत अवस्थामा फेला परेमा पोष्टमार्टमको लागि अस्पताल पठाउने । ▪ खोजी तथा उद्धार कार्यको निरन्तरता	▪ सम्वद्ध व्यक्तिहरुसंग सम्पर्क गरि रहने । ▪ स्वयंसेवकहरुलाई परिचालनमा निरन्तरता ▪ प्राथमिक उपचारको टोली परिचालनमा निरन्तरता । ▪ सुरक्षा निकाय र तालिम प्राप्त स्वयम सेवकहरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ▪ रेकर्ड तयारी गर्ने ।		नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	

विपद्कोघटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
दोस्रो दिन	▪ खोज तलासको क्रममा भेटिएका व्यक्ति तथा सम्पत्तीहरु सम्बन्धित परिवारहरुलाई जिम्मा लगाउने । ▪ घटनाको द्रुत लेखाजोखालाई निरन्तरता दिने ▪ थप भेटिएका घाईतेहरुलाई प्राथमिक उपचार गर्ने ▪ प्राथमिक उपचार गरि थप उपचारको लागि अस्पताल पठाउने ▪ घटनाको बारेमा म्न्च्क्ष् मा प्रतिवेदन दिने	▪ सम्वद्ध व्यक्तिहरुसंग सम्पर्क गरि रहने । ▪ स्वयंसेवक परिचालनमा निरन्तरता । ▪ प्राथमिक उपचारको टोली परिचालनमा तयारी अवस्थामा राख्ने। ▪ सुरक्षा निकाय र तालिम प्राप्त स्वयम सेवकहरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ▪ रेकर्ड तयारी गर्ने ।		नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
२४-४८घण्टा	▪ बेपत्ता व्यक्ति, व्यक्तिगत सम्पति, पशु चौपाय खोजी दुर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने ।	▪ खोजि तथाउद्धार कार्यलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने । ▪ शिविर व्यवस्थापन गर्ने			

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	जोखिममा रहेका व्यक्ति वा समूहको पहिचान गर्ने	जि समन्वय समिति र सम्बन्धित गापा., नपा, ने.रे.सो., एक्सनएड नेपाल, KMJS	घरधरी सर्वेक्षण,जि.स.स., गापा., नपा को प्रोफाईल	हरेक वर्षको पुष मसान्त सम्ममा
२	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूसंग समन्वय बैठक गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,DEOC	बैठक	जेठ मसन्त सम्म
३	विपद् व्यवस्थापन कार्यसंग सम्बन्धी कृतिम अभ्यास गराई फौजलाई तयारी राख्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल ,NRCS , DEOC	तालिम तथा कृत्रिम घटना अभ्यास	असार मसन्त सम्ममा
४	उद्धार सामग्रीहरूको संकलन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	समन्वय	आषाढको अन्त्य सम्ममा

क.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
५	सुरक्षा निकायका इकाईहरु तथा समुदाय स्तरका तालिम प्राप्त स्वयम सेवकहरुको सम्पर्क सुचि तयार गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस, स्थानीय निकाय	फोन, इमेल, संकलन गरी राख्ने	,,
६	सुरक्षा निकाय तथा समुदाय स्तरमा रहेका उद्धार टिमलाई अभिमुखिकरण	DDRC, DEOC	अभिमुखिकरण	असार दोश्रो हप्ता
८	खोज तथा उद्धार टोलीलाई पौडी सम्वन्धि व्यवहारिक अभ्यास (Simulation) गर्ने	DDRC,सुरक्षा निकाय, एक्शन एड	तालिम दिने	,, निरन्तर
९	मौजुदा सामाग्रीहरुको जांच/परिक्षण गर्ने।	DDRC, DEOC ,सुरक्षा निकाय र स्थानीय समुदाय	अनुगमन गर्ने, पूर्व अभ्यास गर्ने।	
१०	आवश्यकता अनुसारको सामाग्रीहरुको पुग/नपुग आँकलन गर्ने	DEOC ,सुरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र	संकलन, ढुवानी र आवश्यक्ता पहिचान गर्ने।	

खोज तथा उद्धार क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूचिः

क स	कार्यालय/निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबाइल नं.	कार्यालय को फोकल व्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न	इमेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र(DEOC)	प्र.जि.अ. विष्णु वहादुर थापा	९८५८०३ ७७७७	गन्जवहादुर एमसी स.प्र.जि.अ.) डिल्लीराम आचार्य रुपन ज्ञवाली	९८५८०२७२७१ ९८४८०२८३०९ ९८५८०२३९००	d_bardiya@yahoo.com bardiyadeoc@gmail.com
२	नेपाली सेना रुद्रध्वज गण, गुल्म	पृथ्वीबहादुर थापा	०८४-४६०६१० ९८६०७३६३२७			rundradhoj.deltraforce@gmail.com
३	सशस्त्रप्रहरी बल सिमा सुरक्षाकार्यालय	स.प्र.उ तारादत्त पन्त	०८४४२१ २२२ ९८५१२७ २११८	जिवन भण्डारी	९८४८०२९०९१	apfbardiya.bso@gmail.com
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ भरत वोहोरा	१००/ ९८५८०३ ५५५५	युवराज खड्का	९८५१२८१३०७	dpobardiya@nepalpolice.gov.np
५	नेपाल रेडक्रस सोसाईटीजिल्ला शाखा	सभापति कृष्ण प्रसाद गौतम	०८४ ४२०१२५ /९८४८ ०३२७४९	राजेन्द्र सिह एलसी	९८४८०७९७७०	nrcs_gulariya@yahoo.com
६	राष्ट्रियअनुसन्धान जि.का.	प्र.अ.अ. श्री नरेश वहादुर शाह	९८४१८७३ ६६१	प्र.अ.अ. श्री नरेश वहादुर शाह	९८४१८७३६६१	

क्र स	कार्यालय/निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबाइल नं.	कार्यालयको फोकल व्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न	इमेल ठेगाना
७	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, ठाकुरद्वारा	रमेश कुमार थापा	९८५८०२५७५५	रमेश कुमार थापा	९८५८०२५७५५	
८	जिल्ला वन कार्यालय	बलिराम पण्डित	द्रोणराज शर्मा	०८४४२०१५६	९८५८०२६६७७ ९८४८०२३६८८	baddfo@dof.gov.np
९	ईप्रका तथा प्रहरी चौकी	अनुसूचिमा हेर्नुहोला ।				

खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने मानविय श्रोत (तालीम प्राप्त जनशक्ति)

क्र.स	दक्ष जनशक्ति	स्वास्थ्य	रेडक्रस	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी	नेपाली सेना	एक्सनएड / KMJS	प्राक्टिकल एक्सन/CSDR	प्लान/RKJS	जम्मा
१.	प्राथमिक उपचारक		१८३४		२	१०	१०	१०५		२०११
२.	विपद् जोखिम तालिम दिन सक्ने व्यक्ति		३६		२		२	११		५१
३.	खोज तथा उद्धार गर्न सक्ने		९५८		४६	६०	५	२६२	२४९	१६३५
४.	पूर्व सूचना प्रणालीमा तालिम प्राप्त व्यक्ति		६०			२		२२३		२८५
५.	जुनियर युवा सदस्य रेडक्रस		१४७४							१४७४
६.	एन.डि.आर.टी		९							९
७	डि.डि.आर.टी		१२२							१२२
८	स्वयंसेवक		१८०				१००	४५०		६३०

आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान

खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरुको यस वर्षको मौजाद विवरण

		Nepal Army		Nepal Police		Nepal Armed police		DEOC		Total	
SN	Matarials Name	Stock	Need /Gaps	Stock	Need /Gaps	Stock	Need /Gaps	Stock	Need /Gaps	Stock available	Need/ gaps
1	Rubber tube	0	30	0	0	13	20	20	20	33	70
2	Life jacket	40	40	47	0	25	30	18	50	130	120
3	Mountain Rope	0	30	0	0	0	5	2	15	2	50
4	Carbineers	0	4	0	0	10	20	10	10	20	34
5	Sheet Harness	0	0	0	0	10	10	0	20	10	30
6	Climbing Gloves	0	25	0	0	0	10	5	100	5	135
7	Aluminum ladder	0	0	0	0	0	5	1	5	1	10
8	Rubber boat	0	2	0	0	0	1	0	5	0	8
9	Stretcher	2	3	2	2	3	2	5	10	12	17
10	Megaphone	1	5	0	0	5	5	5	10	11	20
11	Handy syron	1	0	0	1	0	5	0	10	1	16
12	Search Light (Halogen)	1	5	0	5	0	10	1	10	2	30

SN	Matarials Name	Nepal Army		Nepal Police		Nepal Armed police		DEOC		Total	
		Stock	Need /Gaps	Stock	Need /Gaps	Stock	Need /Gaps	Stock	Need /Gaps	Stock available	Need/ gaps
13	Faruwa Diging Tools	1	5	2	5	4	15	0	10	7	35
14	Pick (Gaiti	13	0	25	0	12	15	0	10	50	25
15	Belcha	13	0	25	0	15	20	0	10	53	30
16	Axe (Bancharo)	2	2	1	2	2	10	10	10	15	24
17	Big aari	1	1	0	0	1	5	0	10	2	16
18	Small aari	0	2	0	3	0	5	0	10	0	20
19	Sand bag	0	500	0	0	0	2000	0	1000	0	3500
20	Nylan Rope	1	2	0	0	19	10	0	50	20	62
21	Fare Flighting Cloth Set	3	0	0	0	0	0	0	12	3	12
22	safety helmet	0	0	0	0	0	0	1	24	1	24
23	Rubber Gumboot	0	0	0	0	0	0	10	24	10	24
24	Rescue Vest	0	0	0	0	0	0	10	24	10	24
25	Slovel	0	0	0	0	0	0	9	6	9	6
26	crowbar 22 MM	0	0	0	0	0	0	15	0	15	0
27	Metal Bucket	0	0	0	0	0	0	15	10	15	10
28	Waist Bag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Cap	0	0	0	0	0	0	15	15	15	15
30	Throw Bag ring Boy	0	0	0	0	0	0	6	15	6	15
31	Tarpaulin	0	0	0	0	0	0	25	100	25	100
32	blanket	0	0	0	0	0	0	25	100	25	100
33	head light	0	0	0	0	0	0	12	24	12	24
34	Rubber Mattress	0	0	0	0	0	0	25	25	25	25
35	Emargency Light	0	0	0	0	0	0	5	10	5	10
36	Food Pump	0	0	0	0	0	0	1	5	1	5
37	Metal trunk	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0
38	bolt Cutter	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
39	Iron Picket	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0
40	Rescue Hammer	0	0	0	0	0	0	2	5	2	5
41	Static Rope	0	0	0	0	0	0	6	10	6	10
42	Fire Rope ladder	0	0	0	0	0	0	3	5	3	5
43	Fire Extinguisher	0	0	0	0	0	0	3	2	3	2
44	Carrabiner with lack	0	0	0	0	0	0	2	10	2	10
45	Chair and Table Set	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
46	First Aid Kit	0	2	2	0	2	0	3	5	7	7
47	Dispensary Tants	0	0	0	0	0	0	2	6	2	6
48	Steel Container	0	1	0	1	0	1	1	2	1	5

३.३ बिषयगत क्षेत्रः खाद्य (जिवीकोपार्जन) राहत सामाग्री तथा गोदाम व्यवस्थापन

अगुवाइ गर्ने निकाय : जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय वर्दिया
मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, खडेरी, आगलागि, सितलहर, बन्यजन्तुबाट बाली नोक्सानी, रोग किरा संक्रमण ।

विपद्को अनुमानित अवस्थाः

- तत्कालै आवश्यक सुख्खा खानाको अभाव ।
- भण्डारण गरिएको खाद्यान्न नष्ट भएको अवस्था ।
- खाद्यान्नको अभाव, खाद्यान्नको पहुँचमा बाधा ।
- पारिवारिक स्तरमा खान पकाउने ईन्धन तथा पानीको अभाव ।
- विउँ विजन नष्ट हुनु ।

विषयगत उद्देश्यः

- प्रभावित व्यक्तिहरुका लागि समयमा नै सुख्खा खाना, खाद्यान्न तथा खाद्यान्न पहुँचको सुनिश्चतता गर्ने ।
- दैनिक जीवनयापनको आवश्यक सामग्रीहरु(खाद्य सरसामानहरु)को व्यवस्थापन गर्ने ।
- पहिचान भएका राहत तथा उद्धार सामग्रीको संकलन, भण्डारण र वितरण गर्ने ।
- भण्डारण क्षेत्रको पहिचान र सुनिश्चितता गर्ने ।
- प्रभावितहरुको जीवनलाई सरल बनाउनमा सहयोग गर्ने ।

विषयगत रणनीतिः

- स्थानीय तह (जि.स.समिति.,न.पा. तथा गा.पा.)मा आपत्कालिन कोष स्थापनाका लागि पहल गर्ने ।
- खाद्य सामग्री आपूर्तिका लागि गैसस, सामाजिक संघसंस्थाहरुको सहभागिता तथा सहकार्य ।
- खाद्य सामग्री आपूर्तिका लागि स्थानीय उद्योग बाणिज्य संघहरुबाट, स्थानीय व्यापारी तथा व्यवसायीहरुलाई खाद्य सामग्री सञ्चितिका लागि अनुरोध गर्ने ।
- खाद्य संस्थानमा पूर्वतयारी स्वरुप चामल, पीठो लगायतका आवश्यक खाद्यन्न समाग्री मौज्दात राख्ने ।
- साल्ट ट्रेडिंगलाई चिनी र नुन मौज्दात राख्न अनुरोध गर्ने ।
- ढुवानीको लागि स्थानीय निकायहरु समन्वय गर्ने ।
- विभिन्न संघ संस्थामा रहेको मौज्दात खाद्यान्नको विवरण राख्ने ।

विपद्को समयमा गरिने कृयाकलापः

समयावधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालिन अवस्था सम्वोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य सम्वोधन गर्न खाडलको पहिचान	मूख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
० देखि १ घण्टा भित्र	▪ विपद्मा परेका घरधुरी तथा जनसंख्या पहिचान र प्रारम्भिक सूचना /तथ्यांक संकलन	▪ बिषयगत क्षेत्रको बैठक ▪ सम्वन्धित नियकायसंग सम्पर्क समन्वय ।	▪ सुख्खा खानाको भण्डारण परिमाण एकिन गर्ने । ▪ सहयोगी निकायको पहिचान गर्ने ।	जिल्ला कृ.वि.का., जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रश, गैससहरु, स्थानीय तहहरु, सुरक्षा निकाय	)

समयावधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालिन अवस्था सम्वोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य सम्वोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
२ देखि ७ घण्टा भित्र	▪ तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने कार्य र समन्वय(निरन्तर)	▪ स्थानीयरुपमा सुख्खा खानाको प्याकेजिंग सुरु गर्ने । ▪ थप खाद्य सामग्री खरिद गर्ने । ▪ ढुवानी ब्यवस्था गर्ने । ▪ वितरण टोली तयारी अवस्थामा राख्ने । ▪ सुख्खा खानाको प्याकेट ढुवानी । ▪ खाद्य सामग्रीको परिमाण एकिन गर्ने र वितरण ।	▪ वितरण टोलीको पहिचान ▪ राहत सामग्रीको आंकलन	उद्योग बाणिज्य संघ, यातायात ब्यावसायी संघ, नेपाल रेडकश, जिल्ला कृ.बि.का., गैससहरु, स्थानीय निकाय	
८ देखि २४ घण्टा भित्र	▪ तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने (निरन्तर) ▪ प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण सम्पन्न गर्ने । ▪ सूचना संकलन गर्ने ▪ अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	▪ सुख्खा खाना वितरण ▪ पकाएर खाने खाद्यान्न सामग्रीहरुको प्याकेजिंग तथा वितरण	▪ खाद्यान्न सामग्री भण्डारण हुने वा नहुने अवस्था अनिश्चित ▪ राहत सामग्रीको आंकलन ▪ सामग्री ढुवानी	उद्योग बाणिज्य संघ, यातायात ब्यावसायी संघ, विश्व खाद्य कार्यकम, जिल्ला कृ.बि.का, राजापुर खाद्य संस्थान, गैससहरु, स्थानीय निकाय	
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	▪ तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने । ▪ सूचना संकलन गर्ने । ▪ अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	▪ पकाएर खाने खाद्यान्न सामग्रीहरुको प्याकेजिंग तथा वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने ▪ खाद्यान्न लगाएतका सामग्रीहरु संकलन गरी राख्ने	▪ खाद्यान्न सामग्रीहरुको उलब्धता सामग्री ढुवानी ब्यवस्था	उद्योग बाणिज्य संघ, यातायात ब्यावसायी संघ, विश्व खाद्य कार्यकम, जिल्ला कृ.बि.का, राजापुर खाद्य संस्थान, गैससहरु, स्थानीय निकाय	
४८ देखि ७२ घण्टा भित्र	▪ तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ▪ सूचना संकलन गर्ने ▪ अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	▪ पकाएर खाने खाद्यान्न सामग्रीहरुको प्याकेजिंग तथा वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने ▪ खाद्यान्न लगाएतका सामग्रीहरु संकलन गरी राख्ने	▪ खाद्यान्न सामग्रीको उपलब्धता	उद्योग बाणिज्य संघ, यातायात ब्यावसायी संघ, विश्व खाद्य कार्यकम, जिल्ला कृ.बि.का, राजापुर खाद्य संस्थान,गैससहरु, स्थानीय निकाय	

समयावधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य सम्वोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	▪ तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ▪ सूचना संकलन गर्ने ▪ अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	▪ पकाएर खाने खाद्यान्न सामग्रीहरुको प्याकेजिंग तथा वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने ▪ खाद्यान्न लगाएतका सामग्रीहरु संकलन गरी राख्ने	▪ खाद्यान्न सामग्रीको उपलब्धता	उद्योग बाणिज्य संघ, यातायात ब्यावसायी संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, जिल्ला कृ.बि.का, राजापुर खाद्य संस्थान, गैससहरु, स्थानीय निकाय	
७ दिन देखि २ साता भित्र	▪ तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ▪ सूचना संकलन गर्ने ▪ अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	▪ पकाएर खाने खाद्यान्न सामग्रीहरुको प्याकेजिंग तथा वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने ▪ खाद्यान्न लगाएतका सामग्रीहरु संकलन गरी राख्ने	▪ खाद्यान्न सामग्रीको उपलब्धता	उद्योग बाणिज्य संघ, यातायात ब्यावसायी संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, जिल्ला कृ.बि.का, राजापुर खाद्य संस्थान, गैससहरु, स्थानीय निकाय	
२ साता देखि १ महिना भित्र	▪ कृषि क्षेत्रमा परेको असरको बारेमा लेखाजोखा गर्ने, तथ्यांक तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	▪ पकाएर खाने खाद्यान्न सामग्रीहरुको प्याकेजिंग तथा वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने ▪ पुनर्स्थापनका लागि पहल गर्ने	▪ बीउ लगाएत अन्य कृषि उत्पादन तथा जीविकोपार्जनको लागि राहत कार्यक्रम सञ्चालनका लागि योजना तयारी बजेट माग तथा सञ्चालन	उद्योग बाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, जिल्ला कृ.बि.का, पशु सेवा कार्यालय, राजापुर खाद्य संस्थान, गैससहरु, स्थानीय निकाय, सम्वन्धित विभाग तथा मन्त्रालय	

आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान (भौतिक साधन दक्ष जनशक्ति, पेशा) :

जिल्लाको कुल जनसंख्या : ४२६९४६ (महिलाः २२१५८० र पूरुषः २०५०९६)

कुल घरधुरी : ७९१९७

कुल परिवार संख्या : ८४२०७

प्रभावित हुनसक्ने अनुमानित जनसंख्याः : ५०००० (अनुमानीत १०००० घरपरिवार) :

क्र. सं.	विवरण	अनुमानित आवश्यक्ता		जिल्लामा भएको परिमाण		अपुग परिमाण		सहयोग प्रतिवद्धता गर्ने निकाय, संस्थाको नाम र सहयोगको संख्या	कैफियत
		संख्या	रकम ने.रु.	संख्या	रकम ने.रु.	संख्या	रकम ने.रु.		
१	चाउचाउ	४ लाख पोका	१ करोड २० लाख	४ लाख पोका	१ करोड २० लाख				सहयोगका लागि प्रतिवद्धता गर्ने निकाय, पहिचान हुन नसकेको तर विपद् पश्चात योजना वनाइ केहि मात्रामा सहयोग जुटाउन सकिने विगत को अनुभव रहेको
२	बिस्कुट	४ लाख पोका	८० लाख	३ लाख पोका	६० लाख	१ लाख	२० लाख		
३	चिउरा	१२५०० केजी	७ लाख	१२५०० केजी	७ लाख				
४	भुजा	१२५०० केजी	१० लाख	१२५०० केजी	१० लाख				
५	चिनी	२५०० केजी	२ लाख	२५०० केजी	२ लाख				
६	सखर	२५०० केजी	२ लाख	२५०० केजी	२ लाख				
७	चामल	३७१९१८ केजी	१ करोड ६७ लाख	३७१९१८ केजी	१ करोड ६७ लाख				
८	दाल	७५०० केजी	१५ लाख	७५०० केजी	१५ लाख				
९	नून	७०० केजी	१४ हजार	७०० केजी	१४ हजार				
१०	तेल	२२५०० ली	३३ लाख ७५ हजार	२२५०० ली	३३ लाख ७५ हजार				

जिल्लामा खाद्य सामग्रीको उपलब्धताः

मुख्य बजारहरुः गुलरिया, राजापुर, सानोश्री, ताराताल, भुरीगाउँ, ठाकुरद्वारा, बाँसगढी, मैनापोखर, माछागढ, मगरागढी, बबई नगरपालिका

पाईने खाद्य सामग्रीहरुः

सुख्खा खानः चाउचाउ, चिउरा, भुजा, चिनी, नुन, सख्खर, बिस्कुट, पानी

खाद्यान्नः चामल, पिठो, दाल, तेल ठुलो मात्रामा बजारमा स्टक राख्ने नगरिएको तर माग अनुसार आपूर्ति गर्न सक्ने क्षमता भएको ।

आवश्यक्ताः

पहिलो ४ दिनको लागि, ५०००० जनसंख्याको लागि सुख्खा खाना

- पानी बोतल ४ लाख बोतल (स्वच्छ पिउने पानी नपाएको अवस्थामा मात्र)

- चाउचाउ ४ लाख पोका (दैनिक २ पोका)
- चिउरा १२५०० केजी (दैनिक २५० ग्राम)
- भुजा १२५०० केजी (दैनिक २५० ग्राम)
- चिनी २५०० केजी (दैनिक ५० ग्राम)
- नुन १००० केजी (दैनिक ५ ग्राम)
- दालमोठ १००० केजी नियमित खानाको लागि ५औं दिन देखि २०औं दिनसम्म १५ दिनको (वयस्कका) लागि हिसाव गरिएको आधारमा
- चामल ३७१९१८ केजी प्रतिदिन प्रतिब्यक्ति ४९५ ग्रामका दरले
- दाल ७५००० केजी (१०० ग्राम)
- तेल २२५०० ली (३०मिली)
- नून १५००० केजी(५ ग्राम)

नोटः स्फेयरको न्यूनतम मापदण्ड अनुसार गर्न अधिकतम प्रयास गर्ने । बजार सकृय रहेको अवस्थामा सकेसम्म नगदलाई प्रोत्साहन गर्ने ।

समन्वयका लागि महत्वपूर्ण निकायहरु तथा संघसंस्थाहरु

- उद्योग बाणिज्य संघहरु
- नगरपालिका/गापाहरु
- खाद्य सामग्री सप्लायर्सहरु
- चामल, दाल तथा तेल मिल उद्योगहरु
- नेपाल खाद्य संस्थान
- अन्तराष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरु
- पानी, चाउचाउ, चिउरा उत्पादन उद्योग

जिल्लामा प्रकोपको समयमा हुने खाद्यान्नको स्टक अनुमान(केजी)

क. सं.	मुख्य बजार	चामल	दाल	तेल	नुन	चिनी	चिउरा	भुजा	बिस्कुट	मसला	तरकारी	कैफियत
१	गुलरिया	५००००	५०००	१०००	१०००	२०००	५००	५००	२००	१००	१०००	
२	राजापुर	२०००००	१००००	१०००	१०००	२०००	५००	५००	२००	१००	२००	
३	सानोश्री	५००००	१००००	१०००	१०००	२०००	१०००	८००	२००	१००	१००	
४	ताराताल	१००००	५०००	५००	५००	१०००	५००	५००	१००	५०	१००	
५	भुरीगाउँ	५००००	१००००	१०००	१०००	२०००	१०००	५००	२००	१००	२००	
६	ठाकुरद्वारा	५००००	२५००	५००	५००	१०००	५००	५००	१००	५०	१००	
७	बाँसगढी	१०००००	१००००	१०००	१०००	२०००	१०००	१०००	३००	२००	५००	
८	मैनापोखर	१०००००	१५०००	५००	५००	७००	५००	३००	१००	५०	१००	
९	माछागढ	५००००	५०००	५००	५००	७००	४००	३००	१००	५०	१००	
१०	मगरागढी	१०००००	१००००	१०००	१०००	२०००	७००	७००	२००	१००	१००	
११	बग्नाह	५००००	५०००	५००	६००	१०००	५००	३००	१००	५०	२००	
१२	शान्तिबजार	५००००	५०००	५००	५००	१०००	५००	३००	२००	१००	१००	
१३	पशुपतिनगर	२०००	५०००	५००	५००	१०००	३००	२००	१००	५०	१००	

राहत (खाद्य, कृषि जीविकोपार्जन) व्यवस्थापन क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूचिः

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालय फोन	सम्पर्क व्यक्तिको मोवाईल नं.	ईमेल
१	जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय	ब.कृ.वि.अ. श्री परशुराम रावत	शिवराज सुबेदी	०८४४२०९४६ ९८५८०२३०३८	९८४८०३५७२१	
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रजिअ.श्री बिष्णु बहादुर थापा	डिल्लीराम आचार्य	०८४४२०१३३	९८४८०२८३०९	
३	जिल्ला समन्वय समिति	स्था.वि.अ. श्री तेजराज शर्मा	नरेन्द्र गिरी	०८४४२०१३९	९८४८०२६१८५	
४	जिल्ला बन कार्यालय	बलिराम पण्डित	द्रोणराज शर्मा	०८४४२०१५६	९८५८०२६६७७ ९८४८०२३६८८	
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. भरत बोहरा	युवराज खड्का	१००	९८५१२८१३०७	
६	नेपाल खाद्य संस्थान, राजापुर	भोजराज पाण्डे		०८४४६०१६५	९८५८०३२५६९	
७	नेपाल रेडक्रश सोसाईटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	राजेन्द्रसिह एलसी	०८४४२०१२५	९८५८०३२७४९	
८	एक्सन एड् नेपाल	सरोज पोखेल	प्रेम चौधरी		९८१६५०८९१९	
९	उद्योग बाणिज्य संघ	अमर खड्का	दिपक खड्का	०८४४२०१२६	९८५८०२३१०८/९८४८०१३७१८	
१०	गैसस महासंघ	बिष्णु तिमिल्सिना	दिपा लामिछाने		९८५८०८१०००/८४८१७६९८९	
११	कृष्णसार यातायात ब्य.संघ	शम्भु रिजाल	महेश आर्चाय	९८५८०४०११२	९८५८०२७५००	
१२	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	मैनामोति चौधरी	ताराबहादुर सुनार	०८४४२१३०१	९८४८१११५२६	
१३	विश्व खाद्य कार्यक्रम	बखत निरौला	यज्ञ पुन	०८१५२५१३२	९८५८०४७००९	
१४	जिल्ला कृषि विकास एलाइन्स बर्दिया DADA	चण्डीका लामा	खिम वहादुर भाट	०८४४२०१०७	९८५८०५९८०६/९८५८०३०७७१	
१५	फेकोफन बर्दिया	शर्मा चौधरी	भुमिराज लामिछाने	०८४४२११४३	९८६८१०६५५५/९८४८०३६८५९	
१६	जिल्ला खाद्य अधिकार संजाल	जनक राम चौधरी	मेनका चौधरी		९८५८०२०५४५/९८५८०२२०१३	

३.४ विषयगत क्षेत्रः अस्थायी आवास र शिविर व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामाग्री

अगुवाइ गर्ने निकायः शहरी विकास तथा भवन निमार्ण डिभिजन कार्यालय /नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा वर्दिया

अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्रः
विपद्\को अवस्थामा विस्थापित व्यक्ति, परिवार तथा समुदायलाई स्थिति सामान्य भएर आफ्नो घर फर्किने अवस्था तयार नभएसम्म आपत्कालीन आश्रयस्थलमा राख्नु पर्ने हुन्छ । सामान्यतया समुदायमा उपलब्ध विद्यालय, सामुदायिक भवन, मन्दीर, न,पा, गाँउपालिका ,सरकारि भवन तथा सार्वजनिक खालि स्थान जस्ता स्थान लाई आपत्कालीन आश्रयस्थलको रुपमा प्रयोग गर्नु पर्ने हुन्छ भने आवशयक भएमा अस्थायी शिविर खडा गरी बसोवास गराउनु पर्ने हुन्छ । आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले विस्थापितका लागि दैनिक जीवनयापनका लागि भाँडावर्तन, ओड्ने, ओछ्याउने लुगाफाटो वा खाना बनाउने, खाने भाँडा र इन्धन लगायतको मानवीय सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने हुन्छ ।

मुख्य बिपद्को किसिमः बाढी, भुकम्प र आगलागी

विपद्को अनुमानित अवस्थाः
जोखिममा पर्ने अनुमानित जनसंख्याः उच्च जोखिममा रहेका गाँउ पालिका तथा बाढीको कारण १०००० परिवार मध्य पुर्ण क्षति हुन सक्ने अनुमानित ५००० परिवारको लागि अस्थायी शिविरको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने। भुकम्प को कारण १०००० परिवार मध्ये पुर्ण क्षति हुन सक्ने अनुमानित ५००० परिवारको लागि अस्थायी शिविरको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने । आगलागीको कारण वार्षिक १५० परिवार पुर्ण क्षति हुन सक्ने परिवारको लागि अस्थायी शिविरको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने । वर्दिया जिल्लामा उल्लेख गरिए वमोजिमको विपद्ले निम्न अवस्था आउन सक्ने आँकलन गरिएको छ ।

- व्यक्तिगत घरहरु, सार्वजनिक र सामुदायिक भवनहरु क्षति/नष्ट भएको हुनेछ ।
- विपद्ले विस्थापित भई खुल्ला स्थानमा वसोवास गर्नुपर्ने अवस्था सृजित हुनेछ ।
- यातायातमा अवरुद्ध भइ आवतजावतमा कठिनाई हुन सक्नेछ ।
- सुरक्षित आश्रय स्थल तथा गैर खाद्य सामाग्रीको अभाव हुनसक्नेछ ।
- अपाङ्गता,वालवालिक, विशेष परिस्थितिका महिला, जेष्ठनागरिकलाई दैनिक जीवन निर्वाहमा अप्ठ्यारो परिस्थिति सृजना हुन्छ ।
- विद्यालय,प्रहरी चौकी तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरू,सार्वजनिक भवन, सामुदायिक आश्रयस्थल जस्ता सार्वजनिक संरचनाहरूमा विस्थापित मानिसहरूको बसोवासको लागि दबाव पर्ने ।

विषयगत उद्देश्यः
- तत्काल गैर खाद्य सामाग्री त्रिपाल कम्मल आदीको व्यवस्थापन गर्ने ।
- सुरक्षित वासको लागि स्थान तथा आश्रयस्थल पहिचान गरि शिविरहरू र अस्थायी भौतिक संरचना निर्माण गर्ने ।
- विपद्का कारणले घरवार विहीन मानिसहहरूका निम्ति स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्ने ।

रणनीति :
- विपद्को समयमा भौतिक तथा मानवीय क्षति न्यूनिकारणका लागि तत्काल उपलब्ध स्थानीय श्रोत र साधनको उच्चतम प्रयोग गरि आकस्मिक शिविर व्यवस्थापन गर्न स्थानीय निकाय तथा सरोकारवालाहरुको समन्वयमा स्थानीय स्तरका स्वयम सेवकहरुलाई व्यवस्थापन र परिचालन गर्ने ।
- विपद् प्रभावित व्यक्ति/परिवारहरूका लागि समयमा नै राहत प्रतिकार्य समूहको पहूँच सुनिश्चित गरी गैरखाद्य सामग्रीको उपलब्धता तथा सुरक्षित स्थलहरूमा अस्थायी आवासको व्यवस्था गरी विपद्को अवस्थाबाट जनजीवन सामान्य बनाउने ।
- विपद्बाट पूर्ण रुपमा प्रभावित हुनसक्ने पूर्वानुमान गरिएका परिवारलाई तत्काल अस्थायी आवासको ब्यवस्था गर्ने र आवश्यकता एवं श्रोतको उपलब्धताको आधारमा गैरखाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने ।

विपद् अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य(विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवो गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि स्रोत व्यवस्थापन
० देखि १ घण्टा	▪ समन्वय गर्ने र क्लष्टर सदस्यलाई गैह्र खाद्य क्षेत्रको बैठकको सुचना दिने । ▪ सञ्जाल भित्रबाट सुचना संकलन (टेलिफोन मार्फत)	▪ गैर खाद्य क्षेत्रको सदस्यहरुको सर्म्पक नम्वर राख्ने ▪ रेडक्रस सञ्जाल र सरोकारवाला निकाय भित्रका सदस्यहरुको सम्पर्क नम्बर संकलन र अद्यावधिक गर्ने	▪ टेलिफोनको सम्पर्क विच्छेद भएको अवस्था	शहरी विकास तथा भवन निमार्ण डिभिजन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्रहरी, DEOC, नपा/गापा	DDRC/DEOC,DCC, DUDBC ,रेडक्रस, संघसस्था
१ देखि ७ घण्टा	▪ गैह्र खाद्य क्षेत्रको बैठक बस्ने र गैह्र खाद्य सामग्रीहरुको लेखाजोखा गर्ने ।	▪ आवश्यक सामग्री उपलब्धताको लागि बजार सर्वेक्षण गर्ने ।	▪ तालीम प्राप्त जनशक्तिको अभाव ▪ परिचालनमा कठीनाइ ▪ प्रभावित स्थानसम्म को पहुँचमा अवरोध	DDRC/DEOC,DCC, DUDBC, नपा/गाँपा, नेपाल प्रहरी, रेडक्रस, संघसस्था	
७ देखि २४ घण्टा	▪ तत्काल आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल तथा गैर खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने ।	▪ ५००० वटा त्रिपाल, डोरी , जुट कार्पेट र नाइलन गुन्द्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।	▪ ४८०० वटा त्रिपालको लागी आर्थिक अभाव ।	DDRC, नेपाल रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, राजनैतिक दलहरु, स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समिति	२०० वटा त्रिपाल रेडक्रस संग रहेको,
२४ देखि ७२ घण्टा	▪ शिविरमा बसेका प्रभावित परिवारहरुलाई गैह्र खाद्य सामग्री वितरण । ▪ वालवालिका, विशेष परिस्थितिका महिला , अपाङ्गताका लागि सरक्षण विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गर्ने	▪ ५००० गैह्र खाद्य सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने । ▪ १०० वटा टेन्ट तयारी अवस्थामा राख्ने ।	▪ ४६०० गैह्र खाद्य सामग्री अभाव । ▪ १०० टेन्टको अभाव ।		गैह्र खाद्य सामग्री अनुमानित लागत

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य(विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवो गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि स्रोत व्यवस्थापन
एक हप्ता भित्र	▪ DDRC बाट निर्णय गराई MIRA Form प्रयोग गरि क्लष्टर स्तरको सर्बेक्षण गर्ने ▪ अन्य विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गरि अगाडी वढ्ने	▪ रेडक्रस संजाल,तालिम प्राप्त जनशक्ति क्लष्टरका सदस्यहरुलाई मिरा सम्वन्धि तालिम दिने ▪ १५००० प्रति मिराका फारमहरु छपाई गर्ने ।	▪ अभिमुखिकरण ा खर्च र छपाईका लागी आर्थिक श्रोतको अभाव ।	DDRC/DEOC, रेडक्रस, एक्सन एड, सेभ द चिल्ड्रेल	
१ महिना सम्म	▪ आवास व्यवस्थापन गर्ने ▪ वासस्थानहिन परिवारलाई सुरक्षित वासस्थान निमार्ण शुरु गर्ने	▪ ५००० गैह्र खाद्य सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने । ▪ ५००० वटा अस्थाई आवासका लागी सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।	▪ ५००० गैह्र खाद्य सामग्री अभाव ।	DDRC/DEOC,DCC, DUDBC , मालपोत, भुमिसुधार, नापी, वन कार्यालय, नपा/गाँपा,नेपाल रेडक्रस,	DDRC/DEOC,DCC, DUDBC , मालपोत, भुमिसुधार, नापी, वन कार्यालय, नपा/गाँपा,नेपाल रेडक्रस,

गैरखाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूचिः

क्र स	कार्यालय	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	मोवाइल
१	सहरी विकास डिभिजन कार्यालय	सुनिल कुमार ठाकुर	०८१५२०२६४ ९८५८०२०२६४	मधुसुदन रेग्मी	९८६१११५०३३
२	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	४२०१२५/ ९८५८०३२७४९		९८५८०३२७४९
३	जिल्ला समन्वय समिति	स्था.वि.अ. तेजराज शर्मा	४२०१३९/ ९८५८०६२२२२	कृष्ण प्रसाद पाण्डेय	९८५८०२८२७८
४	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	डिल्लीराम आचार्य	९८४८०२८३०९ ०८४४२०९९९	रुपन ज्ञवाली	९८५८०२३९००
५	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	जि.शि.अ.श्री दमन कुमार चौधरी	४३०११३/ ९८५८०२०११३	विष्णु ढकाल	९८४८१०२८१२
६	जिल्ला मालपोत कार्यालय	श्री ठाकुरप्रसाद सिग्देल	९८५८०३२१०५	श्री ठाकुरप्रसाद सिग्देल	९८५८०३२१०५

क्र स	कार्यालय	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	मोवाइल
७	जिल्ला भुमि सुधार कार्यालय	श्री कृष्ण ज्ञवाली	९८५८०३११०८	श्री कृष्ण ज्ञवाली	९८५८०३११०८
८	जिल्ला प्राबिधिक कार्यालय	जि.ई. हरि प्रसाद अधिकारी	९८५८०२५७४०	जि.ई. हरि प्रसाद अधिकारी	९८५८०२५७४०
९	जिल्ला वन कार्यालय	श्री बलिराम पंडित	९८५८०२६६७७	श्री दोण शर्मा	९८५८०२५८८७
१०	नापी कार्यालय वर्दिया	श्री दयानन्द जोशी	९८५८०३५२५५	श्री दयानन्द जोशी	९८५८०३५२५५
११	गै.स.स.महासंघ	विष्णु प्रसाद तिमिल्सिना	९८५८०८१०००	दिपा लामिछाने	९८४८१७६९८९
१२	सेभ द चिल्ड्रेन	दिपेन्द्रसिंह ठकुरी			९८४८०२१८१०
१३	राधाकृष्ण जनसेवा केन्द्र	दिनेश प्रसाद श्रेष्ठ	०८४४२०२७४	निर्मल चौधरी	९८४८०३१८७३
१४	एक्सन एड नेपाल	प्रेम चौधरी	९८४८२१३०३७	प्रेम चौधरी	९८४८२१३०३७
१५	उद्योग ब्यापार संघ वर्दिया	अम्मर खड्का	४२०१२६/ ९८५८०२३१०८	दिपक खड्का	९८४८०१३७११
१६	थारु महिला उत्थान केन्द्र/अनुकुलन परियोजना	प्रिज्मा सिंह थारु	४२०३५०/ ९८५८०२१४५७	माधुरी विक	९८४८०४३६३७
१७	वर्दिया अपाङ्ग पुर्नस्थापन केन्द्र	कृष्ण वहादुर क्षेत्री	४२०७८१/ ९८४८०२१०९०	चिन्तामणि कडेल	९८४८१५१२२६

गैर खाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन

क्र. स	विवरण	अनुमानित आवश्यकता		जिल्लामा भएको परिणाम		अपुग परिणाम		सहयोग प्रतिवध्दता गर्ने संस्थाको नाम र सहयोगको संख्या	कैफियत
		संख्या	ने.रु	संख्या	ने.रु	संख्या	ने.रु		
१	गैह्र खाद्य सामाग्री - एन.एफ.आई किट	५००० घर परिवार	३ करोड ५० लाख	४००	२८ लाख	४६००	३ करोड २२ लाख	जिल्लामा कार्यरत संघ संस्थाहरुले फण्ड संकलन गरी कोष खडा गर्ने र सामान स्टक तथा व्यापारी संग सम्झौता गर्ने	२०० सेट रेडक्रस र २०० सेट सेभ द चिल्ड्रेन संग रहेको
२	त्रिपाल	५०००	७५ लाख	२००	४ लाख ५० हजार	४८००	७० लाख ५० हजार	,,	२०० रेडक्रस संग रहेको
३	टेण्ट	१००	१० लाख	-	-	१००	१० लाख		
४	अस्थायी आवास सामाग्री	५०००							

क्र.स	विवरण	अनुमानित आवश्यकता		जिल्लामा भएको परिणाम		अपुग परिणाम		सहयोग प्रतिवध्दता गर्ने संस्थाको नाम र सहयोगको संख्या	कैफियत
		संख्या	ने.रु	संख्या	ने.रु	संख्या	ने.रु		
५	इराको फर्मेट	५००० प्रति	३००००			५००० प्रति	३०००००	DDRC,स्थानीय निकाय,रेडक्रस	
६	मिराको फर्मेट छाप्ने	१५०००	२ लाख			१५०००	२ लाख	एक्सन एड, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	साझेदार संस्थाहरु सँग भएको राहत सामाग्रीहरुको परिमाण तयार गर्ने नगद र जिन्सी	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बैठक तथा छलफल	मनसूनपूर्व
२	५००० घर परिवारलाई पुग्ने गैह्र सामाग्रीहरु व्यवस्था गरी राख्ने र रणनीतिक स्थानमा (राजापुर, वांसगढी, भुरिगाउं, गुलरिया, मैनापोखर, मगरागाढी) तयारी अवस्थामा राख्ने	,,	गोदाम व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम	मनसूनपूर्व
३	राहत सामाग्रीहरु वितरण प्रकृया एकद्वार प्रणाली मार्फत गर्न सहमति जुटाई राख्ने ।	जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति	बैठक तथा छलफल	मनसूनपूर्व
४.	गैह्र खाद्य सामाग्री उपलब्ध गराउन सक्ने विक्रेताहरु पहिचान गरी उनीहरुसंग आपतकालिन अवस्थामा सामान उपलब्ध गराउने सम्झौत गर्ने	नेपाल रेडक्रस र जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बजार सर्वेक्षण र लिखित सम्झौता	मनसूनपूर्व
५	गैह्र खाद्य सामाग्रीको वितरणको प्रक्रिया तयार गर्ने	,,	छलफल	मनसूनपूर्व
६	१०० वटा टेन्ट खरिद गरी राख्ने अथवा भण्डार संग सम्झौता गर्ने	शहरी विकास डिभिजन कार्यलय, जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति	बजार सर्वेक्षण र लिखित सम्झौता	मनसूनपूर्व
७	शिविर व्यवस्थापनकोलागि आवश्यक ठाउंहरु पहिचान गरी राख्ने	शहरी विकास डिभिजन कार्यलय, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	समुदायमा छलफल	मनसूनपूर्व

३.५ विषयगत क्षेत्रः पुर्नस्थापना तथा पुनर्निर्माण

अगुवाई गर्ने संस्थाः जिल्ला समन्य समिति
मुख्य बिपद्को किसिमः बाढी, भुकम्प,हावाहुरी र आगलागी

विपद्को अनुमानित अवस्थाः

- ५०००० जनसंख्या प्रभावित र १०००० घर परिवारहरू विस्थापित हुनसक्ने ।
- सार्वजनिक पूर्वाधारहरू (कच्चि तथा पक्कि सडक, पुल) नष्ट भई आवागमन अवरुद्धभएको अवस्था उत्पन्न हुनेछ ।
- सार्वजनिक सुविधाका साधनहरु (विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार, यातायात) सरकारी तथा सर्वजनिक /समुदायिक भवन तथा संर चनाहरु क्षतिग्रष्त भई अभाव सृजना भएको हुनसक्छ ।
- निजि घर, गोठहरु भत्किई आवास तथा जिविकोपार्जनको समस्या आउनसक्छ ।
- उब्जाउयोग्य भूमि क्षय भई कृषि उत्पादन ह्रास कार्यमा बाधा हुनसक्छ ।
- घर पालुवा पशु पंक्षी , धानवालीहरु, नगदेवालीहरु नष्ट हुन सक्ने ।
- नहर तथा सिचाइ कुलाहरु क्षेति भई सिचाई प्रणाली मा अवरोध आउन सक्ने ।

विषयगत उद्देश्यः

- विस्थापित परिवारहरुलाई पहिल्यैको अवस्थामा लैजानका लागि पुर्नस्थापनाका कार्यहरु गर्ने ।
- भत्किएका, पूर्ण रुपले नष्ट भएका भौतिक संरचनाको निर्माणका कार्य गर्ने । पुर्ननिर्माण गर्दा बलियो र विपद् जोखिम कम हुने गरी निर्माण गर्ने
- सार्वजनिक सुविधाका सेवाहरु संचालनमा टेवा पुऱ्याउने ।
- प्रभावित समुदायमा जिविकोपार्जनको वैकल्पिक उपायको अवलम्बन गर्ने ।

रणनीति :

- नष्ट भएका भौतिक संरचनाहरुको विस्तृत सर्वेक्षण तथा इष्टीमेट अनुसारको बजेट विनियोजन गर्ने साथै पुनस्थापनका लागि संभावित स्थानहरुको समेत पहिचान गरि DDRC मार्फत सम्बन्धीत मन्त्रालयमा पेश गर्ने ।

विपद् अवस्थामा आधारित आपत्कालीन् प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन देखि पहिलो हप्ता सम्म	गाउपालिका तथा नरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत मार्फत घर, जग्गाजमिन, पशुहरुको क्षतिको प्रारम्भिक तथ्यांक लिन शुरु गर्ने	गाउपालिका तथा नरपालिकाका कार्यकारी अधिकृतको फोन नम्वर राख्ने		जि.वि. स.,	

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
दोश्रो हप्ता	▪ विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात पूर्ण क्षति भएका र आंशिक क्षति भएका घरधुरीको जानकारी लिने ▪ राहत प्रदान गर्नकोलागि तथ्यांक अनुसार लगत इस्टिमेट तयार गर्ने ▪ राहतका लागि जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समितिमा सिफारिस गर्ने ▪ आवासको लागी सामुदायिक वनहरुबाट सहुलियत वा निशुल्क काठहरु उपलब्ध गराउने ▪ सार्वजनिक सेवाहरु (विजुली, टेलिफोन, यातायात) सुचारु गर्ने ▪ पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु (वेल्चा, गैटी, डोरी, गल, हयुम पाइप, डोजर, अस्थायी भरयाड., इस्काभेटर)उपलव्ध गराउने ▪ विग्रे भत्केका संरचनाहरुको भग्नावशेष हटाउन कार्य गर्ने	▪ घर क्षति भएकाहरुको लागि उपलब्ध राहतको मापदण्डवारे स्पष्ट हुने र सवैलाई जानकारी गराउने ▪ सामुदायिक वनहरुसंग अग्रिम समझदारी गर्ने ▪ पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु स्टकमा राख्ने (वेल्चा, गैटी, डोरी, गल, हयुम पाइप, डोजर, इस्काभेटर)	▪ राहत मापदण्ड को यकिन विवरण उपलब्ध हुन कठिनाई हुने पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु पर्याप्त मात्रामा नहुने	जि.वि. स., ने.रे.सो. बर्दिया, जिल्ला वन कार्यालय (आपूर्ती समिति), सामुदायिक वन, डिभिजन सडक कार्यालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,	
पहिलो महिना	▪ क्षति भएका पूर्वाधारहरुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने ▪ खेति वाली पूर्ण वा आंशिक रुपमा नष्ट भएका परिवारहरुलाई कृषि कार्यालय सँग समन्वय गरी सहुलियत रुपमा विउ विजन उपलव्ध गराउने ▪ छिटो उत्पादन हुने प्रजातीका विउविजनहरु उपलब्ध गराउने ▪ पूर्वाधारहरु पुनः निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्वन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने ▪ घरेलु कार्यालय संग मिलेर	▪ प्रभावित स्थानको कृषी प्रणालीवारे जानकारी राख्ने र विउ विजन हरु भण्डारन गरी राख्ने ▪ तालिम संचालनका लागी आवश्यक स्रोत र साधनको अग्रिम व्यवस्थापन गर्ने ▪ पूर्वाधारको विस्तृत विवरण तयार गर्न जिल्ला प्रविधिक कार्यालयको सहयोगमा प्राविधिकहरुको सम्पर्क सूचि तयार	▪ विभिन्न तामिमहरु सञ्चालन गने स्रोत र साधनको अग्रिम व्यवस्था गर्न चुनैति हुने	जि.वि. स., बर्दिया, जिल्ला वन कार्यालय(आपूर्ती समिति), सामुदायिक वन, जि. कृ.वि. का., सिंचाई कार्यालय, घरेलु तथा सना उधोग कार्यालय	

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो महिना	▪ आय आर्जन गर्न सकिने तालिमहरु दिने ▪ वाली विमा गरेको भए क्षतिपूर्ति दिने	गर्ने ▪ राजमार्ग तथा सहायक मार्ग , हुलाकी सडक क्षतीको सूची सम्वन्धीत सडक कार्यालय र जि.प्रा.का. ले तयार गर्ने ▪ बाली विमा गर्न किसानलाई उत्प्रेरित गर्ने			
दोस्रो र तेश्रो महिना	▪ उपलव्ध वजेटको आधारमा विग्रेका, भत्केका पूर्वाधारहरु पुर्ननिर्माण प्रक्रियालाई अगाडि बढाउने । पुर्ननिर्माण गर्दा विपद्को जोखिमलाई कम हुने प्रकारले दिगो र बलियो संरचना बनाउने ▪ जिल्ला विकासको वार्षिक योजनामा समावेश गराउने ▪ मनोसामाजिक समस्या आउन नदिन कार्यक्रमहरु गर्ने	▪ पूननिर्माणका लागि जिल्ला समनन्वय समिति गा .वि .स. न. पा .मा जगेडा कोषको स्थापना गर्ने		जि.वि. जल्ला वन कार्यालय(आपूर्ती समिति), सा. वन, जिल्ला प्राविधिक, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय नेपालगंज महिला तथा वालवालिका कार्यालय	

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु स्टकमा राख्ने (वेल्चा, गैटी, डोरी, गल, हयुम पाइप, डोजर, इस्काभेटर)	जिल्ला समन्वय समिति नगरपालिका तथा गाउँपालिका , जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सामाग्री खरिद गरी स्टकमा राख्ने र सम्वन्धित व्यापारी संग समन्वय	मनसुन पूर्व
२	वन तथा सामुदायिक वन संग काठदाउरा सहयोग वारे छलफल गर्ने	जिल्ला समनन्वय समिति	छलफल र वैठक	,,
३	प्राविधिकको टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि अभिमुखिकरण तथा प्रभावित स्थानमा परिचालन	जिल्ला समनन्वय समिति जिल्ला प्राविधिक	वैठक	

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
४	समन्वय, स्रोत पहिचान र पूर्न निर्माणको कार्ययोजना वनाउने	जिल्ला समनन्वय समिति	वैठक	
५	जिल्ला समनन्वय समिति मा भएको विपद् व्यवस्थापन कोषलाई अभिवृध्दि गर्ने	जिल्ला समनन्वय समिति	छलफल र निर्णय	
६	कृषी कार्यालय संग समन्वय गरी छिटो उत्पादन हुने खाल विउविजन छनौट गरी राख्ने र वाली विमा गर्न प्रोत्साहन गर्ने	जिल्ला समनन्वय समिति, कृषी विकास कार्यालय	,,	
७	नदि नियन्त्रण तटवन्धका लागि आवश्यक तार जाली व्यवस्थापन गर्ने	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डि.कार्यालय	बैठक	

पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माण क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूचिः

क्रस	कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालय	मोवाइल
१	जिल्ला समनन्वय समिति	स्था.वि.अ.श्री तेजराज शर्मा	४२०१३९	९८५८०२४४८४
२	जिल्ला वन कार्यालय	जि.व.अ.श्री भैरवप्रसाद घिमिरे	४२०१५६	९८५८०२६६७७
३	मालपोत कार्यालय	नि.मा.पो.अ.श्री भरत पौडेल	४२०१०५	९८५८०३२१०५
४	भूमिसुधार कार्यालय	भु.सु.अ. श्री नरहरी तिवारी	४२०१३४ ४२०१०९	९८४८०२४०८४
५	जिल्ला नापी कार्यालय	प्रमुख नापी अधिकृत दयानन्द जोशी	४२०२५५	९८४१३८०४३६
६	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	सभापति कृष्ण प्रसाद गौतम	४२०१२५	९८४८०३२७४९
७	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डि.कार्यालय	राकेश कलवार।	०८१-५५१०६८	९८५८०३१०६७
८	बर्दिया राष्ट्रिय निकुन्ज,	रमेश थापा		९८०२५०००२१
९	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	का.प्र. कुशेश्वर प्रसाद साउ	४२०४८९	९८५४०२५०२३
१०	बबई सिंचाई आयोजना	शिशिर कोइराला	४२०४१२	९८५८०२५७६४
११	नेपाल टेलिकम	का.प्र. श्री अच्युत कुमार रावल	४२०२४४	९८५८०५१५२३
१२	गा.पा./न.पा.	अनुसूचिमा हेर्नुहोला		
१३	उद्योग वाणिज्य संघ	अमर बहादुर खड्का	४२०१२६	९८५८०२३१०८
१४	आर के जे.एस. बर्दिया	दिनेश प्रसाद श्रेष्ठ का.संयोजक निर्मल चौधरी	४२०२७४	९८४८०२६२४६ ९८४८०३१८७३
१५	वन उपभोक्ता महासंघ	भुमिराज लामिछाने	०८४४२११४३	
१६	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	मैनामोति चौधरी (कावा अध्यक्ष) मान बहादुर डाँगी(कार्यक्रम निर्देशक)	०८४४२१३०१	

३.६ विषयगत क्षेत्रः खानेपानी तथा सरसफाई

प्रमुख विपद् : बाढी, भूकम्प, महामारी र आगलागी
अनुमानितप्रभावित घरधुरी संख्या १०,०००

विपद्को अनुमानितअवस्था :

- स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइको असुविधा हुन सक्ने ।
- नदीको कटान, बाढी, पहिरो, भुकम्पका कारणबाट होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रका खानेपानीको मुहानहरुमा क्षति हुने, डुवानमा पर्ने, इनार तथा कुवाहरु दुषित हुने, पुरिने ।
- व्यक्तिगत तथा सामुदायिक चर्पीहरु क्षतिग्रस्त हुन सक्ने ।
- वातावरण दुषित हुनेगरी शौचालयहरु भरिने, सेफ्टी ट्याङ्की फुट्ने, पानीका मुहानहरु दुषित हुने र सरसफाइका सामाग्रीहरुको अभाव रहने ।
- सुरक्षित पानीको अभाव तथा दुषित वातावरण ।
- फोहरमैलाको व्यवस्थापनमा कठिनाइ भई माहामारी प्रकोप फैलिन सक्ने सम्भावना ।

विषयगतउद्देश्य :

- विस्थापित भएर शिविरमा बस्ने मानिसहरुका लागि सुरक्षित खानेपानी र अस्थायी शौचालयको व्यवस्थापन गर्ने ।
- जिल्लामा कार्यरत खानेपानी तथा सरसफाइ संस्थासंग समन्वय र सहकार्य गरी जिल्लाका प्रभावित गा.पा र नपामा खानेपानी र सरसफाइको अवस्थालाई व्यवस्थित र प्रभावकारीरुपमा कार्यान्वयन गर्ने र सोको रिर्पोटिङ जिल्ला दैविप्रकोप तथा उद्धार समितिमा पेश गर्ने ।
- खानेपानी र सरसफाइमा आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरुको खोज, व्यवस्थापन, भण्डारण र वितरणमा जिल्ला दैवी प्रकोप समितिको निगरानीमा रही कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने ।
- अस्थायीरुपमा व्यक्तिगत सरसफाइका सुविधाहरुमा पहुच वृद्धिगर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरु बस्ने शिविरहरुमा सरसफाइ कायम गर्न तिनको सशक्तिकरण कार्य गर्ने ।
- स्थानीयस्तरको पत्रपत्रिका, एफ.एम. रेडियोहरुमा खानेपानी तथा सरसफाइको कारणबाट लाग्ने सक्ने विभिन्न किसिमको माहामारीबाट बच्नको लागि अपनाइने उपायहरुको बारेमा जनताहरुलाई जानकारी दिने ।
- विपद्को समयमा खानेपानी र सरसफाइको अभावबाट हुन सक्ने माहामारी रोगलाई रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने ।
- जिल्लामा खानेपानी सेवाप्रदायक संस्थालाई विपद्का समयमा स्वच्छ खानेपानी सेवा संचालनको लागि सजग र जिम्मेवार बनाउने ।
- क्षतिग्रस्त भएका खानेपानी तथा सरसफाइ सम्वन्धी आयोजना र संरचनाहरुको लगत तयार पारी सम्वन्धित निकायहरुमा जिल्ला दैवीप्रकोप समितिको सिफारिस सहित पठाउने ।
- विपद् हुनु पुर्व पनि विपद्मा हुन सक्ने माहामारीलाई रोकथाम गर्न गा.पा. तथा न.पा.मा खानेपानी तथा सरसफाइ सम्वन्धि सचेतीकरण गर्ने, स्थानीय पत्रपत्रिका, रेडियोहरुमा सन्देश प्रसारण गर्ने ।

विपद्को समयमा गरिने क्रियाकलापहरुः (खानेपानी तथा सरसफाइकलस्टर)
अनुमानित प्रभावित घरधुरी संख्या १०,०००

समय अवधि	विपद्को अवस्थामागरिने आपतकालिनकार्य (विपद्को प्रकृतिमाआधारित	आपतकालिनअवस्था संवोधनगर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	कार्य सम्बोधनगर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत	कैफियत
२४ देखि ४८ घण्टा	▪ खानेपानी समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने ▪ क्षतिको आकलनगर्न टोली परिचालनगर्ने	विपद् पश्चात बैठक बस्ने समय र स्थानपहिचानगर्ने र सदस्यहरुको सम्पर्क सूचीव्यवस्थितगर्ने । क्षतिआकलनटोलीको निर्माणगर्ने र टोलीको कार्य सूचीनिर्माणगर्ने ।	● सिमित जनशक्ति बाट कार्य संचालन गर्नुपर्ने ● थप जनशक्ति को परिचालन गर्नुपर्ने	खानेपानीतथा सरसफाई सव-डिभिजनकार्यालय र Wash Cluster	३,००,०००।-	तथ्याङ्क संकलन अभिमुखीकरण फारम छपाई र विश्लेषण
४८ देखि ७२ घण्टा	● द्रुत सर्वेक्षणको आधारमा प्रभावितहरुको आवश्यकता पहिचानगर्ने । ● पानी शुद्धिकरण गर्ने औषधी वितरण गर्न सकिने	पानीशुद्धिकरणगर्ने सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन जस्तै :- पियूस, एक्वाटयाव्स् वाटरगार्ड	हाइजिनकिट ९९०० वटा,	खानेपानीकार्यालय, वेस बर्दिया,UNICEF, NRCS, Save the children, SUAHARA, Adra Nepal, Care Nepal, UN Habitat	१४,८५,०००।-	पियुष ५०० थान, एक्वाट्याबस् १००० पिस
७२ घण्टा देखि ७दिन सम्म	● आश्रय स्थलहरुमा अस्थायीचर्पी र खानेपानीको धारा निर्माण गर्ने, ● खानेपानी तथा सरसफाइ सम्वन्धी सन्देशहरु स्थानीय पत्रपत्रिकाहरुमा प्रसारण गर्ने	चर्पी निर्माणका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु गोदाममा व्यवस्थित गर्ने, सचेतना सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।		खानेपानी कार्यालय, वेस बर्दिया, UNICEF, NRCS, Save the children, SUAHARA, Adra Nepal, Care Nepal, UN Habitat and WASH Cluster member		
दिन देखि २ साता सम्म	आश्रय स्थलहरुमा चर्पी र खानेपानीको धारा निर्माण गर्ने ।	खानेपानी र चर्पी निर्माणका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु उचित स्थानमा गोदाम गर्ने ।	५० धारा १०० चर्पीको प्यान	खानेपानी तथा सरसफाई सव-डिभिजनकार्यालय र Wash Cluster	धरा जडान रु. ८,२५००० चर्पी प्यान रु. ५०,०००।-	

समय अवधि	विपद्को अवस्थामागरिने आपतकालिनकार्य (विपद्को प्रकृतिमाआधारित	आपतकालिनअवस्था संवोधनगर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	कार्य सम्बोधनगर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत	कैफियत
२ हप्ता देखि १ महिना सम्म	• वितरण गरिएको सामाग्रीहरु तथा सरसफाई को अवस्था बारे अनुगमन गर्ने, अपुग भएको सामाग्रीको उपलब्धता गर्ने र वितरण गर्ने • क्षतिग्रस्त खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरु को स्थलगत अध्ययन गरी तालुक कार्यालयमा लगत जिल्ला दैवीप्रकोप समितिको सिफारिस सहित पेश गर्ने ।	अनुगमन टोली गठन गर्ने र अनुगमन प्रक्रियाबारे प्रष्ट पार्ने, सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने निकाय एंव संगठनहरुको अग्रिम पहिचान गर्ने, बाढीबाट हुनसक्ने खानेपानी आयोजनाहरुको क्षतिलाई न्यून गर्न ग्याविन स्ट्रकर्चर, हुकिङ, केबुल कसिङ, वृक्षारोपण, खानेपानी सुरक्षा समितिलाई चुस्तद्रुस्त पार्ने । खानेपानी आयोजना सम्वन्धी उपभोक्ता समितिलाई तालिमको व्यवस्था गर्ने ।		• खानेपानीतथा सरसफाई सव-डिभिजनकार्यालय • विभिन्नखानेपानी सरसफाइ समिति • खानेपानी सरसफाइ सुरक्षा योजना समिति		

खाडल पहिचान (खानेपानी तथा सरसफाई):

क्र. स .	विवरण	अनुमानित संख्या		जिल्लामाभएको परिमाण		अपुग परिमाण		सहयोग प्रतिबद्धतागर्ने निकाय, संस्थाको नाम र सहयोगको संख्या	कैफियत
		संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम		
१	स्यालो टूवेल	५०	८२५०००।-	५०	८२५०००।-			खानेपानी तथा सरसफाई सव-डिभिजन कार्यालय	प्रयाप्त
२	पलास्टिकप्यान	४००	२०००००	४००	२०००००।-			खानेपानी तथा सरसफाई सव-डिभिजन कार्यालय	प्रयाप्त
३	पिउस	१२०००	४००००।-	२०००	१००००	१००००	३००००।-	८०० खानेपानी ६०० बेस बर्दिया,	अपुग सामाग्रीको व्यवस्थापन खा.पा.तथा स. कार्यालय तथा युनिसेफ
४	एक्वाट्याबस्	८०००	१,५०,०००।-	१५०० पत्ता	१५।-	६,५००	९७,५००।-	खानेपानी तथा सरसफाई सव-डिभिजन कार्यालय, युनिसेफ	
५	झुल	१०००	३०००००।-			१०००	३०००००।-	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, बर्दिया	
६	सावुन	२०००	४००००।-	२०००	४००००।-	प्रयाप्त		खानेपानी तथा सरसफाई स.डि.कार्यालयसंग १००० थान र बेस बर्दियासंग १००० थान	
७	बाल्टिन	१००००	३००००००।-	१००	३००००।-	९९००	२९७००००।-	३० वटा खानेपानी तथा सरसफाई सव डिभिजन कार्यालय, ७० वटा बेस संग	WASH सेक्टरसंग मागगर्ने

खाने पानी तथा सरसफाइ क्षेत्रका सदस्यहरुको सर्म्पक सूची :

क्र. सं.	कार्यालय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	कार्यालय	सर्म्पक ब्यक्ति	मोबाइल
१	जिल्लाखाने पानी तथा सरसफाइ सव-डिजिभनकार्यालय, बर्दिया	स.डि.प्र.दिलिपकुमार	९८५८०३३११०	०८४-४२०११०	महेन्द्र सिंह थारु	९८०४५८३८४०
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति कृष्ण प्रसादगौतम	९८४८०३२७४९	०८४-४२०१२५		
३	जिल्लाप्राविधिककार्यालय, बर्दिया	डीइन्जिनियर हरी प्रसादशर्मा	९८५८०२५७४०	०८४-४२००४०		९८५५०६५६७२
४	व्याकवार्ड सोसाइटी वेस	विनोदबहादुर सिंह	९८४८५२७४३४			
५	यूनिसेफ	सिताराम रिमाल	९८५११८३४२६	सिताराम रिमाल	९८५११८३४२६	

क्र.सं.	कार्यालय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	कार्यालय	सर्म्पक व्यक्ति	मोबाइल
६	आड्रा नेपाल	चक्र वम	९८५८४२५२८५	चक्र वम	९८५८४२५२८५	
७	जनजागरण महिला संघ	गोमापौडेल	९८४८०२५७१३		हरी अधिकारी	९८५११७०६२३
८	थारु महिलाउत्थान केन्द्र	प्रिज्मा सिंह थारु	९८५८०२१४५७	०८४४२०३५०	बिराटपन्थ	९८४१४४०९३५
९	नगरपालिका तथा गाउपालिकाहरु					

३.७ विषयगत क्षेत्रः स्वास्थ्य तथा पोषण

विषयगत क्षेत्रको नाम : स्वास्थ्य तथा पोषण

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी डुवान, आगलागी, शितलहर, लु, भूकम्प तथा विभिन्न महामारीजन्य रोगहरु

क्षेत्रगत अगुवा : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, बर्दिया

अनुमानित अवस्था : १५,००० घर परिवारका ५०,००० जना समुदायलाई आपतकालिन स्वास्थ्यको सेवा आवश्यकता पर्न सक्ने अवस्था आउन सक्छ ।

अनुमानित अवस्था :

१५,००० घरघुरी तथा ५०,००० हजार जनसमुदायहरु प्रकृतिक विपद्बाट प्रत्येक्ष प्रभावित हुन सक्ने र आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा आवश्यकता पर्न सक्ने अवस्था आउन सक्छ । विपद्का कारणले विस्थापित परिवारहरूलाई स्वच्छ खानेपानी तथा सर सफाइको असुविधा हुन सक्ने, नदीको कटान, बाढी, पहिरो, भूकम्पका कारणबाट होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रका खानेपानीको मुहानहरूमा क्षति हुने, ढुवानमा पर्ने, इनार तथा कुवाहरू दूषित हुने, पुरिन सक्ने, ब्यक्तिगत तथा सामुदायिक चर्पिहरु क्षतिग्रस्त हुन सक्ने, वातावरण दूषित हुने गरी शौचालयहरू भरिने, सेफ्टीट्याङ्की फुट्ने, पानीका मुहानहरू दूषित हुने र सरसफाइका सामाग्रीहरूको अभाव हुन सक्ने रसुरक्षित पानीको अभाव तथा दूषित वातावरण भई माहामारी प्रकोप फैलिन सक्ने सम्भावना ।

विषयगत उद्देश्य :

जस्तोसुकै आपतकालीन अवस्था परे तापनि मानव कल्याण तथा जीवन सुरक्षा (human survival and well-being), खास गरी एकदमै जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य एवं पोषणसम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा भएका छन् भनी सुनिश्चित गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य (स्वास्थ्य) :

- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्ने ।
- अरू द्रुत लेखाजोखा (rapid assessment) सँग एकीकृत गरि स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था तथा सेवाहरू) को द्रुत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने ।
- रोग फैलन गएको खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको संचालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (referral mechanism) को विकास गर्ने ।
- पर्याप्त आपतकालीन आपूर्ति र मानव स्रोतलगायतका विषयमा शीघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि पहल गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य (पोषण) :

- विस्थापित मानिसहरूका लागि पूरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme - SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिला एवं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर तथा मध्यम कुपोषणको अवस्थालाई रोकथाम गर्न पहल गर्ने ।
- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition - SAM) को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छितरुपमा स्तनपानका विकल्पहरूको (डब्बाको दुध)वितरणमा रोक लगाउन पहल गर्ने ।
- भिटामिन ए को वितरण/जुकाको औषधि तथा प्रभावित बालबालीकाहरुका लागी खोप सेवा सुनिश्चित गर्ने ।

विपद् अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	विपद्को समयमा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
० देखि १ घण्टा भित्र	• सूचना आदान-प्रदान गर्ने गराउने (गा.पा., सेना, प्रहरी र स्थानिय समाजसेवीहरु)	• सूचनाको आधारमा स्थानिय स्वास्थ्य संस्थाहरु लाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न गराउन तयार पार्ने ।	• समयमा सही सूचना प्रवाह गर्न नसकिने ।	गा.पा., सेना, प्रहरी र स्थानिय समाजसेवीहरु	५०००।
२ देखि ७ घण्टा भित्र	• सूचनाको आधारमा विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा गा.पा.प्रतिनिधिहरु, स्थानिय स्वास्थ्य कर्मीहरु, सेनाहरु, प्रहरीहरु र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानिय उद्धारकर्ताहरु लाई सहयोग पूर्याँउनमा मद्दत गर्ने गराउने ।	• विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा विपत बाट प्रभावित ब्यक्तिहरुको अवस्था प्रथामिकीकरण गर्न गराउनमा सहयोग पुर्याँउने ।	• उद्धारकर्ताहरु र सामग्रीहरुको कमी हुन सक्ने ।	गा.पा., सेना, प्रहरी, स्वास्थ्य कर्मी र स्थानिय समाजसेवीहरु	५०,०००।
८ देखि २४ घण्टा भित्र	• विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा गा.पा.प्रतिनिधिहरु, स्थानीय स्वास्थ्य कर्मीहरु, सेनाहरु, प्रहरीहरु र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानिय उद्धारकर्ताहरु सँग समन्वय गरी प्राथमिक उपचार सेवा पु-याँउने, प्रेषण गर्ने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागी वाटर गार्ड/प्यूस ब्यवस्था गर्ने ।	• विपद् प्रभावित क्षेत्रमा प्राथमिक उपचार सेवा पु-याँउने, प्रेषण गर्ने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागी वाटर गार्ड/प्यूस ब्यवस्था गर्ने ।	• आपूति ब्यवस्थापन गर्न गराउनमा कठिनाई हुन सक्ने ।	गा.पा., सेना, प्रहरी, स्वास्थ्य कर्मी र स्थानिय समाजसेवीहरु	२०००००।
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	• Rapid Response Teamको बैठक बसी विपद्को क्षति आंकलन गर्न गराउन Cluster Rapid Response Team लाई परिचालन गर्ने । • विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा अस्थायी स्वास्थ्य शिविर स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।	• क्षति आंकलन टोली निर्माण गर्ने र टोलीको कार्यसूची निर्माण गरि परिचालन गर्ने गराउने । • अस्थायी स्वास्थ्य शिविर स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।	अस्थायी स्वास्थ्य शिविर निमार्ण गर्न त्रिपाल, स्ट्रेचर तथा अन्य ब्यवस्थापन का साथै आपूति ब्यवस्थापन गर्न गराउनमा कठिनाई हुन सक्ने ।	DDRC र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	५०००००।

समय अवधि	विपद्को समयमा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
४८ देखि ७२ घण्टा भित्र	• द्रुत सर्वेक्षणको तथ्यांकको आधारमा प्रभावितहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धि आवश्यकताको पहिचान गर्ने गराउने । • खानेपानी शुद्धिकरण गर्न सामाग्रीहरु लगायत भाँडा कुँडा वितरण गर्ने । • सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने • स्तनपान प्रर्बद्धन गर्ने र तयारी खानाको व्यबस्थापन र बितरण गर्ने । • किट्जन्य रोगहरुबाट बच्न तथा बचाउनको लागि LongLasting Insecticidal Netsबितरण गर्ने गराउने ।	• द्रुत सर्वेक्षण फारमबारे अभिमुखिकरण गर्ने • खानेपानी शुद्धिकरण गर्ने सामाग्रीहरु उचित स्थानमा गोदाममा व्यवस्थापन गर्ने • सरसफाई सचेतना सम्बन्धी सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने । • तयारी खानाका र बहु सुक्ष्म पोषक तत्व उचित स्थानमा भण्डारन गर्ने • किट्जन्य रोगहरुबाट बच्न तथा बचाउनको लागि LongLasting Insecticidal Nets तयारी अवस्थामा राख्ने ।	आपूर्ति व्यवस्थापन गर्न गराउनमा कठिनाई हुन सक्ने ।	DDRC, NRCS, EDPs र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	५०००००.००
७२ देखि ७ दिन भित्र	• DDRC र सरोकारहरूको सहकार्यमा बैठक बसी प्रकोपको बारेको जानकारी तथा स्वास्थ्य सम्बन्धि संचालन गरिएका कार्यक्रम बारे सूचना प्रदान । • जिम्मेवारी बांडफांड, अत्यावश्ययिक तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदान, स्रोत परिचालन सुचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरू प्रसारण	• थप औषधीको भण्डारण तथा व्यबस्था गर्ने • तालिम प्राप्त जनशक्ति परिचालन पहिचान गरी तयारी अवस्थामा राख्ने । • समन्वय, स्रोतको पहिचान गरी राख्ने । • चर्पि निर्माणका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु गोदाममा व्यवस्थित गर्ने	निर्माण कार्यको लागि आवश्यक सामाग्री खरीद गर्न रकमको अभाव	DDRC, NRCS, EDPs र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	५०००००.००

समय अवधि	विपद्को समयमा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
७२ देखि ७ दिन भित्र	गर्ने । • आश्रय स्थालहरुमा अस्थाई चर्पि र खानेपानीको धारा निर्माण गर्ने । • अभिलेख तथा प्रतिवेदन अत्यावश्यकीय सेवाहरुको उपलब्धता - खोप, पोषण, क्षयरोग, प्रजजन स्वास्थ्य, मनोवैज्ञानिक परामर्श) • Disease Surveillance • Specimen Collection • Spraying to prevent endemic from insects • Waste management • पशु उपचार, रोगनियन्त्रण र रोकथाम कार्यहरु (जस्तै पशु खोप)	• सचेतना सम्बन्धी सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने • पशु सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन			
७ दिन देखि २ साता भित्र	• बितरण गर्ने सामाग्रीहरु तथा सरसफाईको अवस्थाबारे अनुगमन गर्ने • नपुग भएको सामाग्रीहरुको उपलब्धता गर्ने र बितरण गर्ने	• अनुगमन टोली गठन गर्ने र अनुगमन प्रक्रियाबारे स्पष्ट गराउने • सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने निकाय एवं संगठनहरुको अग्रिम पहिचान गर्ने	समयमा अनुगमन प्रक्रिया अगाडी बढन नसक्ने ।	DDRC, NRCS, EDPs र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	१००००००.००

समय अवधि	विपद्को समयमा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
२ साता देखि १ महिना भित्र	• मानबको पुर्व अवस्था नहुदा सम्म प्याकेज कार्यक्रम निरन्तर संचालन तथा फलोअप गर्ने । • अनुगमन तथा निरिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिने । सरोकारहरूसंग बैठक, पूर्व तयारी कार्य योजनाको समिक्षा गर्ने । • सूचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरू प्रसारण, समन्वय अत्यावश्यकीय स्वास्थ्य सेवाको निरन्तरता दिने । • मध्यम शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापनको लागि थप आहार कार्यकम तथा कडा शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन कार्यक्रम लाई निरन्तरर्ता दिने • सुक्ष्मपोषण तत्व कार्यक्रम अर्न्तगत बाल भिटा र भिटामिन ए वितरण • गर्भवति र सुत्केरी महिलाहरुका लागि आइरन फोलिक एसिड चक्कि वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श प्रदान गर्ने	• पूर्वतयारी कार्य योजना निमार्ण गर्ने • नियमित सरोकारवालाहरु सँग समन्वय गर्ने ।	नियमित सरोकारवालाहरु सँग समन्वय नहुन सक्ने ।	DDRC, NRCS, EDPs र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	२००००० . ००

आपतकालिन अवस्थामा जिम्मेवार व्यक्तिहरुको सम्पर्क (जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया)

क्र.स.	नाम	पद	निकाय	मोबाइल	टेलिफोन
१	महेन्द्र ध्वज अधिकारी	ब.ज.स्वा.प्र.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	९८५८०७००२७	०८४-४२००२७
२	सुनिल पाण्डे	ज.स्वा. अ.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	९८४८०२४७०२	०८४-४२०३३३
३	मोहन कुमार शर्मा	म.ई.नि.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	९८४८२९४९२९	०८४-४२००२७

विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरणः

१	बिष्णु बहादुर थापा	प्र.जि.अ.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५८०३७७७७	०८४-४२०१३३
२	तेज राज शर्मा	स्था.वि.अ.	जिल्ला समन्वय समिति	९८५८०२४४८४	०८४-४२०१३९
३	दमन चौधरी	जि.शि.अ.	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	९८५८०२०११३	०८४-४२०११३
४	कृष्ण गौतम	सभापति	नेपाल रेडक्रस बर्दिया	९८५८०३२७४९	०८४-४२०१२५
५	तिर्थ कुमार सिन्हा	SPO	GIZ	९८४८०५८६६६	०८१-५२६२०१
६	रुद्र खड्का	पेषण अधिकृत	युनिसेफ	९८५५०५६२८६	०८१-५५००८
७	दिपेन्द्र सिंह ठकुरी	कार्यक्रम संयोजक	सेभ द चिल्ड्रेन	९८४८०२१८१०	०८४-४२००२७
८	बल बहादुर कार्की	कार्यक्रम संयोजक	हेल्थ पर लाइफ	९८५८३२००४६	
९	डा.रामु शर्मा	SMO	WHO-IPD	९८५८०२०१४५	
१०	रुपकान्त चौधरी	कार्यक्रम संयोजक	पि.एस.आई नेपाल	९८४२३३२७९८	
११	दुर्गा क्षेत्री	कार्यक्रम संयोजक	प्लान नेपाल	९८४८०२९७००	
१२	सुरज अर्याल	कार्यक्रम संयोजक	सुआहारा कार्यक्रम	९८४१३८७३१६	

३.८ विषयगत क्षेत्रः संरक्षण

अगुवाइ गर्ने निकायः महिला तथा बालबालिका कार्यालय
विषयगत संरक्षण क्षेत्र स्थापनाको उद्देश्यः

- आपतकालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार,हेला तथा जोखिममा रहेका वा जोखिममा रहने संभाब्य व्यक्तिहरू बिशेषगरी महिला तथा बालबालिकाहरुलाई हिंसा र दुर्व्यबहारबाट संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यबहारबाट प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि सेवा सम्बन्धी प्रावधानहरूमा पहुँचकालागि सहयोग गर्ने ।
- यौन दुर्व्यवहार, शोषण तथा हिंसाको रोकथाम र तिनको अनुगमन र रिपोर्टिङ्ग गर्ने ।
- जोखिममा रहेका समूहहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानुनले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरूको सरंक्षण गर्ने ।
- बालबालिका, महिला, बिशेष क्षमताका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई सुरक्षित आश्रय वा वातावरणको बन्तोबस्तो भए नभएको निगरानी राख्ने र सिफारिस गर्ने ।
- जोखिममा रहेका समूहहरूको संरक्षण सुनिश्चितका लागि आपतकालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- बाल तथा महिला मैत्री स्थान तथा मनो-सामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी सुरक्षित वातावरणमा बालबालिका तथा महिला रमाउँदछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- बिछोड भएका सबै बाल-बालिका र खास गरी पाँच वर्षको उमेर भन्दा मुनिका केटाकेटी पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोग पछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधा सहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग प्राप्त गर्दछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

संरक्षण समुहले गर्ने मुख्य-मुख्य क्रियाकलापहरु

- सरोकारवालाहरुसंग समन्वय
- हिंसा र दुर्व्यबहारबाट महिला, बालबालिका, अपागंता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकको संरक्षणकोलागि आबश्यक निगरानी
- मनोसामाजिक सेवा
- लेखाजोखा तथा अनुगमन
- प्रतिबेदन तयारी, सम्प्रेषण गर्ने, पैरवी र समिक्षा

विपद्को अनुमानित अवस्थाः

- बाढी बाट बाढी प्रभावित क्षेत्रका करीव १० हजार घरधुरी र ५०००० जनसंख्या प्रभावित हुन सक्ने ।
- असुरक्षाको वातावरण सृजना हुने ।
- धनजनको क्षति, घाइते बाल-बालिका, बिछोडिएका बाल-बालिका, एकल महिलाहरू, अनाथ, टुहुरा बालबालिकाहरू र अपांगता भएका व्यक्तिहरुको सङ्ख्यामा वृद्धि हुने ।
- बाढी पीडितप्रति हुने हिंसा र अन्य आपराधिक गतिविधिहरू (लुटपाट, चोरी, हत्या, डकैती, अपहरण, बलात्कार) बढ्ने सम्भावना रहने ।
- गर्भवती, सुत्केरीहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु वढी प्रभावित हुने । समय भन्दा पहिले सुत्केरी हुने संभावना
- लिङ्गमा आधारित हिंसामा बृद्धि हुने, विशेषगरी बालिका र किशोरीहरु जोखिममा पर्ने ।
- शोषण, भेदभाव बढ्ने, समाजमा कलह र अशान्तिको वातावरण सृजना हुने ।
- मानसिक आघात, साहारा विहिन हुनेहरुको संख्यामा बृद्दि हुने ।
- गरिबी बढ्ने, बेचविखन तथा ओसार पसार हुन सक्ने ।
- यौनजन्य हिंसा हुन सक्ने ।

विपद्को अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
० देखि १ घण्टा भित्र	▪ स्थानीय स्तरमा रहेका सम्पर्क निकाय/संयन्त्र/ व्यक्तिहरुद्वारा सम्बन्धित सबै मूख्य निकायहरुमा सूचना लिनेदिने	▪ बिपद वा जोखिमको सूचना दिन सकिने व्यक्तिको नाम,थर र सम्पर्क नं.फलेक्स ब्यानर बनाई सबैको नजर पर्ने सार्बजनिक स्थलहरुमा टाँसगरी जो सुकैले सूचना दिन सक्ने ब्यबस्था मिलाउने रजिल्ला स्तरका सरोकारवालाहरुलाई सम्पर्क गर्न सहज हुनेगरी सम्पर्क नं.हरु उपलब्ध गराउने ब्यबस्था मिलाउने	स्थानीय स्तरका सम्पर्क ब्यक्तिहरुलाई अभिमूखीकरण र हातेपर्चा छपाइ निर्माणकोलागि श्रोतको कमी	म.तथा बा.बा.का. सम्बन्धीत गाऊ पालिका र नगरपालिका	▪ पूर्व सूचना तथा विपद् पूर्व तयारी वारे पुर्नताजगी२०० ०००।- ▪ हाते र्चा छपाईमा रु
१ घण्टा देखि ७ घण्टा भित्र	▪ सुरक्षित आश्रय स्थलको सुनिश्चितामा सहयोग ▪ सूचना संकलक, अनुगमनकर्ता र निगरानीकर्ताको उपस्थिती र कार्य गर्ने ।	जिल्ला दैबी प्रकोप उद्धार समितिबाट पहिचान गरिएका सुरक्षित मार्ग, स्थान ,आश्रय स्थल र योजनाको जानकारी दिने	कार्यालयको सवारी साधन मोटर नभएको हुँदा समयमा सम्बन्धित स्थानमा पुगी सेवा दिन कठिन र अनुगमनकर्ताहरुलाई आधारभूत खर्च उपलब्ध नहुँदा खटिन कठिन	म.तथा बा.बा.का. र सबै कलष्टर सदस्य	–निर्माण भएको सुरक्षित स्थानहरुमा **राख्ने**

७ घण्टा देखि २४ घण्टा भित्र	▪ स्थानीय महिला सहकारी संस्थाहरु , गाउँ बाल संरक्षण समितिहरु, निगरानी समूहहरु र बाल क्लबहरु परिचालनगरी सङ्कटाभिमुख समुहहरु (सुत्केरी, गर्भवती र अन्य महिला, परिवारबाट बिछोड भएका तथा अन्य बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका प्रकोप प्रभावित व्यक्ति तथा अबस्थाको पहिचानगरी सम्बन्धित सबै सम्पर्क निकायहरुमा आबश्यक सहयोगकोलागि सिफारिस गर्ने	▪ द्रुत सर्बेक्षण फाराम बिपद् पहिला नै तयारगरी तथा उपलब्ध गराई राख्ने । ▪ संभाब्य प्रभावित स्थानहरुमा स्थानीय स्तरमा पहिचान गरिएका बाल संरक्षण समितिहरु, निगरानी समूह, सरोकारवाला निकायहरुलाई तयारी अबस्थामा राख्ने ▪ महिला समूहहरुलाई विपद् सम्बन्धी अभिमुखिकरण गर्ने	▪ बजेट तथा जनशक्तिको कमी ▪ बालबालिका जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएकाब्यक्तिहरुकोलागि उपयुक्त आश्रय स्थल/व्यबस्थापनमा ध्यान जाने नगरेको ▪	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी /महिला तथा बालबालिका कार्यालय	६०००० ।(फारमको अभिमूखीकरण)
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	▪ मानबीय सहयोगको अनुगमन र सुधार गर्न आबश्यक बिषयमा सुझाव संकलनको लागि टोली परिचालन गर्ने	▪ स्थानीय स्तरमै बिभिन्न उपसमितिहरु निर्माणगरी पूर्ब तयारी अबस्थामा राख्ने ।	यातायात तथा सञ्चार खर्चको अभाव	म.तथा बा.बा.का कलष्टर सदस्य निकायहरु	१५०००० आवश्यकताको आधारमा
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	▪ शिशु, सुत्केरी आमा, गर्भवती,महिनावारी हुने महिला, नियमित औषधि सेवन गर्नुपर्ने अबस्थाका जे.ना.हरुलाई आवश्यक राहत सामाग्री प्याकेजमा वितरण गर्ने ▪ लक्षित वर्गको सुरक्षा र संरक्षणमा सकेसम्म जोखिम ननिम्त्याउनेगरी ब्यबस्थापन गर्न सुझाव र समन्वयकारी भूमिकाकोलागि ब्यक्ति परिचालन गर्ने । ▪ महिला र बालिका माथि हुन सक्ने संभाब्य हिंसा, दुर्ब्यबहारबाट संरक्षणकोलागि निगरानी गर्न नियमित रुपमा टोली वा ब्यक्ति परिचालन गर्ने ।	▪ सरोकारवाला निकायहरु बीच कार्यक्षेत्र र जिम्मेवारी बाँडफाड ▪ मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरुको नक्शाङ्कन ▪ मनोसामाजिक परामर्शकर्ता उत्पादन एवंम पुर्नताजगी ▪ आकस्मिक सहयोगकोष स्थापना गर्ने ।	▪ यातायात,खाना,आबास आदि ब्यबस्थाको लागि श्रोतको कमी प्रतिस्ठा सामाग्री (Dignitykits)को कमि ▪ खोप ▪ स्वच्छ खानेपानी ▪ यातायात, ढुवानी खर्च र भैपरी आउने खर्च नहुदा समयमा प्रभावित स्थानमा पुग्न कठिन	म.तथा बा.बा.का. र कलष्टर सदस्यहरु जिल्ला जनस्वास्थ्य कायलिय जिल्ला अस्पताल जि.खा.पा.का./वास कलष्टर	४००० ०० (श्रोतको खोजी गर्नुपर्ने)

४८ घण्टा देखि ७२ घण्टा भित्र	■ हिंसा दुर्व्यबहारबाट संरक्षणकोलागि नियमित रुपमा टोली वा ब्यक्ति परिचालन गर्ने । ■ मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरु परिचालन गर्ने ■ हिंसामा परेका महिलाहरुलाई अल्पकालिन आश्रय र आबश्यकक्ता अनुसार कानूनी सहायता प्रदान गर्ने ।	बिपदको समयमा अप्रत्याशित सेवा दिनुपर्ने भएको हुँदा आबश्यक, श्रोतसाधन र दक्ष जनशक्तिको नाम लिष्ट विवरण संकलन गरिराख्ने ।		जिल्ला महिला कानूनी सहयायता समिति	करिब २००००० (आवश्यकता अनुसार)
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	गर्भवती, सुत्केरी, बिरामी/अशक्त जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, अनाथ, असहायहरुलाई सहायताकोलागि आबश्यक समन्वयकारी भूमिका निर्बाह गर्न नियमित रुपमा स्वमंसेवक परिचालनको ब्यबस्था मिलाउने । ■ अपांगता सहायक सामाग्री उपलब्ध गराउने	■ प्रभावितहरु सेल्टरमा बस्नुपर्ने अवधिभर दैनिक आलोपालोगरी खटिने स्वमंसेवकको ब्यबस्था ■ अनुमानित सम्भावित संख्यामा अपांगता सम्बन्धि सहायक सामाग्रीहरु खरिद वा प्राप्तगरी स्टोरगरी राख्ने	■ सहायक सामाग्री खरिदकोलागि रकमको अभाव ■ दिनभर खटिने स्वमं सेवकलाई चिया, खाजासम्मको ब्यबस्थापनि नहुनु	म.बा.बा. कार्यालय बर्दिया अपाङ्ग पुनर्स्थापना केन्द्र जनस्वाथ्य कार्यालय	करिब २ लाख पचा सहजार करिब ५० हजार (श्रोत को खोजी)
७ दिन देखि २ साता भित्र	■ प्रभावित बालबालिका तथा महिलाहरुलाई मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरता ■ हिंसा दुर्व्यबहारबाट संरक्षणकोलागि नियमित रुपमा टोली परिचालन गर्ने ।	,,	,,	म. तथा बा.बा. कार्यालय, ओरेक नेपाल, माइती नेपाल, जिल्ला कानूनी सहयाता समिति	३०० ०००

२ साता देखि १ महिना भित्र	▪ बालमैत्री सुरक्षित स्थल निर्माण र उपयोग ▪ कानूनी तथा मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरताका साथै बिशेष प्रकृतिका मुद्दाहरुलाई जिल्ला सेवा केन्द्र तथा सम्बन्धित निकायहरुमा रिफर ▪ अस्थाई आवासमा सम्भावित हिंसा बिरुद्ध सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ▪ विपद्‌बाट प्रभावितहरुको अभिलेख राख्ने ▪ नियमित बैठकहरु र समिक्षा ▪ अनुगमन तथा प्रतिबेदन	▪ सहयोगी सरोकारवालाको पहिचान र समन्वय ▪ सचेतनाकोलागि आबश्यक कन्टेन र सहजकर्ता र कार्यक्षेत्र निर्धारण	बिशेष आयमुलक क्रियाकलापमा स्थाई सदस्य बाहेककालाई कार्यक्रम नराखिने र प्रभाव क्षेत्र भन्दापनि आफ्नो क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिने र समन्वयको कमी	म.तथा बा.बा.का.र सरोकारवाला सबै निकायहरु(प्लान नेपाल, सेभ द चिल्ड्रेन, यूनिसेफ, केएर नेपाल)	४००००० आवश्यकता अनुसार

जिल्ला स्तरमा रहेका संरक्षण क्षेत्र अन्तर्गतका सदस्य निकायहरु र सम्पर्क ब्यक्तिको विबरण

क्र सं	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क ब्यक्तिको नाम,थर	पद	सम्पर्क		
				अफिस फोन नं.	मोबाईल नं.	ईमेल
१.	श्री महिला तथा बालबालिका कार्यालय , बर्दिया	श्री गिरा कुमारी वस्नेत	म.बि.अ. म.बि.नि.	०८४-४२०११२	९८५८०२१११२ ९८४८२२१७६१	gira.basnet88@gmail.com
२.	श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री हिरा कुमारी खत्री	प्र.स.नि.	१००,०८४-४२०२०९	९८४४८३६२२६	
३.	श्री ने.रे.सो.जिल्ला	श्री रामचन्द्र थापा	उपाध्यक्ष		९७४८००४१७५	
४.	श्री जिल्ला बाल कल्याण समिति	श्री ऋषीराम उपाध्याय	बा.स.नि.	०८४-४२०११२	९८६८२२५८३१	
५.	श्री सामाजिक कानूनी सहायता केन्द्र	श्री लक्ष्मी नेपाल	संयोजक	०८४-४२१०४६	९८५८०२६३०२	Laxmi Nepal 83@yahoo.com
६.	श्री सामुदायिक प्रहरी	श्री कुलचन्द्र थापा	प्र.ज.		९८५८०९०५२८	
७.	श्री जिल्ला सेवा केन्द्र	श्री लक्ष्मी मुडवरी	प्रमुख	०८४-४२१२३३	९८४४८२१९९७	
८.	श्री प्लान नेपाल	श्री दुर्गा क्षेत्री	प.संयोजक		९८४८०२९७००	durga0342@gmail.com
९.	श्री बेश बर्दिया	विनोद बहादुर सिंह	का.संयोजक		९८४८५२७४३४	
१०	श्री कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	श्री तारा बहादुर सुनार	का.संयोजक	०८४-४२१३०१	९८४८१११५२६	kmjsnepal@gmail.com
११	श्री दलित महिला उत्थान संघ	श्री विमला वि.क. खिमा वि.क	अध्यक्ष महा सचिव		९८५८०३०२५९ ९८४८०२०६१०	khima45@yahoo.com
१२	श्री दलित महिला संघ,	श्री हिमा सुनार	अध्यक्ष		९८४८०६७०१५	
१३	श्री थारु महिला उत्थान केन्द्र	श्री प्रिज्मा सिं थारु माधुरी वि.क.	का. निर्देशक अनुकुलन		९८५८०२१४५७ ९८४८०४३६३७	memadhuri65@gmil.com

क्र सं	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क व्यक्तिको नाम,थर	पद	सम्पर्क		
				अफिस फोन नं.	मोबाईल नं.	ईमेल
१४	श्री राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	श्री दिनेश श्रेष्ठ निर्मल चौधरी	अध्यक्ष कार्यक्रम संयोजक	०८४-४२०२७४,७८३	९८४८०२६२४६ ९८४८०३१८७३	
१५	श्री जनजागरण महिला संघ	श्री गोमा पौडेल लक्ष्मि पौडेल	अध्यक्ष		९८४८०२५७१३ ९८५११२३४९७	
१६	फूलबारी एफ.एम.	श्री दिपक शर्मा कुसुम वि.क.	स्टेशनमेनेजर		९८५८०७९७०० ९८५८०३५१११	
१७	बबई एफ.एम.	श्री यूवराज श्रेष्ठ	स्टेशनमेनेजर		९८५८०२०६०३	
१८	कारितास	श्री खम्व सिंह बस्नेत	कार्यक्रम संयोजक		९८४८०२०७६७	
१९	शक्ति समुह	श्री निर्मला थापा	क्षेत्रिय अधिकृत		९८५८०२८४४४	
२०	जन स्वास्थ्य कार्यालय	महेन्द्रध्वज अधिकारी	बरिष्ठ जन स्वास्थ्य अधिकृत		९८५८०७००२७	
२१	साना हात	अर्पण आचार्य	का.क.स.सदस्य		९८४८१८०१४२	
२२	माइती नेपाल	गायत्री रिमाल	सुपरभाइजर	०८४-४२०८६६	९८४८२४४४९१	bardiya@mainNepal.org
२३	ओरक नेपाल	विपना योगी	का. संयोजक	०८४-४२०१६८	९८५८०३११६८	

आबश्यक्ताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान (भौतिक साधन, दक्ष जनशक्ति, पैसा)

क्रसं	विबरण	अनुमानित आबश्यक्ता		जिल्लामा भएको परिमाण		अपुग परिमाण		सहयोग प्रतिबद्दता गर्ने निकाय
		संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	
१.	बिभिन्न बैठक, कार्यशाला, अभिमूखीकरण, सचेतना	४३ पटक	६८२०००					म. तथा बा.बालिका का.
२	सूचना, सचेतना तथा तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धि बिभिन्न फारम छपाई र वितरण	४ पटक	८००००					नेरेसो, स्थानीय तह, संरक्षण कलष्टर सदस्यहरु
३	निगरानी, अनुगमन, राहत विबरण, ढुवानी, भैपरी	करिब १०० जना	४२७५००					नेरेसो, स्थानीय तह, संरक्षण कलष्टर सदस्यहरु
४	सहायक सामाग्री खरिद तथा ढुवानी	जना १००	२५००००					
५	मनोसामाजिक परामर्शसेवा	जिल्लाभर	३०००००					ओरेक, माइती नेपाल, जिल्ला कानूनी सहयाता समति, म. तथा बा.बा. का.
६	कानूनी सहायता तथा अल्पकालिन आश्रय	जना २०	१५००००					जिल्ला कानूनी स. स.
७	बालमैत्री सुरक्षित आश्रय स्थल स्थापना	स्थान ३	३०००००					सेभ द लिल्डेन, केएर नेपाल, प्लान नेपाल, युनिसेफ
९	बिशेष प्रकृतीका प्रभावितलाई राहत सामाग्री वितरण							संरक्षण कलष्टर सवै

३.९ विषयगत क्षेत्रः आपत्कालिन शिक्षा
अगुवाइ गर्ने निकायः जिल्ला शिक्षा कार्यलय,बर्दिया
मुख्य बिपत्को किसिमः बाढी, हावाहुरी, लू, शीतलहर, महामारी, जगली जनावरको आतङ्क र भुकम्प

विपद्को अनुमानित अवस्थाः
- बर्दिया जिल्लाका ६ नगरपालिका.र २ गाउपालिकाका करिव १५० वटा विद्यालयहरु बाढीको कारणले प्रभावित हुने ।
- विद्यालयलाई आपतकालिन अवस्थामा आश्रय स्थलको रुपमा प्रयोग गर्दा विद्यालयको वरिपरि महामारी जस्ता समस्याहरु उत्पन्न हुने ।
- बिद्यार्थीहरुलाई बिद्यालय जाँदा आउदाँ र बिद्यालय परिसरमा रहेका रुखहरु ढलेर च्याप्ने र चोटपटक लाग्ने सम्भावना भएको ।
- बिद्यार्थीहरुलाई बिद्यालय जादाँ आउदाँ बस, ट्रक, गाडी, मोटर साईकल आदि बाहनहरुबाट दुर्घटना हुने ।
- गर्मी याममा बिद्यार्थीहरु बिद्यालय जाँदा आउदाँ र बिद्यालय परिसरमा हुदाँ उच्च तापक्रमका कारण लू लाग्ने सम्भावना रहेको ।
- जाडो याममा ठन्डीको कारण बिशेष गरेर कम उमेरका र विपन्न परिवारका (न्यानो लुगाबाट बन्चित) बिद्यार्थीहरुलाई शितलहर लाग्ने सम्भावना रहेको ।
- लगभग जिल्लाका ८० प्रतिशत विद्यालय भवन भूकम्पीय दृष्टिकोणबाट जोखिम ।
- २० हजार विद्यार्थीको किताब तथा शैक्षिक सामग्री आपत्कालिन अवस्थामा हराउनु वा नष्ट हुनु ।
- बाढीको बेलामा विद्यालय बन्द हुँदा बैकल्पिक पठनपाठनको व्यवस्था नहुनु ।
- बाढीका कारणले विद्यालय जाने बाटोघाटो अवरुद्ध हुने ।
- भुकम्प, आगलागी र बाढीका कारण विद्यालयमा फर्निचर, पठन पाठन सामाग्री, अभिलेख सामाग्री, प्रयोगशाला सामाग्री आशिंक वा पुर्ण रूपमा क्षति हुन सक्ने ।
- भुकम्प,हावाहुरी,आगलागीका कारण शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको ज्यान जोखिममा पर्न सक्ने ।
- विद्यालयमा खानेपानीका स्रोत प्रदुशित हुदाँ, झाडापखाला, सरुवा रोगज्वरो आदिले प्रभावित हुने ।
- जगली जनावरको आतङ्कका कारण शिक्षक विद्याथी प्रभावित हुन सक्ने ।

विषयगत उद्देश्यः
- बालबालिकाको अध्ययन अध्यापनलाई आपतकालिन अवस्थामा पनि सुरक्षित तरिकाले सुचारु गर्ने ।
- बालबालिका, शिक्षक कर्मचारी तथा अविभावकको आपत्कालिन अवस्थामा विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- बिद्यालयको भौतिक सरंचना र अभिलेख सुरक्षित गर्ने ।
- विपद्बाट भएको भौतिक तथा सडक क्षतिको पुर्नस्थापना तथा पुननिर्माण गर्ने ।

शिक्षा क्लष्टरको विपद् व्यवस्थापन कार्यान्वयन योजना एवम् गरिने क्रियाकलापहरु

समयावधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीक कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्थाको संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
० देखि १ घण्टाभित्र	• विषयगत क्षेत्रको बैठकको आव्हान गर्ने । • मोवाइल, टेलिफोन र अन्य सञ्चार मिडियाको प्रयोग गरी क्षतिको प्रारम्भिक विवरण सकलन गर्ने ।	• विपद् प्रभावित हुने सम्भावित क्षेत्रमा रहेका विद्यालय, शिक्षक र अभिभावकहरुको मोवाइल एवम् टेलिफोन नं. अद्यावधिक ।	• पूणरुपले अद्यावधिक भइसकेको ।	• जिल्ला शिक्षा कार्यालय, स्रोतकेन्द्र, विद्यालय , नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायतका अन्य संघसंस्थाहरु	
	• थप क्षति हुन नदिन सूचना प्रवाह गर्ने , स्थानिय स्तरमा रहेको दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्ने ।	• स्थानिय स्तरमा रहेको दक्ष जनशक्तिलाई तालीम प्रदान गर्ने	• पूर्ण रुपले अद्यावधिक भइ नसकेको ।	• जिल्ला शिक्षा कार्यालय, स्रोतकेन्द्र र रेडक्रस बर्दिया	
१ घण्टादेखि ७ घण्टासम्म	• शिक्षा क्लष्टरको बैठक सञ्चालन गरी क्षतिको प्रारम्भिक विवरणको विश्लेषण	• शिक्षा क्लष्टरमा सहभागी संघसंस्थाहरुको विवरण अद्यावधिक	• क्लष्टरमासहभागीहरुको विवरण अद्यावधिक भएको ।	• जिल्ला शिक्षा कार्यालय र सम्बन्धित संघसंस्थाहरु ।	
	• विद्यालयस्तरको जनशक्ति परिचालन गरी क्षतिको विवरण संकलन र उद्धार कार्य निरन्तरता दिने	• विवरण संकलन गर्ने फारम र दक्ष र तालिम प्राप्त संकलक एवम् उद्धारकर्मीहरुको अद्यावधिक ।	• सर्वे फारम, विवरण संकलकरउद्धारकर्मीलाई अभिमुखीकरण बाँकी	• नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र विद्यालयहरु	
	• विद्यालयहरुलाई विपद्बाट प्रभावितहरुका लागि सेल्टरको रुपमा तयारी र व्यवस्थापन ।	• आवश्यक पर्ने स्थान, कक्षाकोठा र टेण्टको व्यवस्थापन ।	• टेण्टको व्यवस्थापन गनै बाँकी	• जिल्ला शिक्षा कार्यालय, रेडक्रस र संघसंस्थाहरु	
८ देखि २४ घण्टासम्म	• विद्यालयहरुलाई विपद्बाट प्रभावितहरुका लागि सेल्टरको रुपमा तयारी र व्यवस्थापन ।	• आवश्यक पर्ने स्थान, कक्षाकोठा र टेण्टको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।	• टेण्टको व्यवस्थापन गर्ने काम बाँकी	• जिल्ला शिक्षा कार्यालय, रेडक्रस र संघसंस्थाहरु	
	• बिद्यालय भित्र प्रभावितहरुको अवस्था लेखाजोखा गर्न शिक्षक, जुनियर रेडक्रस र स्काउटको तालिम पाएका विद्यार्थीहरुलाई स्वयम् सेवककोरुपमा परिचालन गर्ने ।	• जुनियर रेडकस र स्काउटको तालिमको साथै जोखिम ब्यबस्थापनको समेत तालिम प्राप्त गरेका शिक्षक र विद्यार्थीहरुको नामनामेसी विवरण अद्यावधिक गर्नुपर्ने ।	• तालिमदिननसकिएको र नामनामेसी विवरण समेत अद्यावधिक गर्न नसकिएको ।	• जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, ने.रे.सो. बर्दिया र जिल्ला शिक्षा कार्यालय, स्रोतकेन्द्र, सम्बन्धित गैर सरकारी संघ संस्थाहरु ।	

समयावधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीक कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्थाको संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	• आवश्यकतानुसार पहिलो दिनको प्रक्रिया दोहोऱ्याउने • प्रकोपमा परेका विद्यालय पहिचान तथा अवस्थाको प्रारम्भिक विश्लेषण गर्ने • प्राप्त सूचना तथा विश्लेषणको अवस्था जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समितिमा जानकारी गराउने ।	• यसभन्दा पहिले गरेजस्तै गर्ने । • प्रारम्भिक स्थलगत विवरण संकलन गर्ने । • क्लष्टरको बैठक सञ्चालन गर्ने । • जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकमा सहभागी भइ प्राप्त विवरण प्रस्तुत गर्ने	• यसभन्दा पहिले भए जस्तै । • ग्याप नहुने • ग्याप नहुने • ग्याप नहुने	• जि.शि.का., बिद्यालय, प्र.अ./शिक्षक, बिद्यालय व्यवस्थापन समिति एवं रेडक्रस उपशाखाहरु र संघसंस्थाहरु ।	
४८ देखि ७२ घण्टा भित्र	• आवश्यकतानुसार दोश्रो दिनसम्मका क्रियाकलापहरु पनि दोहोऱ्याउने ।शिक्षासँग सम्बद्ध सघंसस्था र सहयोगी निकायहरुबाट सहयोगको लागि आव्हान गर्ने ।	• यसभन्दा पहिले गरेजस्तै गर्ने । • त्यस्ता सहयोगी संघसंस्थासँग समन्वय गर्ने र संयुक्त बैठक सञ्चालन गर्ने ।	• यसभन्दा पहिले भए जस्तै । • ग्याप नहुने ।	• जि.शि.का., बिद्यालय, प्र.अ., शिक्षक, बिद्यालय व्यवस्थापन समिति एवं रेडक्रस उपशाखाहरु, शिक्षा सरोकार मञ्च, संघसंस्थाहरु र शिक्षकका पेशागत संस्थाहरु ।	
७२ घण्टादेखि ७ दिनसम्म	• आवश्यकतानुसार तेश्रो दिनसमम भएका क्रियाकलापलाई समेत निरन्तरता दिने। • विद्यालयगत रुपमा प्रभावित बालबालिका र क्षतिको विवरण सुनिश्चित गर्ने । • शिक्षा सरोकार मञ्चको बैठक सञ्चालन गरी सहयोगको दायरा र सहयोग गर्ने संस्थाहरुको सुनिश्चित गर्ने । • पुनस्थापना सम्बन्धी वास्तविकताका आधारित योजना तयार गर्ने ।	• तैश्रो दिनसम्म गरेजस्तै गर्ने र आवश्यकतानुसार सुधार समेत गर्ने । • प्रभावित बालबालिका र क्षतिको तथ्याङ्क संकलन एवम् कम्पाइलेसन गर्ने । • शिक्षा सरोकार मञ्चको बैठक सञ्चालन गरी सहयोग र समन्वयको दायार फराकिलो बनाउने । • पुनस्थापना सम्बन्धी स्रोत र जिम्मेवारीको बाँडफाँड गरी तदनुसारको काम गर्ने ।	• ग्याप नहुने । • ग्याप नहुने । • ग्याप नहुने । • ग्याप नहुने ।	• जि.शि.का., बिद्यालय, प्र.अ., शिक्षक, बिद्यालय व्यवस्थापन समिति एवं रेडक्रस उपशाखाहरु, शिक्षा सरोकार मञ्च, संघसंस्थाहरु र शिक्षकका पेशागत संस्थाहरु ।	

समयावधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालीक कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्थाको संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
८ दिन देखि २ साताभित्र	● आवश्यकतानुसार अघिल्लो हप्तामा भएका क्रियाकलापहरुलाई समेत निरन्तरता दिने । ● विद्यालयलाई सेल्टर बनाएका विपद् प्रभावितहरुलाई क्रमशः घर पठाउने, ● अवरुद्ध भएको विद्यालयहरुको पठनपाठन सुचारु गर्ने । ● आवश्यकतानुसार अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण गरी शिक्षण कार्य सञ्चालन गर्ने । ● आवश्यकतानुसार मनोसामाजिक परामर्शका कक्षाहरुसमेत सञ्चालन गर्नुपर्ने । ● पुनस्थापना र राहतका कार्यहरु आरम्भ गर्ने	● सातौं दिनसम्म गरेजस्तै गर्ने र आवश्यकतानुसार सुधार समेत गर्ने । ● विद्यालय परिवार र उद्धार एवम् पुनस्थापना टिममा खटिएकाहरु सक्रिय हुने । ● विद्यालयका शिक्षक , विद्यार्थी र अभिावक सक्रिय हुनुपर्ने । ● विद्यालयका शिक्षक , विद्यार्थी, अभिावक, संघसंस्थाहरु सक्रिय हुनुपर्ने । ● आवश्यकतानुसार बालक्लवहरुलाई सक्रिय गराउने र मनोसामाजिक परामर्शका लागि विज्ञहरु खटिनु पर्ने ● आवश्यकतानुसारका सामग्री भएको किटबक्सको व्यवस्था गर्ने ।	● ग्याप नहुने । ● ग्याप नहुने । ● ग्याप नहुने । ● स्रोतको पहिचान हुन बाँकी । ● विज्ञको अभाव । ● दाताहरुको सुनिश्चित भइनसकेको ।	● जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, जि.शि.का., विद्यालय, प्र.अ., शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति एवं रेडक्रस उपशाखाहरु, शिक्षा सरोकार मञ्च, संघसंस्थाहरु र शिक्षकका पेशागत संस्थाहरु, बालक्लवहरु आदि ।	
२ सातादेखि १ महिनासम्म	● विद्यालयहरुको भौतिक क्षतिको इष्टिमेट कार्य सम्पन्न गर्ने । ● जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको सिफारिसको आाधारमा भौतिक क्षति भएका विद्यालयहरुको पुननिर्माण, पाठ्यपुस्तक क्षति भएका विद्यार्थीहरुको पाठ्यपुस्तक खरिद आदिका लागि रकम यकिन गरी केन्द्रमा माग गर्ने । ● अनुगमन, निरीक्षण र प्रतिबेदनलाई निरन्तरता दिने	● जिशिका एवम् संघसंस्थाबाट प्राविधिक खटाउने । ● केन्द्रबाट नआउन्जेलसम्म जिल्ला र स्थानीय स्तरबाट सहयोग जुटाइ आपतकालीन स्थितिको व्यवस्थापन गर्ने । ● केन्द्रीय निकायहरुमा पहल, समन्वय र सिफारिस निरन्तर रुपमा गरिरहने । ● विपद् व्यवस्थापनको फोकल पर्सन सक्रिय हुनुपर्ने ।	● इष्टिमेसनका लागि स्रोतको व्यवस्था नभएको । ● केन्द्रबाट संबोधन हुने कुराहरुमा ढिलाइ हुने गरेको । ● ग्याप नभएको । ● ग्याप नभएको ।	● जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, शिक्षा मन्त्रालय, शिक्षा विभाग जि.शि.का., विद्यालय, प्र.अ., शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति एवं रेडक्रस,, शिक्षा सरोकार मञ्च, संघसंस्थाहरु र शिक्षकका पेशागत संस्थाहरु ।	

शिक्षा क्षेत्रको विपद् व्यवस्थापनमा आवश्यकताको लेखाजोखा एवम् ग्याप पहिचान (भौतिक साधन, दक्ष जनशक्ति एवम् रकम)

क.सं.	विवरण	अनुमानित आवश्यकता		प्रतिबद्ध परिमाण		खाडल परिमाण		सहयोग प्रतिबद्धता गर्ने			कैफियत
		संख्या	रकम रु हजारमा	संख्या	रकम	संख्या	रकम रु हजारमा	संस्था	संख्या	रकम	
१	विपद् सम्बन्धी पूर्वसूचना अभिमुखीकरण	१५० विद्यालय	७५०			१५० विद्यालय	७५०				
२	कृत्रिम मचानहरुको निर्माण	१० स्थान	१०००			१० स्थान	१०००				
३	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण	१५० विद्यालय	७५०			१५० विद्यालय	७५०				
४											
५	क्षतिको लेखाजोखा एवम् सर्वेक्षण	१५० विद्यालय	१५०			१५० विद्यालय	१५०				
६	मनोसामाजिक परामर्श	१५० विद्यालय	१५००	१५० विद्यालय	१५००			रुम टू रिड	१५० विद्यालय	१५००	
७	अस्थायी कक्षाकोठा निर्माण	२० कोठा	१०००			२० कोठा	१०००				
८	विद्यार्थी किटबक्स	१५०००	२२५००			१५०००	२,२५,००				
९	विपद् उद्धार कोष	१	२००			१	२००				
१०	पाठ्यपुस्तक	१०००० सेट	२०००					जिशिका	१०००० सेट	२०००	
११	कार्पेटिङ कुसन समेत	३०० कक्षा कोठा	१५००			३०० कक्षा कोठा	१५००				
१२	विद्यालय किट	१५० सेट	७५०			१५० सेट	७५०				
१३	ECED किटट	२०० सेट	८००			२०० सेट	८००				
१४	विद्यालय परिसर सरसफाइ	१५० विद्यालय	१५००			१५० विद्यालय	१५००				
१५	खानेपानी	५० धारा	२५०								
१६	शौचालय	५० वटा	२५००	२०	१०००						
१७	कक्षाकोठा मरमरत	३०० कक्षा कोठा	७५००	२०	५००	३०० कक्षा कोठा	७५००				
१८	कक्षाकोठा निर्माण	२० कोठा	८००	१०	४००	१०	४००	जिशिका	१०	४००	
१९	स्वयमसेवकपरिचालन व्यवस्थपान	१५० विद्यालय	१५०			१५० विद्यालय	१५०				
२०	जिल्लास्तरीय बैठक, गोष्ठी सञ्चालन एवम् योजना निर्माण	१२ पटक	१००			१२ पटक	१००				
२१	अनुगमन, निरीक्षण र प्रतिबेदन	१५० विद्यालय	१५०			१५० विद्यालय	१५०				
	कुल जम्मा		४६०००		३४००		४२६००				

शिक्षा क्लष्टरको विपद् व्यवस्थापन कार्यान्वयन योजना सहितको पूर्व तयारी कार्यको विवरण

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	विपद्बाट प्रभावित हुने सम्भावति विद्यालय र विद्यार्थीहरुको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला शिक्षा कार्यालय, स्रोतकेन्द्र र संघसंस्थाहरु	बैठक एवम् कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।
२	सङ्कटासन्न विद्यालयका शिक्षक एवम् विव्यसका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नं अद्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला शिक्षा कार्याल्य, स्रोतकेन्द्र र संघसंस्थाहरु	बैठक एवम् कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।
३	बाढीको मुहान एवम् स्रोतको रुपमा रहेका दाङ, सुर्खेत जिल्लासँग नियमित सम्पर्कमा रही सूचना एवम् जानकारी लिने ।	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिका सदस्यहरु, शिक्षा क्लष्टरका सदस्यहरु, स्रोतकेन्द्र, विद्यालय र संघसंस्थाहरु	कुराकानी र सञ्चार सम्पर्क	बाढी आउन सक्ने सम्भाव समयमा ।
४	विद्यालयमा शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकहरुलाई पूर्व सुचना प्रणालीबारे अभिमुखिकरण गर्ने ।	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिका सदस्यहरु, शिक्षा क्लष्टरका सदस्यहरु, स्रोतकेन्द्र, विद्यालय र संघसंस्थाहरु	बैठक र कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।
५.	सङ्कटासन्न विद्यालयका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुलाई बाढी पूर्वसुचना अभिमुखिकरण, प्रकोप व्यबस्थापन र प्राथमिक उपचार आधारभूत तालिम दिने ।	जिल्ला शिक्षा कार्यालय, डि.डब्लु.ओ., आरकेजेएस, नेपाल रेड्क्रस सोसाइटी, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय अर्न्तगतका स्वास्थ्य संस्थाहरु, जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति आदि ।	अभिमुखिकरण र तालिम	मन्सुनपूर्व

विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण:

क्र.स.	सस्था	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यलयको सम्पर्क नम्वर	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	फोन नं.
१	जिल्ला समन्वय समिति वर्दिया	तेजराज शर्मा	९८५८०६२२२२	नरेन्द्र गिरी	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	डिल्लीराज अर्याल	९७४८००७२२७
३	नेपाल स्काउट				
४	Plan Nepal	दुर्गा क्षेत्री			
५	Action Aid Nepal	सरोज पोखरेल	९८४८६११४२६	प्रेम बहादुर थारु	९८६८२१३०३७
६	यूनिसेफ नेपालगञ्ज	राजेश मगर	९८५११५९१३५		
७	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	मानबहादुर डाँगी	९८५८०२६६०६	ताराबहादुर सुनार	९८४८१११५२६
८	दलित महिला उत्थान संघ	बिमला वि.क.	०८४४२०८००।९८५८०३०२५९	विष्णु नेपाली	९८४८०६३७४०
९	सामुदायिक विकास संस्था	कालुराम वि.क.	९८५८०२२९५६	सितल विक	९८५८०५८५७६
१०	सुचना मानवअधिकार अनुसन्धान केन्द (IHRC)	विश्वजित तिवारी	९८५८०२५७४२	सोमवहादुर गुरुड	९८४८१०३८६२
११	वेस बर्दिया	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२		

क्र. स.	सस्था	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यलयको सम्पर्क नम्बर	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	फोन नं.
१२	राधकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश प्रसाद श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	निर्मल चौधरी	९८४८०३१८७३
१३	Room To Read	हेम लम्साल	९८५१२३०४०३		
१४	असल छिमेकी				
१५	जन जागरण महिला सघ	गोमा पौडेल			
१६	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	विराट पन्त	

परिच्छेद-४:

कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति

४.१. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कियाशील हुने

यो बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना जिल्ला स्तरको विपद् व्यवस्थापनका लागि उपलव्ध भौतिक, मानविय र आर्थिक श्रोतहरुलाई आंकलन गरी साथै नेपाल सरकारको बिपद् जोखिम व्यवस्थापनको रणनीति र उद्धारकान्यूनतम आधारभूत पक्षहरुलाई दृष्टिगत गरी तयार भई जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिबाट अनुमोदन भएको हो । जिल्ला भित्र विपद् सम्बन्धी कुनै घटना घटेको जानकारी हुनासाथ यस योजनामा उल्लेखित बिषयगत समितिहरु तथा फोकल व्यक्तिहरु र सरोकारवालाहरु स्वतः सक्रिय हुनेछन् ।

४.२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना

जिल्लामा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायहरूले विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा आवद्ध रहि यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गर्न सघाउने छन् । साथै गउपालिका तथा नगरपालीका र त्यहाँ कार्यरत संघसंस्थाहरूले पनि बिषयगत योजनाहरू कार्यान्वयन गर्न स्वयंसेवक परिचालन गरि आवश्यक सहयोग गर्नेछन् ।

४.३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधि

जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समितिले यसका पदाधिकारीहरू मध्येबाट उपयुक्त व्यक्तिहरू छनौट गरी एक कार्यदल बनाइ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्ययोजना कार्यान्वयनको समग्र अनुगमन गर्नेछ । प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन नियमित समिक्षा गरिनेछ ।

परिच्छेद-५:
प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

५.१. प्रतिवेदन तथा संचार

बर्दिया जिल्लामा बाढिले हरेक वर्ष प्रभावित गर्ने हुँदा सो सम्बन्धि विपद्बाट हुने क्षति न्यूनिकरणका लागि बाढि पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना भैसकेको हुँदा त्यसको व्यवहारिक प्रयोग गरि वर्षाको समयमा माथिल्लो तटीय र तल्लो तटीय समुदाय विच निरन्तर सम्पर्क कायम गर्ने साथै बाढि सम्बन्धि सूचना स्थानीय एफ.एम.बाट प्रशारण गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ।
प्रतिकार्यका लागि गठितबिषयगत अगुवाहरुलेविपद् सम्बन्धि प्रतिवेदन जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समितिलाई बुझाउनु पर्नेछ। यस्तो प्रतिवेदन विपद्को अवधिमा सकेसम्म दैनिक रुपमा तयार गर्नु पर्दछ। साथै विपद्को बारेमा स्थलगत अनुगमन टोलीले तयार गरेको प्रतिवेदन जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समितिको बैठकमा प्रस्तुत गर्नेछ।

५.२. संस्थागत व्यवस्था

दैविप्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ र विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ को प्रावधान बमोजिम विपद् व्यवस्थापनका लागि जिल्ला र स्थानीय (गाउपालिका, न.पा.) स्तरमा छुट्टाछुट्टै संस्थागत संरचना तयार भएको छ। प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्याङ्कनसंस्थागत रुपमा गरिनेछ। यसको संयोजन जिल्ला स्तरमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र गाउपालिकातथा नपाहरुमा जिल्ला समन्वय समिति समेत सहयोग लिई सम्बन्धित गाउँपालिकातथा नपाहरूले गर्नेछन्।

५.३. अभिलेखिकरण

जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समितिको सदस्य सचिवको हैसियतले जिल्लास्तरमा विपद् प्रतिकार्यको अभिलेखिकरण जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयले गर्नेछ भने स्थानीय स्तरमा गाउपालिकातथा नपाका LDMC विपद् व्यवस्थापन समितिहरूले नेतृत्व गर्नेछन्। जिल्ला वा स्थानीय दुवै तहमाा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूले सर्वेक्षण तथा अभिलेखिकरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्नेछन्।

५.४. अनुमोदन प्रकिया

मिति २०७३ बैशाख ३१ गतेका दिन जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकबाट विषयगत क्षेत्रका अगुवा संस्था र सहयोगी संस्था एवं निकायहरुको सहभागितामा कार्यशालाको आयोजना गरि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुमोदन गरियो।

खण्ड-६:
अनुसूचीहरु

अनुसूचि नं.१. राजनैतिक दलका प्रमुखहरुको सम्पर्क विवरण

क्र.स.	नामथर	निकाय	पद	सम्पर्क नम्वर
१	संजय गौतम	नेपाली काग्रेस	सभापति	९८५८०२११२३
	मक्कु चौधरी		सचिव	९८५८०२७७९६
२	हरि ज्ञवाली	ए.मा.ले.	अध्यक्ष	९८५८०२६२७३
	शालिकराम अधिकारी		सचिव	९८५८०२७१०६
३	तिलकराम शर्मा हिमाल	ने.क.पा.माओवादी केन्द्र	ईन्चार्ज	९८५८०२३९४२
	दुर्गा वहादुर थारु कविर		संयोजक	९८५८०२३९५२
	आकाश शर्मा			९८५८०२५८९८
४	फुलाराम थारु	म.जन.फो.लो.	अध्यक्ष	९८४९६५५०२९
	प्रभुराम गोडिया		कोषाध्यक्ष	९८४८१८७४९४
५	तोफा यादव	संघिय समाजबादी फोरम. नेपाल	जि. इन्चार्ज	
	कृष्ण यादव			
६	केशव यादव	राजपा	केन्द्रिय सदस्य	९८४८०४२२७७
	किर्तीनाथ यादव		संयोजक	९८४८१२८८५२
	अशेश्वर ठाकुर		सचिव	९८४८१४३४३९
७	भिम वहादुर वोहोरा	रा.प्र.पा	अध्यक्ष	९८४८०३५६०९
	गिता बस्नेत			९८४१३१०७०१
८	तिर्थवहादुर चन्द	ने.क.पा.माले	सचिव	९८४८०२८९९६
	भिम वहादुर चौधरी		उपसचिव	९७४८००१२६९
९	युवराजढकाल	राष्ट्रियजनमोर्चा	केन्द्रीय सल्लाहकार	९८४८०१२०६४
	बासुदेव पोखेल		अध्यक्ष	९८४८०९२५९७
१०	रामसुरत यादव	ने क.पा संयुक्त	अध्यक्ष	९८५८०२१३९०
११	केशवराज पौडेल	नयाशक्ति नेपाल	संयोजक	९७५८०००४१२
	आनन्द ढुंगाना		सदस्य	९८४८०२२१८६

अनुसूचि नं.२. सुरक्षा निकाय सम्बन्धि सम्पर्क विवरण

क. जिल्ला प्रहरी कार्यालय तथा मातहतका ईकाईमा कार्यरत कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण

क्र.स	निकाय	पद	नाम	फोन	मोवाइल
१	जि.प्र.का.बर्दिया	प्र.उ.	भरत वहादुर वोहारा	०८४४२०२९९	९८५८०३५५५५
२	ईप्रका मैनापोखर	प्र.नि.	देवेन्द्र कुमार मल्ल	०८४४०१०२०	९८४८००२६४८
३	ईप्रका राजापुर	प्र.ना.उ	कृष्णजी अधिकारी	०८४४६०१९९	९८५१२८०३८८
४	ईप्रका बानियाभार	प्र.नि.	हस्त वहादुर सुनार	९८५८०९०१०५	९८५८०९०५८२

क्र.स	निकाय	पद	नाम	फोन	मोवाइल
५	ई.प्र.का.मोतीपुर	प्र.नि.	चक्र वहादुर डम्मर पाल	९८५८०९०५३७	९८५१२८१४९०
६	ईप्रका ढोढरी	प्र.नि.	अशोक श्रेष्ठ	९८५८०९०२२६	९८५८०९०५२९
७	ईप्रका पाताभार	प्र.नि.	दन सिहं मडै	९८५८०९०१११	९८५८०९०५३२
८	ईप्रका बगनाह	प्र.नि.	प्रेम वहादुर क्षेत्री	०८४४०३०७७	९८५८०९०५३५
९	ईप्रका जयनगर	प्र.ना.नि.	हरि वहादुर वस्नेत	९८५८०९०५३४	९८५७८९०१९१
१०	ईप्रका सानोश्री	प्रनानि	पदम वहादुर चन्द	०८४४४०१९९	९८५८०३०५९३
११	सिप्रचौ मथुरा	प्रनानि	जनक वहादुर वुढा		९८५८०३२३१०
१२	सप्रसे बर्दिया	प्रसनि	धर्म वहादुर के.सि.		९८०२५०४४७९
१३	प्रचौ मनाउ	प्रसनि	लाल वहादुर साउद	९८५८०९०५२२	९८६८६८२४३७
१४	प्र.चौ. कालीका	प्रसनि	लाल सरी वोहोरा	९८५८०९०५१६	९८४८१८९३२९
१५	कासुगार्डबर्दिया	प्रसनि	सुनिल वस्याल		९८५७०९०९९७
१६	सि.प्र.चौ. गोडियाना	प्रनानी	माधव दत्त जोशी	९८५८०९०५४२	९८४१९७५४३७
१७	प्र.चौ भिम्मापुर	प्रसनि	भिम वहादुर विष्ठ		९८४८०५६०१४
१८	प्रचौ खैरीचन्दनपुर	प्रसनि	वाल कृष्ण सञ्याल	९८५८०९०५२०	९८४५४५८५३३
१९	प्र.चौ.सुर्यपटुवा	प्रसनि	राम वहादुर थापा	९८५८०९०५२३	९८४८०७६१७८
२०	प्र.चौ कोठियाघाट	प्र.स.नी.	राम वहादुर राना	९८५८०९०५२५	९८४८७२६२५५
२१	प्रचौ धनौरा	प्रसनि	उत्तम वहादुर खड्का	९८५८०९०५१९	९८५८४९००२५
२२	प्रचौ ताराताल	प्रसनि	राम वहादुर थापा		९८४८५२३१२३
२३	प्रचौ खैरापुर (क)	प्रसनि	कल्लु थारु		९८४८२६३६३३
२४	प्रचौ जुमनी	प्रनानि	गजं वहादु एर	९८५८०९०५४२	९८१२५३९७५०
२५	प्रचौ मोहोमदपुर	प्रसनि	नरसिह कार्की		९८१६५१५६६९
२६	प्र.चौ.सुरजपुर	प्रसनि	प्रेम वहादुर वि.सि.	९८५८०९०५२४	९८४७८४५४७४
२७	अ.प्र.पोष्ट खैरापुर (ख)	प्रसनि	पदम वहदुर साहि		९८४४८६४२८५
२८	अ.प्र.पोष्ट चेपाङ्ग	प्रसनि	तिलक पौडेल		९८४८१०३५८७
२९	अप्रपोष्ट लक्ष्मणा	प्र.स.नी	भुपेन्द्र वहादुर थापा		९८६८१०६६४१
३०	अप्रपोष्ट ककौरा	प्र.स.नी.	ललित जंग साहि		९८४८३५११४९
३१	अ.प्र.पोष्ट शितलाबजार	प्र.स.नी.	नन्दराज वडु		९८६८१२८२६०
३२	प्र.चौ.कतर्निया घाट	प्र.स.नी	राज वहादुर राना	९८५८०९१३३३	९८६६७५७४४४
३३	अ.प्र.पोष्ट ठाकुरद्धारा	प्र.स.नी	दिल वहादुर वि.क.	९८५८०९०२५३	९८६८९३८४१०
३४	जि.ट्रा.प्र.का.	प्रनानि	बावुराम. जिसी		९८४१२१३८८३
३५	अ.ट्रा.प्र.का	प्रसनी	अम्मर थापा		९८५७०१९९९९

ख. सशस्त्र प्रहरी वल सिमा सुरक्षा कार्यालय तथा मातहतका ईकाईमा कार्यरत कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण

क.स.	नाम	पद	नाम	कार्यालय	सम्पर्क
१	स.प्र.वल सिमा सुरक्षा कार्यालय गुलरिया बर्दिया	स.प्र.उ.	तारा दत्त पन्त	०८४४२१०६९	९८५१२७२११८
				९८५१२७२१३९	९८४१७५७३०४
२	स.प्र.बल.वि.ओ.पी. राजापुर	स.प्र.नि	प्रकाश राना	९८५१२७२३९०	९८५११५३५६३
३	स.प्र.बल सुरक्षा वेश सानोश्री	स.प्र.नि.	भुपेन्द्र वहादुर सेन		९८४१६३८४८८
४	स.प्र.बल.वि.ओ.पी. फुटाहा,जमुनि	स.प्र.नि.	विरेन्द्र कुमार सेन	९८५१२७२३८९	९८४८१०४०५३
५	स.प्र.बल. सुरक्षा वेस कतर्नीया	स.प्र.नि.	अम्मर ब. वि.क.		९८४१३७३८२५
६	स.प्र.बल. सुरक्षा वेस शुक्रवस्ती तारताल	स.प्र.ना.नि.	कृत वहादुर वली		९८५१२५९०५८
७	आइ.आर.टि. पोष्ट मानखोला	स.प्र.ना.नि. / स.प्र.स.नि.	सन्तोस हमाल / धन वहादुर खड्का		९८४७९८९०४७ / ९८४११९९७२२

अनुसूचि नं.३. सञ्चार माध्यमहरूको सम्पर्क विवरण

क.सं.	सञ्चार माध्यमको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालय फोन नं.	मोवाइल नं.
एफ.एम.तथा रेडियो				
१	बबई एफ एम १०६.० मेगाहर्ज	राजकुमार चौधरी	०८४४२०७६५	९८४८१२८७७४
२	फुलबारी एफ.एम.१००.६ मेगाहर्ज	दिपक शर्मा	०८४४२१२१९	९८५८०७९७००
३	बर्दिया टाइगर एफ.एम.	भावुक योगी		९८५८०५०९६१
४	रेडियो गुर्वावा एफ.एम.१०६.४ मेगाहर्ज	पुष्पा चौधरी	०८४४०००४	९८४८०२९७१८
५	रेडियो रामज्ञानु ८९.० मेगाहर्ज	सितल थापा	०८४४००३३५	९८४८०९६१९१
६	रेडियो शाथी एफ.एम.	मिन अधिकारी		
७	फुलबारी एफ.एम. भुरीगाउँ	दिपक शर्मा	०८४४२१२१९	९८५८०७९७००
पत्रपत्रिका तथा संजाल				
१	राजेन्द्र धिताल	नेपाल पत्रकार महासंघ		९८४८०२१२०६
२	कमल पन्थि	कान्तिपुर		९८५८०२२२८१
३	निर्मल घिमिरे	नागरिक		९८५८०२७३५५
४	बिष्णु तिमिल्सिना	समाचारपत्र		९८५८०८१०००
५	यज्ञ सापकोटा	नया पत्रिका		९८४८०९३०११
६	बाल कृष्ण ओली	बर्दिया टाइम्स		९८५८०२१९०४
७	कृष्ण भण्डारी	बढैया ताल टुडे		९८५८०२०३३८
८	मेनका चौधरी	रा.स.स.		९८५८०२२०१३
९	मेघराज सिग्देल	हाम्रो भावना दैनिक	०८४४२११४४	९८५८०२२२५७
१०	डबल महतरा	बबई साप्ताहिक		९८४८०५२०८८
११	राकेश बस्याल	चुरे कुञ्ज पत्रिका		९८४८०२५२३७
१२	दिपक शर्मा	बर्दिया समाचार साप्ताहिक		९८४८०७९७००
१३	सुदिप अधिकारी	राजधानी दैनिक		९८४८०२२६०८
१४	कुसुम बि.क.	फुलवारी एफ.एम.		९८५८०३०६८९

क्र.सं.	सञ्चार माध्यमको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	कार्यालय फोन नं.	मोवाइल नं.
पत्रपत्रिका तथा संजाल				
१५	यादव आचार्य	अनर्पुण पोष्ट		९८४८०२७५५४
१६	लक्ष्मण ढुंगाना	कारोबार दैनिक		९८५८०२४४६५
१६	बिनयराज भण्डारी	गेरुवा एक्सप्रेस		९८५८०२७८८०
टेलिभिजनहरु				
१८	दुर्गा आचार्य	एभिन्यूज		९८५८०२७०५३
१९	ज्योती पन्थि	न्यूज 24		९८४८०२२०१०
२०	डिल प्रकाश गौतम	नेपाल टेलिभिजन		९८४८०२११९६
२१	भावुक योगी	हिमालयन टि.भि		९८४८०५०९६१
२२	यज्ञ प्रसाद सापकोटा	ABC टि.भि		९८४८०९३०११
२३	दिपक श्रेष्ठ	माउन्टेन टि.भि		९८१२५९६८३०
२४	यादव आचार्य	एपी .१		९८४८०२७५५४

अनुसूचि नं.४ बर्दिया जिल्लामा उपलब्ध एम्बुलेन्सहरू

क) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा र उप-शाखावाट संचालन भएका एम्वुलेन्स सेवा

क्र.स.	कार्यालय	चालकको नाम	गाडि नं.	सर्म्पक नं.
१	ने.रे.सो शाखा बर्दिया गुलरिया	खिदुलाल चौधरी	भे.१.च १२२७	०८४४२०१२५ ०८४२०८४५ ९८४८२१७३९१
२	ने.रे.सो उपशाखा मनाउ , खैरीचन्दनपुर उप स्वास्थ्य चौकी	राजकुरमा चौधरी	भे.१.च ५०४	०८४४२०१२५ ९।८६८भं०९
३	ने.रे.सो उप शाखा सानोश्री	बसन्त कुमार महतो	भे.१.च १००३	०८४४४०११६ ९८४८२००७२२
४	ने.रे.सो उप शाखा सानोश्री			
५	ने.रे.सो उप शाखा ढोढरी	भिख्खु चौधरी	भे.१.च ९४६	०८४६९६४२३ ९८०४५६११३५ ९८४८१८७७९८
६	ने.रे.सो उप शाखा ठाकुरद्वारा	रमेश क्षेत्री	भे.१.च ८१०	०८४६९१९०९ ९८४४८८८०९९
७	ने.रे.सो उप शाखा मगरागाडी	रामकुमार चौधरी	भे.१.च ८२४	९८४८२५४०८० ०८४४०४००६

ख).बर्दिया जिल्लामा रहेका अन्य संघ/संस्थाबाट संचालित एम्वुलेन्सको सर्म्पक विवरण

क्र.स	कार्यालय	चालकको नाम	गाडि नं.	सर्म्पक नं.
१	युनिक नेपाल गुलरिया बर्दिया	दिपुलाल चौधरी	भे.१.च ५२८	९८६८१०७६९१
२	जिल्ला अस्पताल गुलरिया	श्याम प्रसाद चौधरी	भे.१.झ १७७	९८१६५३८४८७ ०८४४२०१८८
३	स्वास्थ्य चौकी वगनाहा	भिसेराम थारु	भे.१.झ २२५	९८४८१४५०७६

क्र.स	कार्यालय	चालकको नाम	गाडि नं.	सर्म्पक नं.
४	सहिद स्मारक नयाँगाउ	चन्दर चौधरी	भे.१.च ११०६	९८१४५४६४०९
५	के.पी पोलिक्लिनिक , भुरिगाँउ	जयन्द्र थापा	भे.१.च ९६१	९८४८५१६८५५
६	महम्मदपुर उप स्वास्थय चौकी , महम्मदपुर	किरिमलाल चौधरी	भे.१.झ.१९३	९८४८२६३१४७
७	गेरुवा सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र, पशुपतिनगर	भागिराम थारु	भे.१.च.१२६३	९८४८०८९१४९
८	आयाम स्वास्थ्य संस्था , सोरहवा	अमिर हसन अन्सारी	भे.१.च. १३८४	९८१२५९७५५८

अनुसूचि नं.५. नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, बर्दियाका उपशाखाहरू

	उपशाखा	पद	नाम, थर	ठेगाना	मोबाईल
१	गुलरिया	सभापति	श्री विष्णु प्रसाद भट्टराई	गुलरिया-७	९८४८०२८२७२
२	पदनाहा	सभापति	श्री मनिराम उपाध्याय	बनियाभार-७	९७५८००२७५४
३	नयाँगाउ	सभापति	श्री खुमराज पौडेल	राजापुर	९८४८०८२३१४
४	मोतिपुर	सभापति	श्री गोबिन्द प्रसाद शर्मा	मोतिपुर-८	९८४८०३००४७
५	ढोढरी	सभापति	श्रीगोबिन्दप्रसाद सिग्देल	ढोढरी-२	०८४-६२०१२३
६	बगनाहा	सभापति	श्री पुष्पराज बजगाई	बगनाह - ६	९८४८०५५२९०
७	मगरागाडी	सभापति	श्री लेख नाथ भुषाल	मगरागाडी-	९८०४५५३०२२
८	कालिका	सभापति	श्री सोहराव खाँ	महम्मदपुर-४	९८४८०३४८६९
९	मैनापोखर	सभापति	श्री केदारनाथ पौडेल	जमुनी-५	९८४८१७५९१५
१०	गोला	सभापति	श्री बल बहादुर चलाउने	गोला ५ -	९८४८६१३५१५
११	मनाउ	सभापति	श्री मुक्तिनारायण पौडेल	खैरिचन्दनपुर-२	९८४८०६६२३९
१२	राजापुर	सभापति	श्री माया भट्टराई	राजापुर-	९८४८०६६६४३
१३	ठाकुरद्वारा	सभापति	श्री काशिराम पोखेल	ठाकुरद्वारा-२	९७४८००४०७५ ९८४८१४७२४५
१४	सानोश्री	सभापति	श्री बाबु राम पौडेल	सानोश्री-३	९८४८०६६७२२
१५	मानपुर टपरा	सभापति	श्री जनार्दन अधिकारि	राजापुर	९७४८०२००८६

अनुसूचि नं.६.जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य केन्द्र सम्पर्क सूचि

क.स.	संस्थाको नाम	सम्पर्क विवरण		
		सम्पर्क ब्यक्ति	फोन	इमेल
१	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र राजापुर	डा.रुपेश ओड	९८५५०५३०५४	
२	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मगरागाडी	डा.ज्ञानेन्द्र नेपाली	९८४७९४७९८२	
३	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सोरहवा	डा. प्रतिमा खड्का	९८४८०१९१००	
४	स्वास्थ्य चौकी पाताभार	नारायण प्रसाद भण्डारी	९८४८४४९१३४	
५	स्वास्थ्य चौकी गोला	भूपेन्द्र बहादुर शाही	९८१२५३२४५०	
६	स्वास्थ्य चौकी पशुपतिनगर	प्रेम प्रसाद पाण्डे	९८६८६९५७३०	
७	स्वास्थ्य चौकी नयाँगाउँ	विनोद कठायत	९८४८०६०३६५९	
८	स्वास्थ्य चौकी दौलतपुर	विजय कुमार शाह	९८४४२७१५२९	

क.स.	संस्थाको नाम	सम्पर्क विवरण		
		सम्पर्क व्यक्ति	फोन	इमेल
९	स्वास्थ्य चौकी बदालपुर	तेज बहादुर चौधरी	९८४८१११४१३	
१०	स्वास्थ्य चौकी मनाउ	राजेन्द्र प्रसाद शाह	९८५८०२०२९५	
११	स्वास्थ्य चौकी खैरीचन्दनपुर	अनन्त चौधरी	९८४८०५६७५७	
१२	स्वास्थ्य चौकी भिम्मापुर	हरि लाल चौधरी	९८६८०१६६२७	
१३	स्वास्थ्य चौकी मानपुरटपरा	गणेश अर्याल	९८४८०६५२९७	
१४	स्वास्थ्य चौकी सूर्यपटुवा	पुर्ण बहादुर खत्री	९८५८०२६२६५	
१५	स्वास्थ्य चौकी ठाकुरद्धारा	ओम बहादुर चुनारा	९७४८००११२१	
१६	स्वास्थ्य चौकी शिवपुर	राजेन्द्र प्रसाद सुवेदी	९८६८००५२४७	
१७	स्वास्थ्य चौकी नेउलापुर	इन्द्र बहादुर राजवंशी	९८५८०२५००२	
१८	स्वास्थ्य चौकी बगनाहा	रामेश्वर खनाल	९७४८००३३१५	
१९	स्वास्थ्य चौकी ढोढरी	गोविन्द गिरी	९८४८०८०५७८	
२०	स्वास्थ्य चौकी सानोश्री	हरिहर सापकोटा	९८५८०२७९४६	
२१	स्वास्थ्य चौकी ताराताल	माधव घिमिरे	९८४८१८६७०६	
२२	स्वास्थ्य चौकी बनियाँभार	मधु ज्ञवाली	९८५८०२३६५९	
२३	स्वास्थ्य चौकी धधवार	गोविन्द पौडेल	९८४८०३५९५२	
२४	स्वास्थ्य चौकी पदनाहा	रमेश पौडेल	९८१५५४६७७५	
२५	स्वास्थ्य चौकी डेउढाकला	डिल्ली राज शर्मा	९८४४८४१०५३	
२६	स्वास्थ्य चौकी मोतिपुर	सुरेश कुमार रेग्मी	९८५८०२०१६८	
२७	स्वास्थ्य चौकी वेलवा	घनश्याम के.सी.	९८४४८२०२५५	
२८	स्वास्थ्य चौकी जमुनी	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०	
२९	स्वास्थ्य चौकी मानपुर मैनापोखर	मोहन बहादुर खड्का	९७४८०१२४९५	
३०	स्वास्थ्य चौकी कालिका	कमल भट्टराई	९८५८०४६३६५	
३१	स्वास्थ्य चौकी महम्मदपुर	राजेन्द्र बहादुर थापा	९८४८०२५०१७	
३२	स्वास्थ्य चौकी मथुराहरिद्धार	मणि राम अचार्य	९८५८०२५९९८	
३३	स्वास्थ्य चौकी खैरापुर	दिपक ढुंगाना	९८४८०३५०१५	
३४	जिल्ला अस्पताल बर्दिया	डा.सुवास पाण्डेय	९८५८०३२१७७	
३५	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	महेन्द्र ध्वज अधिकारी	९८५८०७००२७	
३६	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	सुनिल पाण्डे	९८४८०२४७०२	
३७	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	कृष्ण गोपाल चौधरी	९८५८०२७९८१	

अनुसूचि नं.७ गाउँपालिका कार्यालय र सम्पर्क सूचि

क्र.सं.	गुलरिया नगरपालिका कार्यालय	पद	नाम, थर	सम्पर्क नं.
१	गेरुवा गाउँपालिका कार्यालय	कार्यकारी अधिकृत	भिम वहादुर खत्री	९८५८०२३५७६
२	वढैयाताल गाँउपालिका कार्यालय	कार्यकारी अधिकृत	बन्धना कर्ण	९८५८०३८८८८

अनुसूचि नं. ८ नगरपालिका कार्यालय र सम्पर्क सूचि

क्र.सं.	गुलरिया नगरपालिका कार्यालय	पद	नाम, थर	सम्पर्क नं.
१	गुलरिया नगरपालिका कार्यालय	कार्यकारी अधिकृत	रामचन्द्र पौडेल	९८५८०२२५२२
२	राजापुर नगरपालिका कार्यालय	कार्यकारी अधिकृत	चिरन्जिवी गिरी	९८५८०२७१६७
३	वाँसगडी नगरपालिका कार्यालय	कार्यकारी अधिकृत	कमल पौडेल	९८५८०७११११
४	मधुवन नगरपालिका कार्यालय	कार्यकारी अधिकृत	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०७०१११
५	ठाकुरवावा नगरपालिका कार्यालय	कार्यकारी अधिकृत	सुरेस सुनार	९८५८०७२१११
६	बारवर्दिया नगरपालिका कार्यालय	कार्यकारी अधिकृत	लक्ष्मी वास्कोटा	९८५११४५६९९

अनुसुची नं. ९ राष्ट्रिय अनुक्रिया टोली (NDTR)को नामावली र सम्पर्क नं.

क्र.स	नाम थर	स्तरिकरण	सर्म्पक नं.
१	महेश चन्द्र गौतम	सर्वेक्षण	९८४८०३०५००
२	राजेन्द्र सिह एल.सी.	आवास	९८४८०७९७७०
३	केशव गौतम	उद्दार	९७४८००४०९२
४	गोविन्द पौडेल	साधारण	९८४८०२५३६६
५	कृष्णराज शर्मा	खानेपानी तथा सरसफाइ	९७४८००१७११
६	खगेन्द्र खनाल	खानेपानी तथा सरसफाई	९८४८०२०५९८
७	शिवराज सुवेदी	खानेपानी तथा सरसफाई	९८४८०८०२११
८	मुकेश चन्द्र गौतम	खानेपानी तथा सरसफाई	९८५८०२५७९२
९	हेमन्तराज अधिकारी	खानेपानी तथा सरसफाई	९८५८०२५२४२

अनुसूचि नं.१०. जलमापन केन्द्रहरुको सम्पर्क सूचि

क्र.सं.	नाम	जलमापन केन्द्र	पद	सम्पर्क नम्बर
१	पार्वती गुरुङ्क	कर्णाली, चिसापानी	गेज रिडर	९८४८४९०१५२
२	मोहन लाल जैसि	बबई, चेपाङ्क	गेज रिडर	९८१९५३२९०७
३	जंगवाहादुर महतरा	घूयावारी	गेज रिडर	९७४८०६२७९१
४	डिस्प्ले बोर्ड,	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया		१००, १९९
५	www. hydrology.gov.np			

अनुसूचि नं.११ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन गर्ने समयतालिका

योजना पुनरावलोकन समय	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य
श्रावण महिनामा (२ पटक वा आवश्यकता अनुसार)	जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति, उपसमितिहरू र सरोकारवालाहरू	पुनरावलोकन तथा सूचना थप गर्ने
भाद्र महिनामा (२ पटक वा आवश्यकता अनुसार)	जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति, उपसमितिहरू र सरोकारवालाहरू	पुनरावलोकन तथा सूचना थप गर्ने
आश्विन महिनामा (१ पटक वा आवश्यकता अनुसार)	जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति, उपसमितिहरू र सरोकारवालाहरू	पुनरावलोकन तथा सूचना थप गर्ने
पुस महिनामा (१ पटक वा आवश्यकता अनुसार)	जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति, उपसमितिहरू र सरोकारवालाहरू	पुनरावलोकन तथा सूचना थप गर्ने
फागुन महिनामा (१ पटक वा आवश्यकता अनुसार)	जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति, उपसमितिहरू र सरोकारवालाहरू	पुनरावलोकन तथा सूचना थप गर्ने
बैशाख महिनामा अर्को बर्षका निम्ति प्रक्रिया शुरु गर्ने	जिल्ला दैविप्रकोप उद्धार समिति	पुनरावलोकन गरि योजना अद्यावधिक गर्ने

अनुसूचि १२ प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (IRA) फाराम

नेपाल सरकार

जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति..............

प्रकोप/विपद् प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण फारम

फारम नं. १ (० देखि २४ घण्टा)

आपतकालीन अवस्था शुरुभएको मिति : प्रतिवेदन मिति :

प्रतिवेदन तयार गर्ने : संस्था :

ठेगाना : टेलिफोन नं :

जिल्लाको नाम :				प्रभावित क्षेत्रको नाम (गापा /नपा) :			
बाढी		महामारी		खडेरी		भूकम्प	
पहिरो		आगलागी		चट्याङ्ग		अन्य	
जिल्ला सदरमुकाम वा राष्ट्रिय लोकमार्गबाट सबैभन्दा बढी प्रभावित गापा/वडा को दूरी (पैदलः ....घण्टा/ यातायत...........घण्टा)							

क.सं.	वडा नं.	विपद्को प्रकार	जनसंख्या			प्रभावित परिवार			विस्थापित परिवार		क्षति भएका घरधुरी		आवश्यकता कुन क्षेत्रमा देखिएको छ ?
			मृत्यू	हराएको	घाइते	घरधुरी	जनसंख्या		घरधुरी	जनसंख्या	पूर्ण	आंशिक	
							पुरुष	महिला					
१													
२													
३													
४													

क) प्रभावित क्षेत्रमा आधारभूत संरचना तथा सेवाको अवस्था :

क.सं.	क्षतिको विवरण	संख्या	क्षति		जम्मा अनुमानित क्षति (मूल्यमा)	सूचना संकलनको लागि अपनाएको प्रकृया	कैफियत
			पूर्ण	आंशिक			
१	विद्यालय भवन						
२	पुल तथा सडक						
३	हेल्थ पोष्ट/स्वास्थ्य चौकी						
४	सामुदायिक स्रोत केन्द्र						
५	अन्नवाली(बिघा/रोपनी)						
६	खेतियोग्य जमिन(बिघा/रोपनी)						
७	घरपालुवा पशु						
८	साना पसल						
९	माछा पोखरी						
१०	सञ्चार						
११	विद्युत						
१२	अन्य						

ख) स्थानीयस्तरमा उद्धार तथा राहत कार्यमा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरु :

कामको विवरण	संस्थाको नाम				
	गा. वि. स				

नामः **नामः**

पदः **पदः**

कार्यालयकाछाप **कार्यालयको छापः**

अनुसूचि नं. १ राजनैतिक दलका प्रमुखहरुको सम्पर्क विवरण

अनुसूचि नं. २ सुरक्षा निकाय सम्बन्धि सम्पर्क विवरण

अनुसूचि नं. ३ आम सञ्चार माध्यमहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूचि नं. ४ बर्दिया जिल्लामा उपलब्ध एम्बुलेन्सहरू

अनुसूचि नं. ५ नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, बर्दियाका उपशाखाहरू

अनुसूचि नं. ६ गा.पा. कार्यालय र सम्पर्क सूचि

अनुसूचि नं. ७ नगरपालिका कार्यालय र सम्पर्क सूचि

अनुसुची नं. ८ राष्ट्रिय अनुक्रिया टोली (NDTR)को नामावली र सम्पर्क नं.

अनुसूचि नं. ९ जलमापन केन्द्रहरुको सम्पर्क सूचि

अनुसूचि नं. १० पशुसेवा केन्द्रको विवरण र सम्पर्क नम्बरः

अनुसूचि नं. ११ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन गर्ने समयतालिका

अनुसूचि नं. १२ प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (IRA) फाराम

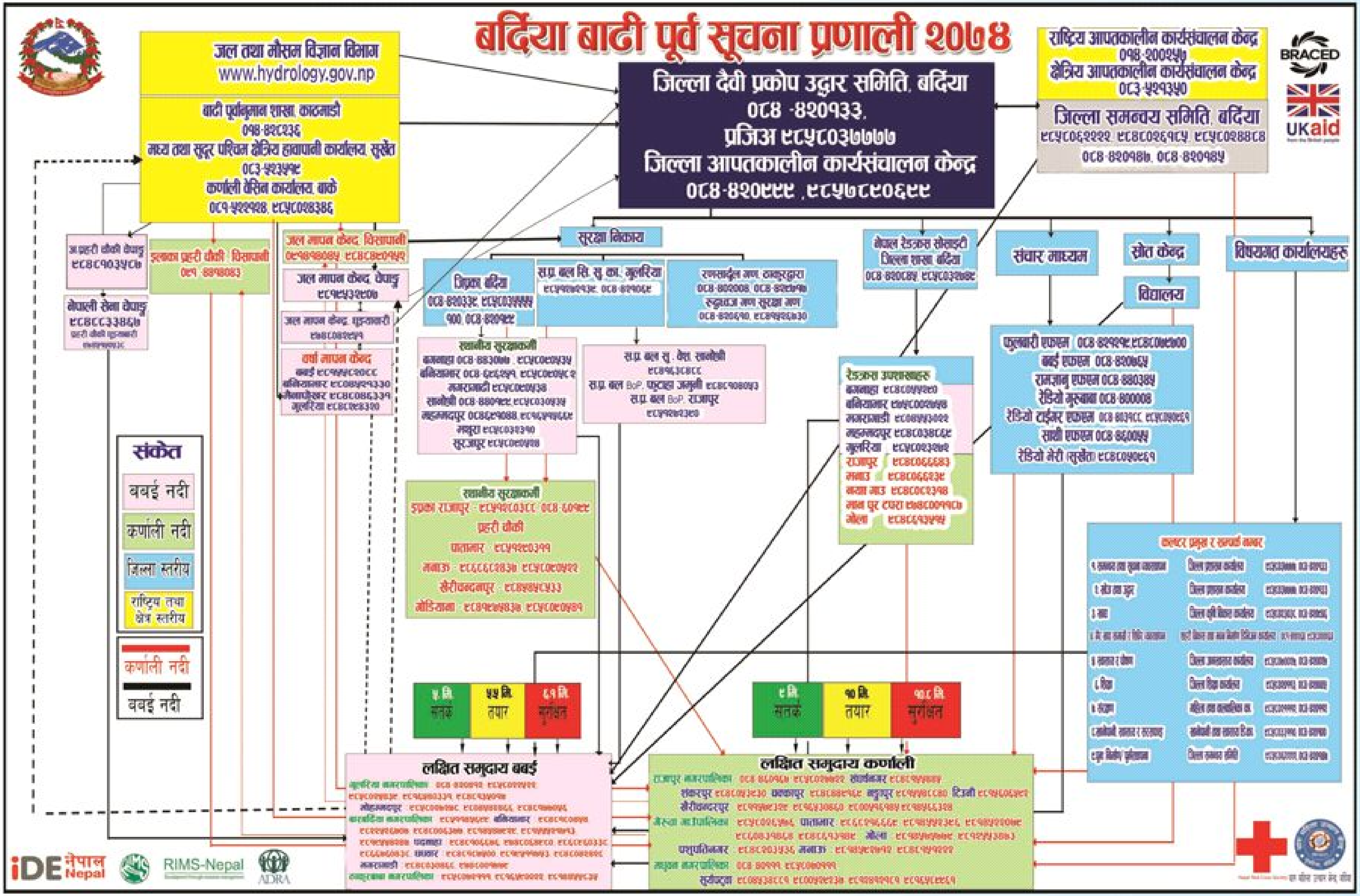
बर्दिया बाढी पूर्व सूचना प्रणाली २०७४
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
www.hydrology.gov.np
बाढी पूर्वानुमान शाखा, काठमाडौं
मध्य तथा सुदूर पश्चिम क्षेत्रिय हावापानी कार्यालय, सुर्खेत
कर्णाली बेसिन कार्यालय, बाके
जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, बदिया
०८४ -४२०१३३,
प्रजिअ ९८५८०३७७७७
जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र
०८४-४२०९९९ ,९८५७८९०६९९
राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र
क्षेत्रिय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र
जिल्ला समन्वय समिति, बदिया
सुरक्षा निकाय
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा बर्दिया
संचार माध्यम
स्रोत केन्द्र
विद्यालय
विषयगत कार्यालयहरु
इलाका प्रहरी चौकी, चिसापानी
जल मापन केन्द्र, चिसापानी
जल मापन केन्द्र, चेपाङ्ग
वर्षा मापन केन्द्र
नेपाली सेना चेपाङ्ग
जिप्रका बर्दिया
स्थानीय सुरक्षाकर्मी
रेडक्रस उपशाखाहरु
संकेत
बबई नदी
कर्णाली नदी
जिल्ला स्तरीय
राष्ट्रिय तथा क्षेत्र स्तरीय
सतर्क
तयार
सुरक्षित
लक्षित समुदाय बबई
लक्षित समुदाय कर्णाली
BRACED
UKaid
iDE नेपाल Nepal
RIMS-Nepal
ADRA

District Emergency Operation Centers (DEOC) Bardiya

Flood Risk Municipality and Rural Municipality in Bardiya District

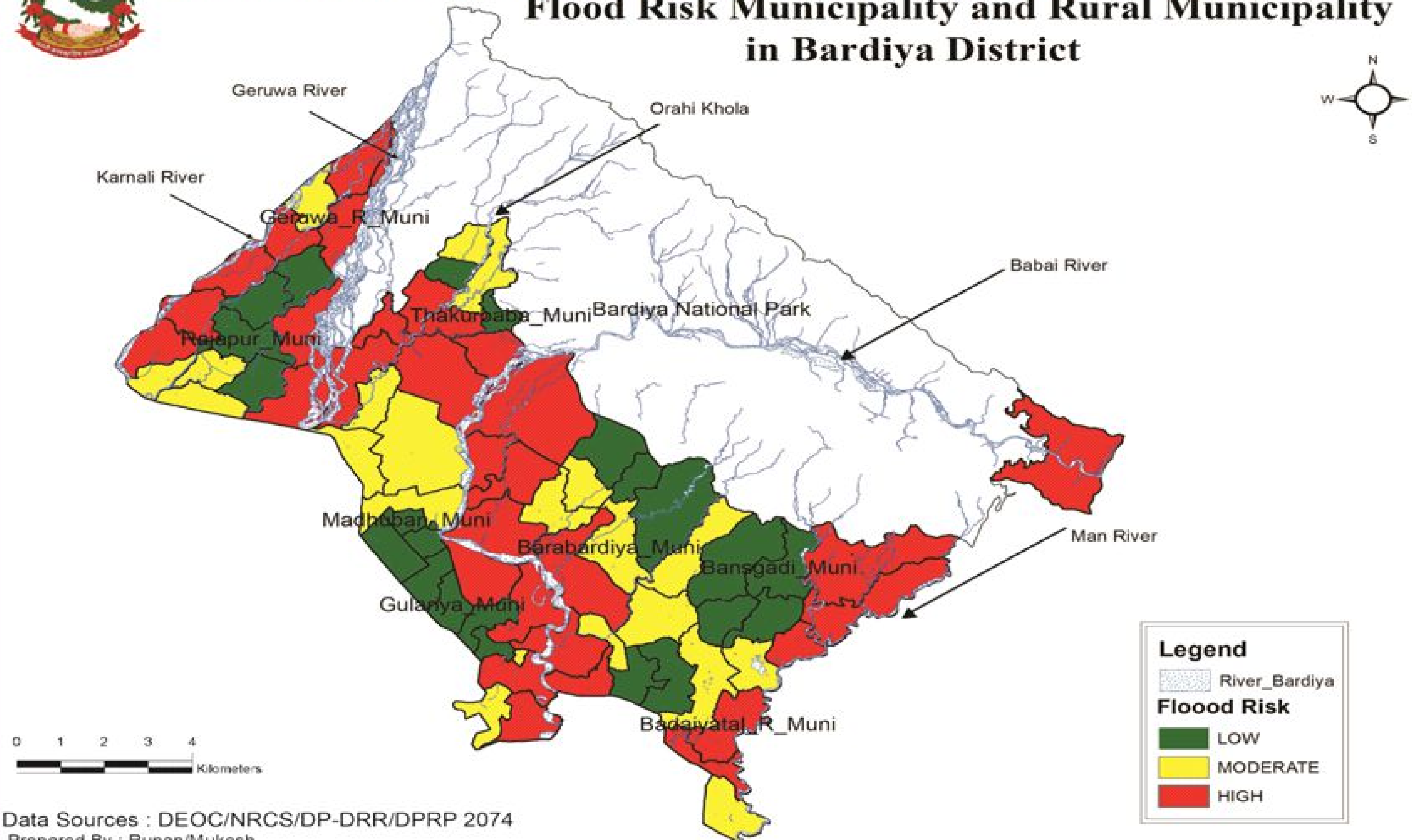

Data Sources : DEOC/NRCS/DP-DRR/DPRP 2074

Prepared By : Rupan/Mukesh